

2008.10.24

**Uchwała Nr/149/XXIII/08
Rady Powiatu Bydgoskiego
z dnia 24 października 2008r.**

w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami powiatu bydgoskiego aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015”.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1989 roku o samorządzie powiatowym /Dz. U. z 2001 roku, Nr 142, poz. 1592¹/, art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska / Dz. U. z 2008 roku, Nr 25, poz. 150/, w związku z art. 14 ust. 1 i 6 ustawy z 27 kwietnia 2001 roku o odpadach / Dz. U. z 2007 roku, Nr 39, poz. 251 ²/ uchwala się, co następuje:

- § 1. Przyjąć „Program Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami powiatu bydgoskiego aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015”, w brzmieniu załącznika do uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Bydgoskiego.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

¹ (Dz. U. z 2002 roku Nr.23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688, Nr 214, poz. 1806, z 2003 roku nr 162, poz. 1568, z 2004 roku Nr 102, poz. 1055 i Nr 167, poz. 1759 z późn. z.

² (Dz. U. z 2007 roku Nr 88, poz. 587)

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 i 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska oraz art. 14 ust. 3. Ustawy o odpadach, Zarząd Powiatu w celu realizacji polityki ekologicznej Państwa sporządza Powiatowy Program Ochrony Środowiska oraz Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami. Zgodnie z zapisem w/w ustaw programy te podlegają uchwaleniu przez Radę Powiatu.

Powiatowy Program Ochrony Środowiska oraz Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami podlegają aktualizacji co 4 lata. Realizując zapisy art. 14 ust.2 w/w ustawy przekłada się Radzie Powiatu Bydgoskiego do uchwalenia „Program Ochrony Środowiska z planem Gospodarki Odpadami dla powiatu bydgoskiego. Aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012 – 2015”.

Zarząd Powiatu opracowanie powyższego programu i planu oraz ich aktualizację zlecił Zakładowi Sozotechniki Sp. z o. o. w Bydgoszczy.

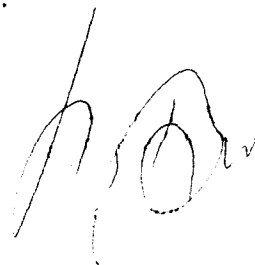
W/w plan i program i ich aktualizacja zostały opracowane zgodnie z celami polityki ekologicznej państwa oraz założeniami „Programu Ochrony Środowiska z planem gospodarki odpadami Województwa Kujawsko- Pomorskiego 2010”.

Ponadto uwzględniono w nich strategię trwałego i zrównoważonego rozwoju Polska 2025, strategię rozwoju energetyki odnawialnej, a także program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski, przyjęty przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej polskiej w dniu 14 maja 2002 r. oraz wytyczne zawarte w „Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2010’ stanowiące załącznik do uchwały Rady Ministrów Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie „Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2010”.

Wykorzystano w nich również informacje zawarte w dostępnych opublikowanych dokumentach, m.in. w Raportach o stanie środowiska, rocznikach GUS a także informacje zawarte w bazie danych WIOŚ.

Podczas prac nad opracowaniem w/w materiałów współpracowano z wszystkimi urzędami gmin Powiatu Bydgoskiego. Zgodnie z wymogami art. 17 ustawy Prawo ochrony środowiska „Program Ochrony Środowiska z planem gospodarki odpadami dla powiatu bydgoskiego. Aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015” uzyskał pozytywną opinię Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego – Uchwała Nr 55/727/08 z dnia 22 lipca 2008 r. oraz Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu – pismo z dnia 3 czerwca 2008 r. i Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku – pismo z dnia 18 września 2008 r.

Z realizacji powyższego programu i planu Zarząd Powiatu zobowiązany jest po dwóch latach przedłożyć Radzie Powiatu stosowny raport.

Załącznik do uchwały
Nr 149/XXIII/2008
Rady Powiatu Bydgoskiego
z dnia 24 października 2008 r.

Numer rejestru **07131**

Temat:

**Program ochrony środowiska
z planem gospodarki odpadami
dla powiatu bydgoskiego.
Aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015**

Część A

Nazwa i adres
zamawiającego

**Zarząd Powiatu Bydgoskiego
ul. Konarskiego 1-3
85-066 Bydgoszcz**

Nazwa i adres jednostki autorskiej

**Zakład Sozotechniki Sp. z o.o.
ul. Bernardyńska 3 85-029 Bydgoszcz
Tel. +48/52/3729161 Faks +48/52/3406285 www.sozo.com.pl**

Funkcja	Imię i nazwisko	Data	Podpis
Specjalista wiodący	mgr inż. Waldemar Woźniak Asystent z zakresu ochrony środowiska	18.04.2008	
Specjalista	mgr inż. Dominika Danielak Asystent ds. ochrony środowiska	18.04.2008	
Specjalista	inż. Stanisław Kryszewski Biegły Wojewody Kujawsko - Pomorskiego w zakresie ocen oddziaływania na środowisko nr 0030	18.04.2008	

BYDGOSZCZ KWIECIEŃ 2008 r.

Copyright by Zakład Sozotechniki

Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część tego opracowania nie może być powielana, czy rozpowszechniana w jakiegokolwiek formie i w jakiegokolwiek sposób: elektroniczny, mechaniczny, włącznie z fotokopiowaniem, nagrywaniem na taśmę lub przy użyciu innych systemów, bez pisemnej zgody Zakładu Sozotechniki.

Część	Tytuł
A	Powiatowy program ochrony środowiska dla powiatu bydgoskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015
B	Powiatowy plan gospodarki odpadami dla powiatu bydgoskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

SPIS TREŚCI

1	PODSTAWA OPRACOWANIA	3
2	CHARAKTERYSTYKA POWIATU BYDGOSKIEGO.....	4
2.1	INFORMACJE OGÓLNE.....	4
2.2	DANE GOSPODARCZE	4
2.3	DANE STATYSTYCZNE.....	5
2.4	CHARAKTERYSTYKA GMIN POWIATU	5
3	STAN ŚRODOWISKA POWIATU BYDGOSKIEGO	10
3.1	GEOMORFOLOGIA I MORFOLOGIA	10
3.2	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	12
3.2.1	Wody powierzchniowe	12
3.2.2	Wody podziemne	13
3.2.3	Zużycie wody	17
3.2.4	Gospodarka ściekowa	18
3.2.5	Gospodarowanie i użytkowanie wód powierzchniowych	19
3.3	PRZYRODA I KRAJOBRAZ POWIATU	20
3.4	WARUNKI KLIMATYCZNE I JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	24
3.5	HAŁAS	24
3.6	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	24
3.7	POWAŻNE AWARIE PRZEMYSŁOWE	24
4	KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA	26
4.1	KIERUNKI DZIAŁAŃ O CHARAKTERZE SYSTEMOWYM	26
4.1.1	Edukacja ekologiczna	26
4.1.2	Planowanie przestrzenne	26
4.1.3	Zarządzanie środowiskowe	26
4.2	KIERUNKI OCHRONY I RACJONALNEGO UŻYTKOWANIA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	26
4.2.1	Ochrona przyrody i krajobrazu	26
4.2.2	Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	27
4.2.3	Ochrona powierzchni ziemi i gleb	27
4.2.4	Ochrona zasobów kopalin	27
4.3	ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE SUROWCÓW, MATERIAŁÓW, WODY I ENERGII	27
4.3.1	Materiałochłonność, wodochłonność, energochłonność i odpadowość	27
4.3.2	Kształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i skutkami suszy	27
4.3.3	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych	27
4.4	KIERUNKI DALSZEJ POPRAWY JAKOŚCI ŚRODOWISKA	28
4.4.1	Poprawa jakości wód	28
4.4.2	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego	28
4.4.3	Poprawa klimatu akustycznego	28
4.4.4	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	29
4.4.5	Ochrona przed poważnymi awariami	29
5	HARMONOGRAM I SPOSÓB FINANSOWANIA REALIZACJI ZADAŃ DO ROKU 2010 Z PERSPEKTYWĄ 2011-2014.....	30
6	NAKŁADY FINANSOWE	30
7	ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA	31
8	SZCZEGÓŁOWE WYTYCZNE DO SPORZĄDZENIA PROGRAMÓW GMINNYCH	34
	ZAŁĄCZNIK NR 1	27

1 Podstawa opracowania

Opracowanie niniejsze wykonano na podstawie umowy z 2 stycznia 2008 roku pomiędzy Zarządem Powiatu Bydgoskiego a Zakładem Sozotechniki Sp. z o.o. (zlecenie nr 07131).

Zgodnie z art. 17 i 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku prawo ochrony środowiska (Tekst jednolity Dz. U. z 2008 roku nr 25 poz. 150) zarząd powiatu, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza powiatowy program ochrony środowiska. Program ten podlega zaopiniowaniu przez radę powiatu. Program ochrony środowiska, podobnie jak polityka ekologiczna państwa podlega aktualizacji co 4 lata.

Zgodnie z art. 17 ustawy – Prawo ochrony środowiska program ochrony środowiska określa w szczególności:

- cele ekologiczne,
- priorytety ekologiczne,
- rodzaj i harmonogram przedsięwzięć ekologicznych,
- środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

Program został skorelowany z Programem Ochrony Środowiska Województwa Kujawsko-Pomorskiego (aktualizacja na lata 2007-2010 z perspektywą na lata 2011-2014) oraz wykorzystuje cele i działania ujęte w „Polityce ekologicznej państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014”.

Przy sporządzaniu programu uwzględniono wszystkie wymagania obowiązujących przepisów prawnych (ustaw i przepisów wykonawczych), które obowiązywały na dzień sporządzania programu i dotyczą zagadnień ochrony środowiska i racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych.

Ponadto wzięto pod uwagę różne programy rządowe, do których należą m.in. dokumenty takie jak:

- Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju – „Polska 2025”,
- Polityka ekologiczna państwa (Polityka ekologiczna państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014),
- Założenia polityki energetycznej Polski do 2020 roku,
- Strategia rozwoju energetyki odnawialnej,
- Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski przyjęty przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 maja 2002 r. ,
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości. Aktualizacja maj 2003 r. Ministerstwo Środowiska.

Powiatowe programy ochrony środowiska ponadto muszą spełniać warunki pozyskania po akcesji wsparcia finansowego z Unii Europejskiej, tj. z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, które w głównej mierze udzielane będą jednostkom samorządu terytorialnego na realizację inwestycji ekologicznych. Z tego też względu program ma być zgodny z dokumentami programowymi, które będą stanowiły podstawę otrzymania takiego wsparcia, a więc z:

- komponentem środowiskowym Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (określone zostaną w nim przez samorządy województw kryteria wyboru projektów proponowanych do współfinansowania z funduszy strukturalnych),
- Sektorowym Programem Operacyjnym „Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna”,
- dokumentem programowym dla Funduszu Spójności w części dotyczącej środowiska.

Przy opracowywaniu programów ochrony środowiska należy również zwrócić uwagę na konieczność integrowania pomiędzy regionami, powiatami i gminami planów dotyczących ochrony różnorodności przyrodniczej. Jest to niezbędne w celu zachowania spójności korytarzy ekologicznych, a także przy realizacji programu NATURA 2000 oraz programu ochrony obiektów przyrodniczych, leżących na granicy obszaru obejmowanego programem i w części terenu położonego poza nim.

Program ochrony środowiska został opracowany ponadto w oparciu o informacje zawarte w dostępnych opublikowanych dokumentach (np. Raporty o stanie środowiska, Roczniki GUS i Roczniki US w Bydgoszczy) oraz na stronach internetowych, w bazie danych WIOŚ w Bydgoszczy.

2 Charakterystyka powiatu bydgoskiego

2.1 Informacje ogólne

Powiat bydgoski usytuowany jest w środkowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego i zajmuje 7,8% jego powierzchni (1.394 km²). Z powiatem bydgoskim graniczą powiaty: chełmiński, inowrocławski, nakielski, toruński, tucholski, świecki, żniński. Powiat bydgoski tworzą gminy: Białe Błota, Dobrcz, Dąbrowa Chełmińska, Koronowo, Nowa Wieś Wielka, Osielsko, Sicienko oraz Solec Kujawski, obejmuje łącznie 124 sołectwa. Siedziba Starostwa znajduje się w Bydgoszczy.

W powiecie bydgoskim status miasta posiadają: Koronowo i Solec Kujawski. Sieć osadniczą powiatu tworzą przede wszystkim wsie w liczbie 215, w tym kilka bardzo dużych, np. Białe Błota, Dąbrowa Chełmińska, Nowa Wieś Wielka, Osielsko. Osady wiejskie, leżące w strefie podmiejskiej Bydgoszczy, pełnią funkcje pozarolnicze (mieszkalnictwo, usługi, handel), a przede wszystkim spełniają rolę rekreacyjno-wypoczynkową i turystyczną.

Powiat bydgoski ma bardzo dogodne położenie komunikacyjne. W stolicy regionu krzyżują się ważne linie kolejowe, drogi międzynarodowe i krajowe.

Przez teren powiatu przebiegają drogi łączące: Szczecin z Warszawą, Trójmiasto z Poznaniem, Koszalin z Łodzią. Znaczącą rolę odgrywa południowa obwodnica Bydgoszczy, od Pawłowska do Wypalenisk-Makowisk, przecinająca drogi w kierunku Nakła (przez Potulice), Szubina, Inowrocławia. Zakładane w dalszej przyszłości zamknięcie obwodnicy wokół Bydgoszczy znajdzie się w całości na terenie powiatu bydgoskiego. Istotne znaczenie mają też drogi z Bydgoszczy do Dąbrowy Chełmińskiej, Mroczy, Koronowa (przez Bożenkowo), szosa nr 243 z Fordonu przez Włoki, Kotomierz, Koronowo do Mroczy. Trzy kilkukilometrowe odcinki dróg szybkiego ruchu prowadzą z Bydgoszczy: na północną skarpę myślecińską, do skrzyżowania z obwodnicą południową w Stryżku. Przez powiat bydgoski prowadzić też będą dwie spośród planowanych dróg ekspresowych, a mianowicie nr 5 i nr 10.

Siedziba władz powiatu - miasto Bydgoszcz - należy do największych węzłów kolejowych w kraju. Przez jego teren wiodą linie kolejowe: z Trójmiasta do Poznania i Łodzi, z Warszawy do Szczecina, fragment tzw. "magistrali węglowej" przez Emilianowo z jej stacjami węzłowymi w Maksymilianowie i Nowej Wsi Wielkiej.

Na terenie powiatu bydgoskiego istnieje maszt telewizyjno-radiowy w Trzeciecu (320 m wysokości). Ponadto pod Solcem Kujawskim wybudowano maszt nadajnika I Programu Polskiego Radia - o zasięgu ponad europejskim (330 i 289 m wysokości). Walorem turystycznym powiatu jest piękno krajobrazu, urozmaicona rzeźba terenu, lasy (zajmujące 41% powierzchni powiatu), jeziora i rzeki. Na ten krajobraz składają się Puszcza Bydgoska i Bory Tucholskie, doliny Wisły i Brdy, Kanał Bydgoski i zbiorniki retencyjne wykorzystywane do celów energetycznych, z największym z nich - Zalewem Koronowskim. Ponad jedna trzecia powierzchni powiatu objęta jest różnymi formami ochrony przyrody. Korzystny bioklimat dopełnia warunki do rozwoju turystyki pieszej i rowerowej, sprzyja myślistwu i wędkowaniu oraz wypoczynkowi nad Zalewem Koronowskim, rzeką Brdą i licznymi jeziorami, w tym najbliższymi położonymi od miasta Bydgoszczy Borówno i Jezuićkim. Znaczenie turystyczne mają także zabytkowe budowle sakralne w Koronowie i Osielsku oraz zespoły parkowo-palacowe w Ostromecku, Kotomierzu i Bożenkowie.

2.2 Dane gospodarcze

W powiecie bydgoskim dominuje przemysł spożywczy, budowlany, chemiczny i lekki. W Nowej Wsi Wielkiej znajduje się Baza Paliw „Operatora Logistycznego Paliw Płynnych” Sp. z o. o., którego siedziba mieści się w Płocku. Jego podstawową usługą jest składowanie paliw płynnych, w tym benzyn silnikowych, oleju napędowego i lekkiego oleju opałowego. Kompleksowa usługa składu obejmuje przyjęcie, magazynowanie oraz wydanie powierzonych produktów do rurociągu dalekosiężnego, autocystern i transportu kolejowego.

Ważną rolę odgrywa także rolnictwo, dające utrzymanie ok. 10% ludności powiatu. W gminach Koronowo, Dobrcz i Sicienko, obok roślinnej i zwierzęcej rozwinęła się produkcja warzyw, owoców i mleka. Długofalowym zamierzeniem gospodarzy powiatu jest stymulowanie rozwoju gospodarczego gmin, czemu służą korzystne warunki dla potencjalnych inwestorów oraz wyznaczone wolne tereny do zagospodarowania we wszystkich gminach powiatu.

2.3 Dane statystyczne

LICZBA LUDNOŚCI: (wg stanu na koniec III kwartału 2006 r.): 96.487

POWIERZCHNIA: 1394,8 km²

2 ośrodki posiadające status miast: Koronowo i Solec Kujawski, 124 sołectwa, 215 miejscowości wiejskich

Białe Błota:	121,9 km ² , 11 sołectw
Dąbrowa Chełmińska:	124,6 km ² , 14 sołectw
Dobrcz:	130,4 km ² , 20 sołectw
Koronowo:	411,7 km ² , 33 sołectw
Nowa Wieś Wielka:	148,5 km ² , 15 sołectw
Osielsko:	102,9 km ² , 7 sołectw
Siczenko:	179,5 km ² , 20 sołectw
Solec Kujawski:	175,3 km ² , 4 sołectwa

Podmioty gospodarcze stan na dzień koniec III kwartału 2006 r.

Przedsiębiorstwa państwowe	5
Spółdzielnie	35
Spółki prawa handlowego	446
W tym spółki z udziałem kapitału zagranicznego	76
Spółki cywilne	633
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	6798

2.4 Charakterystyka gmin powiatu

Białe Błota

Gmina Białe Błota leży w części południowo - zachodniej powiatu bydgoskiego. Położenie w bezpośrednim sąsiedztwie dużego miasta wpływa na jej dynamiczny rozwój. Siedzibą gminy jest wieś Białe Błota, położona zaledwie 3 km od granic Bydgoszczy. Bliskość dużego organizmu miejskiego od dawna wpływa na rozwój sąsiadujących miejscowości. Życie kulturalne gminy skupia się wokół dwóch ośrodków: Białobłockiego i Wiejskiego Ośrodka Kultury w Łochowie, które umożliwiają realizowanie różnych zainteresowań mieszkańców, takich jak folklor, taniec, teatr, aerobic, tenis. Znaczącymi imprezami kalendarza kulturalnego są: Wojewódzki Turniej Recytatorski "O Pióro Jana Brzechwy", Gminny Festiwal Piosenki Dziecięcej, Dzień Łochowa. 53,5% powierzchni gminy Białe Błota zajmują lasy. Są one miejscem masowego wypoczynku bydgoszczan. Zarząd nad lasami, położonymi w kierunku południowo - zachodnim i południowo - wschodnim od miasta Bydgoszczy pełni Nadleśnictwo Bydgoszcz, które obejmuje swym zasięgiem 15.300 ha lasów. W tym na terenie gminy Białe Błota - 6.665 ha. W zdecydowanej większości są to lasy zaliczane do kategorii lasów chronionych, wynika to z ich położenia w pobliżu wielkiej aglomeracji miejskiej. W celu upowszechniania wiedzy przyrodniczej i ekologicznej Nadleśnictwo Bydgoszcz z siedzibą w Białych Błotach wykonało i oddało do zwiedzania w 1999 r. - "leśną ścieżkę dydaktyczną" zlokalizowaną na terenie leśnictwa Białe Błota. Prezentuje ona wybrane zagadnienia związane z lasami, pracą leśników, itd. Jej długość wynosi 5 km z 13 przystankami tematycznymi. Można ją zwiedzać pieszo lub rowerem.

W gminie Białe Błota warto zobaczyć:

- kościół p.w. Matki Boskiej Bolesnej w Cielu (murowany z czerwonej cegły, zbudowany w 1896 roku),
- kościół p.w. Św. Kazimierza w Łochowie (murowany z czerwonej cegły, zbudowany w 1902 roku),
- kościół p.w. NMP Wniebowziętej w Przyłękach (zbudowany w 1916 roku).

Położenie gminy, w pobliżu aglomeracji miasta Bydgoszcz, sprzyja rozwojowi budownictwa mieszkaniowego, jak również rozwojowi rzemiosła, usług, handlu oraz rolnictwa. Bliskość miasta i dostępność dróg przyczynia się do inwestycji przemysłowych i rzemieślniczych w Cielu, Kruszynie Krajeńskim, Przyłękach i Zielonce. Spowodowane jest to również uzbrojeniem terenu w sieć energetyczną i wodociagową oraz wybudowaną w 1997 roku gminną oczyszczalnię

ścieków.

Dąbrowa Chełmińska

Jako gmina ościenna miasta Bydgoszczy, z siedzibą w Dąbrowie Chełmińskiej, oddalona zaledwie 12 km od granicy aglomeracji miejskiej - stanowi obszar dogodny do zamieszkania jak również wypoczynku i rekreacji. Gmina ma charakter rolniczo - usługowy, z przewagą przetwórstwa owocowego, usług metalowo odlewniczych, piekarniczych, drzewnych. Znajduje się tu rozlewnia wody mineralnej. Gmina Dąbrowa Chełmińska, zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego, posiada wolne tereny na inwestycje związane z: budownictwem mieszkaniowym jednorodzinnym oraz z rozwojem przemysłu i usług. Gmina leży w północno - wschodniej części powiatu bydgoskiego, jako jedyna - po prawej stronie Wisły, w zachodniej części Wysoczyzny Chełmińskiej, zwanej również Pojezierzem Chełmińskim. Posiada 14 sołectw z 23 miejscowościami wiejskimi, zamieszkiwanych przez ponad 7 tys. mieszkańców. Największe wsie o zwartej zabudowie, powyżej tysiąca mieszkańców to: Dąbrowa Chełmińska, Czarze i Ostromecko. Łączna powierzchnia gminy wynosi 12,5 tysięcy hektarów. Bogactwem krajobrazowym i przyrodniczym terenu gminy Dąbrowa Chełmińska są kompleksy leśne stanowiące 45% ogólnej powierzchni. Należy podkreślić, że 75% obszaru zajmują strefy chronione krajobrazu. U podnóża stromych zboczy nadwiślańskich wypływają źródła wody mineralnej i cieki wodne. Tutejsze źródło wód "Maria" eksploatowane jest na skalę przemysłową od 1894 roku. Na terenie gminy Dąbrowa Chełmińska znajdują się cenne obiekty zabytkowe. Na uwagę zasługują: w Ostromecku - kościół p.w. Świętych Mikołaja, Stanisława i Jana, o charakterze gotyckim z I połowy XV wieku, przebudowany w XVI wieku, z wystrojem wnętrza oraz bramką w stylu barokowym; w Czarzu - p.w. Narodzenia Najświętszej Panny Marii, gotycki z XVI wieku, przebudowany w XVI i XIX stuleciu; w Dąbrowie Chełmińskiej - kościół p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, murowany z czerwonej cegły, o charakterze neogotyckim, z przełomu XIX i XX wieku. We wsi Ostromecko, malowniczo położonej na skraju skarpy nadwiślańskiej, widoczny jest z daleka zespół pałacowo - parkowy, składający się z dwóch pałaców; tzw. Starego Pałacu, wzniesionego w latach trzydziestych XVIII wieku, w stylu saskiego rokoka, na miejscu dawnego dworu obronnego oraz tzw. Pałacu Nowego, klasycystycznego z elektrycznymi dobudówkami z połowy XIX wieku.

Dobrcz

Gmina Dobrcz leży w północno-wschodniej części powiatu bydgoskiego w odległości 12 km od Bydgoszczy. W gminie zamieszkuje 8787 mieszkańców skupionych w 20 sołectwach. Dominuje tutaj funkcja rolnicza z przewagą klas III a i IV b, które łącznie stanowią 45% (ogólnej powierzchni gruntów). Uwzględniając dobre położenie gminy oraz zapotrzebowanie społeczne w 1999 r. przystąpiono do opracowywania bardzo ważnego dokumentu jakim jest „Strategia rozwoju gminy”. Przy szerokim współudziale mieszkańców gminy Rada Gminy w Dobrczu w dniu 30.12.1999 r. podjęła uchwałę nr XIII/141/99 w sprawie zatwierdzenia strategii rozwoju gminy Dobrcz. W dokumencie powyższym określono główne kierunki rozwoju gminy w najbliższych latach, to jest wykorzystanie dobrego położenia gminy oraz rozwój szeroko rozumianej infrastruktury gospodarczej i społecznej. Realizując założenia strategii Rada Gminy w dniu 15.04.2000 r. podjęła uchwałę o przyjęciu „Studium uwarunkowania i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrcz”. Studium powyższe określa tereny inwestycyjne, które uwzględniają różnicowanie gospodarcze, przyrodnicze i geograficzne obszarów gminy. Zgodnie z przedmiotowym dokumentem gminę podzielono na trzy strefy: pierwsza obejmuje pas znajdujący się na terenie Parku Krajobrazowego Doliny Dolnej Wisły, druga usytuowana jest przede wszystkim wzdłuż drogi krajowej nr 5, tereny te przeznaczono pod działalność handlowo - usługową trzecia strefa obejmuje tereny położone wokół jezior: w Borównie, Kusowie i Dobrczu. Należy zaznaczyć, że zmodernizowana została droga krajowa nr 5, która łączy Bydgoszcz ze Świeciem. Trasa została poszerzona, zbudowano 5 nowoczesnych skrzyżowań z drogami lokalnymi oraz zamontowano lampy oświetleniowe, które pozwolą bezpiecznie podróżować. Należy zaznaczyć, że gmina Dobrcz posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg asfaltowych, które oświetla 130 lamp ustawianych w najbardziej nawałnych punktach. Ponadto gmina jest zwodociągowana. Jednym z celów strategicznych jest poprawa stanu ochrony środowiska i warunków życia mieszkańców. Dlatego w trakcie realizacji jest budowa kanalizacji. Ponadto gmina opracowała długofalową politykę ekologiczną. Kolejnym zadaniem strategicznym jest upowszechnianie uprawiania sportu wśród młodzieży i dorosłych. W tym celu rozpoczęto budowę nowoczesnej hali sportowej, która przystosowana będzie także dla osób niepełnosprawnych. Nie zapominać również o mieszkańcach naszej gminy, którzy są niepełnosprawni, z funduszy Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych przystosowano obiekty użyteczności publicznej. Przez gminę przebiegają szlaki turystyczne; pierwszy poprzez Strzelce Górne, Gądecz, Chełmszczynek, Trzęsacz, Złota Wieś i Koziół, drugi szlak to szlak jezior koronowskich. Rowerem można przejechać wzdłuż Fordonu, Strzelce Dolnych, Trzęsacza, Złota Wieś i Koziół. Podziwiać także można piękno

przyrody w Parku Krajobrazowym Doliny Dolnej Wisły, którego powierzchnia całkowita wynosi 55742, 5 ha, w tym na terenie naszej gminy 1552 ha. Obejmuje on następujące miejscowości: Suponin, Kozielec, Zła Wieś, Włoki, Hutna Wieś, Gądecz, Strzelce Górne, Strzelce Dolne, Trzęsacz i Chełmszczonek. Najwyższą wartością tego parku jest przepiękny krajobraz doliny Wisły wraz z przylegającymi do brzegów rzeki łakami, starorzeczami i skarpami. Do zabytków znajdujących się na terenie gminy zalicza się: zespół dworski z drugiej połowy XIX w w Augustowie, kościół św. Wawrzyńca w Dobrczu, zespół dworski z parkiem - z jaskinią wapienną „Bajka” w Gądeczu, kościół filialny p.w. Niepokalanego Poczęcia w Kozielcu, XIX zespół dworski w Strzelcach Górnych, kościół filialny p.w. Marii Magdaleny we Włokach.

Koronowo

Miasto Koronowo to stolica jednej z największych gmin województwa kujawsko - pomorskiego, a największa w powiecie bydgoskim, rozciągająca się na północ od Bydgoszczy w dolinie rzeki Brdy. Miasto Koronowo stanowi centrum administracyjno-usługowo-turystyczne. Gmina ma charakter turystyczno-rolniczy. Koronowo otrzymało akt lokacyjny w 1368 r. Mieszczanie posiadali młyny, browary, tartaki, cegielnie, zajmowali się rzemiosłem, rolnictwem i hodowlą. W roku 1410 stoczono słynną bitwę pod Koronowem z Krzyżakami. W XIV wieku cystersi wybudowali klasztor i kościół trzynawowy. Wewnątrz kościoła znajdują się liczne kaplice, transept, stałe organy, cenne malowidła pędzla Bartłomieja Strobla z 1647 r. Pięknie rzeźbione konfesjonały z przełomu XVII i XVIII wieku oraz ambona barokowa o bogatej dekoracji z herbami fundatora. Drugi kościół, pod wezwaniem Św. Andrzeja, pochodzi z XIV wieku, w późniejszych latach przebudowany w stylu renesansowym. W pobliskiej miejscowości Byszewo znajduje się zabytkowy kościół pod wezwaniem Przenajświętszej Trójcy. W swoich murach kryje sanktuarium Matki Boskiej; bardzo cenne pochodzące z XVII wieku portrety trumienne, krypty byłych właścicieli oraz rokokowe ręcznie haftowane ornaty. Większość z podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy stanowią zakłady rzemieślnicze handlowe i usługowe. Rozwija się też przemysł rolno-spożywczy. Na terenie gminy jest 1800 gospodarstw rolnych o wielkości od 1 do 400 ha. Na powierzchni 750 ha rozciągają się sady owocowe.

Obszar gminny zajmuje 411,7 km² powierzchni z czego 31,5 % przypada na lasy, a 5,2 % zajęty jest przez wody. Ponad 50% stanowią użytki rolne. Gminę Koronowo zamieszkuje 23,5 tys. mieszkańców. W jej skład wchodzi: miasto Koronowo (10,5 tys.) i 33 sołectwa: Buszkowo, Byszewo, Bytkowice, Dziedzinek, Glinki, Gogolin, Gościeradz, Huta, Krapiewo, Lucim, Łasko Małe, Łasko Wielkie, Mąkowsko, Morzewiec, Nowy Dwór, Nowy Jasiniec, Okole, Osiek, Popielewo, Salno, Samociążek, Sitowiec, Skarbiewo, Stary Dwór, Stary Jasiniec, Trzyszczyń, Więzowno, Wierzchucin Królewski, Wiskitno, Wilcze, Witoldowo, Wtelno.

Koronowo to przede wszystkim Zbiornik Koronowski rozległy akwen wodny (o długości 42 km), który powstał po spiętrzeniu wód rzeki Brdy zaporą w Pieczyskach. To duże jezioro zaprasza do uprawiania różnych form turystyki przede wszystkim żeglarstwa. Okalają je rozległe lasy, które na północy łączą się z Borami Tucholskimi. Okolice zbiornika uznane są za obszar krajobrazu chronionego. Wokół zbiornika rozmieszczona jest większa część bazy turystycznej w gminie. W Pieczyskach, Romanowie, Samociążku, Sokole Kuźnicy, Tuszynach wypoczywać można w licznych całorocznych ośrodkach wypoczynku.

Nowa Wieś Wielka

Gmina Nowa Wieś Wielka położona jest w środkowej części województwa kujawsko-pomorskiego, w odległości 20 km od Bydgoszczy i Inowrocławia. Bardzo dobrą dostępność komunikacyjną zapewniają przebiegające przez teren gminy ciągi komunikacyjne: droga krajowa nr 25 Bydgoszcz – Inowrocław – Strzelno – Ślesin – Konin – Kalisz – Ostrów Wlkp. – Antonin – Oleśnica, droga wojewódzka nr 254 Brzoza – Łabiszyn – Barcin – Mogilno – Wylatowo, drogi powiatowe, linia kolejowa Bydgoszcz-Inowrocław oraz pobliskie lotnisko w Bydgoszczy. W granicach Gminy występuje 18 miejscowości w ramach 15 sołectw: Brzoza (także miejscowości: Chmielniki, Emilianowo, Piecki), Dąbrowa Wielka, Dobromierz, Dziemionna, Jakubowo, Januszkowo, Kobylarnia, Kolankowo, Leszyce, Nowa Wieś Wielka, Nowa Wioska, Olimp, Prądocin, Nowe Smolno i Tarkowo Dolne. Gminę Nowa Wieś Wielka zamieszkuje 8121 osób, w większości osiedlonych w dwóch miejscowościach: Brzozie i Nowej Wsi Wielkiej. Na dzień 31.12.2006 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bydgoszczy zarejestrowanych było 376 osób bezrobotnych zamieszkujących teren Gminy Nowa Wieś Wielka. Stopa bezrobocia wynosi ok. 7.37%. Gmina należy do najbardziej zalesionych jednostek gminnych województwa kujawsko - pomorskiego. Około 60% jej powierzchni stanowią lasy, prawie 70% obszaru gminy objęte jest ochroną, stanowiącą gwarancję wysokiej jakości środowiska przyrodniczego. W skład obszarów chronionych wchodzi:

- obszar chronionego krajobrazu „Łąki Nadnoteckie” - rozciągający się od wsi Brzoza, poprzez Kobylarnię, Chmielniki, Nowe Smolno, Kolankowo aż po granice z gminami Białe Błota i Łabiszyn. Charakteryzują się one bogactwem

gatunkowym roślinności łąkowej i są siedliskiem rzadkich gatunków zwierząt. Pośród nich pięknie położony pałac myśliwski - była posiadłość hrabiego Skórzewskiego (wpisany do rejestru zabytków).

- obszar chronionego Krajobrazu „Wydm Kotliny Toruńskiej” z unikatowymi formami rzeźb terenu i kompleksów leśnych oraz ochrony wód podziemnych,
- rezerwat przyrody „Dziki Ostrów” objęty ochroną ze względu na występującą dąbrowę z rzadkimi gatunkami runa leśnego,
- rezerwat przyrody „Tarkowo” ze stanowiskiem wiśni karłowatej w starodrzewiu.
- 8 pomników przyrody.

Największym zbiornikiem wodnym jest Jezioro Jezuickie o pow. 146,7 ha i maks. głębokości 10,6 m. Przez zachodnią część Gminy przepływa Stara Noteć i Nowy Kanał Notecki, wykorzystywane do regulacji stosunków wodnych i zapewniające rolnicze użytkowanie obszarów łąk i pastwisk. Atrakcyjne warunki do aktywnego wypoczynku stwarza położone na terenie gminy Jezioro Jezuickie - jego piaszczysta plaża od strony Chmielnik i rozległe obszary leśne od strony kąpieliska Piecki, wyposażenie sprzętu wodnego i sieć drobnych usług turystycznych (pola namiotowe, campingi, punkty gastronomiczne). Przez Gminę Nowa Wieś Wielka przebiegają cztery szlaki turystyczne prowadzące z kierunków Bydgoszcz i Solec Kujawski: szlak czerwony „Wolnościowy”, szlak czarny „Komputerków”, szlak zielony „Relaks” oraz sołecki szlak rowerowy „Świadkowie historii”

Gmina Nowa Wieś Wielka jest obszarem wysokiej aktywności gospodarczej. Na dzień 31 grudnia 2006 r. na terenie gminy swoją działalność prowadziło 820 podmiotów gospodarczych. W sektorze publicznym działa 14 podmiotów, w sektorze prywatnym 806 podmiotów gospodarczych, w tym: 51 spółek prawa handlowego, 60 spółek cywilnych oraz 661 osób fizycznych. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy zwiększa się z roku na rok. Należy przypuszczać, że tendencja ta utrzymywana będzie nadal, ze względu na szybki rozwój gminy i ciągły wzrost mieszkańców. Głównymi ośrodkami gospodarczymi gminy są miejscowości Brzoza i Nowa Wieś Wielka. Działalność podmiotów gospodarczych prowadzona jest w różnorodnym zakresie, między innymi: handlu hurtowego i detalicznego, transportu, usług budowlanych, obsługi nieruchomości, usług gastronomicznych i hotelarskich. Na terenie Nowej Wsi Wielkiej znajduje się Baza Paliw „Operatora Logistycznego Paliw Płynnych” Sp. z o. o., którego siedziba mieści się w Płocku. Jego podstawową usługą jest składowanie paliw płynnych, w tym benzyn silnikowych, oleju napędowego i lekkiego oleju opałowego. Kompleksowa usługa składu obejmuje przyjęcie, magazynowanie oraz wydanie powierzonego produktu do rurociągu dalekosiężnego, autocystern i transportu kolejowego. Swoje biura regionalne posiada w Nowej Wsi Wielkiej również Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. Poza tym działa tu oddział firmy ORLEN Transport Poznań Sp. z o. o., która specjalizuje się w drogowym transporcie paliw płynnych i produktów ropopochodnych. W miejscowości Kobyłarnia znajduje się Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o. o., które produkuje i sprzedaje mieszanki mineralno-bitumiczne, mieszanki betonowe i kruszywa oraz wykonuje specjalistyczne roboty inżynierskie w zakresie: robót ziemnych, robót drogowych, remontów cząstkowych.

Osielsko

Gmina Osielsko położona jest na północnych obrzeżach Bydgoszczy, pomiędzy rzekami Wisłą i Brdą. Obszar gminy wynosi 10289 ha, z czego 56% stanowią lasy. Wschodnią i południową granicą gmina przylega do ważnych korytarzy ekologicznych, umożliwiających przemieszczanie się gatunków pomiędzy odmiennymi obszarami o dużej różnorodności biologicznej. Część zachodnia gminy to Dolina Brdy z mikroregionem Bożenkowa położonym wśród lasów stanowiących przedśionek Borów Tucholskich. Niewielki skrawek w części wschodniej wchodzi w skład tzw. Doliny Fordońskiej należącej do Parku Krajobrazowego Doliny Dolnej Wisły. Na szczególną uwagę zasługuje tu „Parów Jarzyński” z ciekawą roślinnością i źródłiskami. Ze skarpy z różnicą poziomów ca 60 m widać przepiękną panoramę Wisły. Największa centralna część gminy leży na skraju Wysoczyzny Świeckiej, wzdłuż drogi krajowej nr 5. Odległość od siedziby gminy do centrum Bydgoszczy wynosi 7 km. Naturalną konsekwencją takiego położenia są związki funkcjonalne z infrastrukturą miejską. W oparciu o wybudowany w 2000 r., wspólnie z Bydgoszczą, kolektor sanitarny, gmina sukcesywnie rozwija sieć kanalizacji grawitacyjnej i tłocznej. Od 1995 r. gmina posiada własne wysypisko śmieci. Od ośmiu lat - Osielsko znajduje się w „Złotej Setce Samorządów” - rankingu „Rzeczpospolitej”, prezentującym najlepsze gminy w Polsce według wielkości inwestycji na jednego mieszkańca. Poczynając od 94 miejsca w 2000 r., 64 miejsca w 2001 r. aż do 54 miejsca w roku 2002. Należy podkreślić, iż w roku 2000 Osielsko było jedyną gminą reprezentującą województwo kujawsko - pomorskie w przedmiotowym rankingu. Natomiast w kolejnych edycjach zajmowało wśród nich miejsca najwyższe. Nakłady związane z ochroną środowiska to nie tylko finansowanie infrastruktury technicznej, ale także szeroko pojęta edukacja ekologiczna. Od kilku lat w sołectwach prowadzona jest nieodpłatna zbiórka segregowanych odpadów, przede wszystkim szkła i plastiku. Początek akcji wywodzi się z działań

podejmowanych w szkołach gminnych. Do zabytków gminy zalicza się: XVI wieczny ołtarz przeniesiony z kościoła Klarysek w Bydgoszczy, znajdujący się obecnie w kościele parafialnym w Osielsku, drewniany kościółek w Żółdowie, który w obecnym stanie funkcjonuje od 1715 r. Gmina Osielsko rozwija się bardzo intensywnie, w wyniku czego występuje wysokie dodatnie saldo migracji. W 1990 r. liczba ludności wynosiła 5.280 osób, natomiast wg stanu na koniec marca 2003 r. wzrosła już do 6863 osób. Szacuje się, że w ciągu najbliższych kilkunastu lat liczba ludności może wzrosnąć docelowo nawet do 30 tys. Powierzchnia użytków rolnych na terenie gminy maleje. Słabe bonitacje gleby o niskiej użyteczności rolniczej są w polityce przestrzennej gminy przeznaczane na funkcje pozarolnicze. W realizowanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego znaczne powierzchnie przeznaczono pod budownictwo mieszkaniowe, z funkcją mieszaną: mieszkaniowo - usługową oraz usługową - handlową, a także przemysłowe o znaczeniu ponadlokalnym. Przy lokalizacji poszczególnych funkcji starano się uwzględnić różnorakie uwarunkowania tak, aby nie zakłócać środowiska przyrodniczego. W rankingu pn. "SUKCES MIJAJĄCEJ KADENCJI - PODSUMOWANIE" pisma samorządowego "Wspólnota" - gmina Osielsko zajęła 29 miejsce w kraju.

Sicienko

GMINA SICIENKO sąsiaduje z północno - zachodnimi dzielnicami Bydgoszczy (Osowa Góra, Czyżkówko, Smukała). Gmina Sicienko to obszar ponad 17 tys. ha i blisko 9 tys. ludzi mieszkających w 38 miejscowościach. Tworzą one 20 sołectw, tj. Dąbrówka Nowa, Kruszyn, Łukowiec, Mochle, Murucin, Nowaczkowo, Osówek, Pawłówek, Samsieczno, Sicienko, Strzelewo, Szczutki, Trzemiętowo, Trzemiętówko, Wierzchucice, Wierzchucinek, Wojnowo, Zawada - Uгода, Zielonczyn. Intensywny rozwój znacznej części tego terenu miał miejsce po wybudowaniu Kanału Bydgoskiego. Teren Gminy Sicienko epatuje przede wszystkim urodą krajobrazu. Można tu podziwiać wiele uroczych elementów architektury: stare wiejskie domy, mosty, figurki, czy zające drzewa stanowiące pomniki przyrody. Niewątpliwą atrakcją jest Obszar Krajobrazu Chronionego Rynny Jezior Byszewskich z jednym z większych w województwie kujawsko-pomorskim Jezior Słupowskim. Usytuowane tam Pracownicze Ogrody Działkowe z czasem wtopiły się w krajobraz. Wraz z intensywnie rozwijającym się obecnie budownictwem jednorodzinnym pojawia się nowa, wyszukana architektura i nowa wartość estetyczna. Gmina posiada bardzo dobry układ komunikacyjny. Przez jej teren przebiega droga krajowa: Warszawa - Toruń - Piła - Szczecin, stanowiąca odcinek obwodnicy miasta Bydgoszczy; droga Bydgoszcz - Koronowo - Koszalin; dwie drogi regionalne oraz zelektryfikowany trakt kolejowy Bydgoszcz - Piła. Miejscem historycznym związanym z wojną obronną 1939 roku jest zespół umocnień, składający się z żelbetonowych bunkrów dla stanowisk ogniowych broni ciężkiej piechoty oraz punktów dowodzenia i łączności wraz z okopami. Zachowane umocnienia i rowy strzeleckie znajdują się między stacją PKP Zielonczyn a Kruszynem i ciągną się dalej w kierunku północno - wschodnim, w okolice Osówka.

Solec Kujawski

Solec Kujawski to miasto położone na lewym brzegu Wisły, w odległości 20 km od Bydgoszczy i 35 km od Torunia. Tereny na południe miasta porasta jeden z największych kompleksów leśnych - Puszcza Bydgoska. Gmina zajmuje obszar 175,55 km², który zamieszkuje 16 tys. mieszkańców. Na przestrzeni ostatnich lat gmina osiągnęła znaczące sukcesy w zakresie rozwoju gospodarczego. Było to możliwe za sprawą inwestycji prowadzonych przez samorząd, dzięki którym tereny gminy zostały w dużym stopniu zagospodarowane w podstawowe urządzenia infrastruktury komunalnej i społecznej. Osiągnięcia w zakresie realizacji takich inwestycji jak: budowa sieci wodociągowej - kanalizacyjnych, budowa oczyszczalni ścieków, budowa dróg, modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego, przyczyniły się do zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkańców gminy, a także zwiększyły jej atrakcyjność gospodarczą. Wpłynęły także na poprawę warunków życia mieszkańców. W Solcu Kujawskim znajduje się kompleks sportowo-rekreacyjny, w tym hala sportowa, basen, stadion i boisko treningowe. Od maja 2008 roku zostanie otworzony Park Jurajski, w którym znajdować się będzie muzeum, ścieżka edukacyjna z modelami ponad 1000 dinozaurów, oczka wodne, wodospad, skalna ściana, miejsca zabaw dla dzieci, obiekty gastronomiczne, wiatła położone na wysepce otoczonej wodą, pole minigolfa i inne atrakcje. Gmina Solec Kujawski posiada budynki mieszkalne, handlowo - usługowe i nieruchomości niezabudowane przeznaczone do zagospodarowania. Około 70 ha gruntów przeznaczonych jest pod realizację inwestycji związanych z budownictwem przemysłowym i handlowo-usługowym. Solec Kujawski posiada korzystne warunki do inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej. Aktualnie w gminie działa ok. 1200 podmiotów gospodarczych. Dogodne warunki inwestycyjne determinują takie projekty jak m.in. "Park Przemysłowy" - tereny położone przy drodze krajowej Nr 10 (trasa Szczecin-Warszawa), o powierzchni 36 ha, przeznaczone pod działalność gospodarczą; "Centrum Kongresowo - wystawiennicze" - teren o powierzchni 20.465 ha położony przy ulicy Toruńskiej, przylegający do rzeki Wisły. Teren ten posiada pełną infrastrukturę techniczną/

wodociąg, kanalizacja sanitarna, linia energetyczna, linia telefoniczna/, przeznaczony jest pod działalność usługową i rekreacyjno - szkoleniową i wystawienniczą. Posiada on także bezpośrednie połączenie z drogą Nr 10 oraz połączenie kolejowe na trasie Bydgoszcz - Toruń - Warszawa. Odwiedzając gminę Solec Kujawski warto zobaczyć:

- Kościół Parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, wybudowany w 1847 roku, posiadający piękne witraże,
- Kościół Parafii pw. Świętego Stanisława Biskupa i Męczennika wybudowany w latach 1910 - 1912, posiadający stylowe nawy, prezbiterium i piękne ołtarze wykonane w stylu barokowym oraz ołtarz główny zbudowany w stylu manierystycznym o bogatej dekoracji.
- Kamienica przy ul. 23 stycznia 13, w której aktualnie mieści się Zespół Szkół Zawodowych. Wybudowana została w latach 1891 - 1903 w stylu neoklasycystycznym.
- Salę ponad stuletniej tradycji Ochotniczej Straży Pożarnej, mieszczącą się przy ulicy 29 listopada.
- Fragmenty Osadnictwa Olenderskiego, które znajdują się na terenie wsi Otorowo i Przyłubie.
- Radiowe Centrum Nadawcze, uruchomione we wrześniu 1999 roku, które umożliwia słyszalność i programu Polskiego Radia w całym kraju i poza jego granicami. Dwa maszty - nadajniki stanowiące element naszego krajobrazu są przykładem wykorzystania przez gminę szansy rozwojowej i promocyjnej.
- Przepiękne topole - pomniki przyrody zdobiące krajobraz nadwiślański.
- Teren chronionego krajobrazu "Wydmy Kotliny Toruńsko - Bydgoskiej". Chronione terasy w większości położone są w granicach pradoliny rzeki Wisły, pokrytej jednym z największych w Polsce pól wydmywanych śródlądowych.

3 Stan środowiska powiatu bydgoskiego

3.1 Geomorfologia i morfologia

Obszar powiatu bydgoskiego wykazuje znaczne zróżnicowanie pod względem fizjograficznym i morfologicznym. W granicach powiatu wyróżnia się (wg Jerzego Kondrackiego – Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994 r.) następujące regiony fizyczno-geograficzne:

314.6-7 MAKROREGION Pojezierze Południowo-Pomorskie

- 314.69 Mezoregion **Pojezierze Krajeńskie**
- 314.72 Mezoregion **Dolina Brdy**
- 314.73 Mezoregion **Wysoczyzna Świecka**

314.8 MAKROREGION Dolina Dolnej Wisły

- 314.83 Mezoregion **Dolina Fordońska**

315.1 MAKROREGION Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie

- 315.11 Mezooregion **Pojezierze Chełmińskie**

315.3 MAKROREGION Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka

- 315.35 Mezoregion **Kotlina Toruńska**

Na Pojezierzu Krajeńskim położone są gminy Koronowo i Sicienko. Ta kraina znajduje się między dolinami Gwdy, Brdy i środkowej Noteci, od północy zaś otacza ją równina Charzykowska i Tucholska. Na wysoczyźnie Pojezierza Krajeńskiego zaznacza się kilka linii postępu czoła lodowca w recesyjnej subfazie krajeńskiej zlodowacenia wiślańskiego. Obok moren akumulacyjnych i spiętrzonych występują kemy, ozy i rynny lodowcowe (m.in. Rynna Jezior Byszewskich w granicach powiatu bydgoskiego na obszarach gmin Koronowo i Sicienko) oraz doliny dopływów Gwdy, Brdy i Noteci. Jezior o powierzchni większej od 1 ha jest tu około 300. Wśród gleb przeważają brunatnoziemy na glinach zwałowych lekkich i piaskach naglinowych. Na piaskach glaciofluwialnych mniejsze powierzchnie zajmują bielicoziemy. W związku z tym lasów jest mało, przeważają pola uprawne.

Dolina Brdy

Dolina przecina tereny gminy Koronowo. Była szlakiem odpływu wód roztopowych z równin Charzykowskiej i Tucholskiej w fazie pomorskiej zlodowacenia wiślańskiego. Dolina jest wcięta do 50 m w otaczające wysoczyzny: od wschodu - Świecką, od zachodu - Pojezierza Krajeńskiego i rozszerza się od około 5 do 10 km w dolnym odcinku przy wylocie do Kotliny Toruńskiej. Dolina ma około 50 km długości i 320 km² powierzchni. W miarę jej pogłębiania uformowało się 11 tarasów. W dolnym biegu zasilają ją dopływy z Pojezierza Krajeńskiego: Kamionka, Sępólna i Krówka oraz krótsze cieki z Wysoczyzny Świeckiej. Kilkudziesięciometrowy spadek rzeki między Tucholą a Kotliną Bydgosko-Toruńską

wykorzystano na potrzeby energetyki – zbudowano zapory z elektrowniami wodnymi EW Koronowo w miejscowości Samociążek, EW Tryszczyn i EW Smukała. Zalew Koronowski ze względu na charakter doliny jest bardzo wąski i przy długości cofki 28 km zajmuje powierzchnię 17 km², przy czym włączono do niego kilka przyległych jezior wytopiskowych. Dolina Brdy jest słabo zaludniona. Dominuje w niej gospodarka leśna.

W południowej części **Wysoczyzny Świeckiej** leżą gminy Dobrcz i Osielsko oraz część gminy Koronowo położona na wschód od Doliny Brdy. Zgodnie z opisem mezoregionu jest to falista równina, położona pomiędzy Doliną Brdy a Doliną Dolnej Wisły, granicząca na południu z Kotliną Bydgosko-Toruńską, a na północy z Równiną Tucholską.

W **Dolinie Fordońskiej** położone są lewobrzeżne fragmenty obszarów gmin Dobrcz i Osielsko oraz prawobrzeżny fragment gminy Dąbrowa Chełmińska. Dolina Fordońska przebiega od Kotliny Toruńskiej do Kotliny Grudziądzkiej na długości około 40 km, przy szerokości od 3 km pod Fordonem do 8 km w kotlinowym rozszerzeniu pod Unisławiem i zajmuje powierzchnię około 260 km². Powstała w związku ze zmianą z zachodniego w Pradolinie Toruńsko-Eberswaldzkiej na północo-wschodni kierunku spływu Prawisły do Bałtyku, formującego się pod koniec plejstocenu. Dolina Fordońska od wschodu graniczy z Pojezierzem Chełmińskim, od zachodu – z Wysoczyzną Świecką. T. Gacki i J. Szukalski (1982) wyróżnili w dnie doliny 6 mikroregionów. Jednym z nich na terenie powiatu bydgoskiego mikroregion ostromecki. Dno doliny jest w zasadzie bezleśne, ale w okolicach Ostromecka zachowały się fragmenty lasów łęgowych z udziałem topoli, dębu, wiązu, jesionu i olchy, w których utworzono dwa rezerваты: „Las Mariański” (31,8 ha) oraz „Wielką Kępę” (27,8 ha).

Na Pojezierzu Chełmińskim położona jest gmina Dąbrowa Chełmińska. Mezoregion ten jest wysoczyzną morenową pomiędzy Doliną Drwęcy, Kotliną Toruńską, Doliną Fordońską, Kotliną Grudziądzką i rzeką Osą, uchodzącą do Wisły poniżej Grudziądza. Od wschodu graniczy z odmiennie ukształtowanym Pojezierzem Brodnickim. Zajmuje powierzchnię 2165 km². W północnej części regionu wyróżniono pagórki moren czołowych, uszeregowane w trzy pasma: północno-, środkowo- i południowowąbrzeskie, zaliczane do subfazy krajeńskiej (krajeńsko-wąbrzeskiej) zlodowacenia wiślańskiego. Południowa część regionu nosi cechy deglacji powierzchniowej, tzn. przeważają tzw. moreny martwego lodu, kemy i ozy. Wysokości nad poziomem morza na ogół nie przekraczają 120 m, najwyższe wzgórze na północno-wschód od Wąbrzeźna osiąga wysokość 134 m. Lasów jest mało. Na krańcu zachodnim, w sąsiedztwie Doliny Fordońskiej istnieją dwa rezerваты: „Reptowo” (3,6 ha), obejmujący starodrzew sosnowy z kolonią czapli siwej oraz „Linie” (12,3 ha) – torfowisko śródleśne z reliktową brzozą karłowatą. Przeważają brunatnoziemy na glinach zwałowych lekkich, częściowo również ciężkich oraz bielicoziemy na piaskach sandrowych. Region jest w przeważającej części objęty uprawą roli.

W Kotlinie Toruńskiej, która rozciąga się od Włocławka nad Wisłą po Nakło nad Notecią, leży południowa część gminy Sicienko, gminy Białe Błota i Solec Kujawski oraz północna część gminy Nowa Wieś Wielka. Kotlina Toruńska na północy graniczy z Pojezierzem Krajeńskim, Wysoczyzną Świecką, Doliną Fordońską, Pojezierzem Chełmińskim, na wschodzie z Pojezierzem Dobrzyńskim i Kotliną Płocką, na południu z Równiną Inowrocławską, na zachodzie z Pojezierzem Chodzieskim i Doliną Środkowej Noteci, zajmując powierzchnię około 1850 km². Najniżej położoną częścią kotliny jest równina zalewowa (taras zalewowy) Wisły od stopnia wodnego powyżej Włocławka do kolana Wisły w Bydgoszczy. Ujście rzeki Brdy do rzeki Wisły znajduje się na wysokości 28 m n.p.m., zwierciadło Wisły we Włocławku na wysokości 47 m.n.p.m., a długość rzeki na tym odcinku około 92 km. Uchodzą do niej z prawej strony Mienia i Drwęca, z lewej Zgłowiączka, Tażyna, Zielona i Brda. Jedynie z zachodniej części kotliny wody odpływają Notecią na zachód przez Wartę do Odry. Pomiędzy dorzeczem Wisły a dorzeczem Noteci rozpościera się wysoki, piaszczysty taras, przekształcony eolicznie w wielkie pole wydym, ciągnący się również pomiędzy Tażyną a Zieloną na południe od Torunia. Pomiędzy Równiną Inowrocławską a Puszcza Bydgoską znajduje się zajęte przeważnie przez łąki obniżenie, nazwane *Łęgami Zielonki*, stanowiące ślad przepływu Prawisły na zachód. Ten kierunek powtarza współczesna Neteć. Na wschód od zwężenia pod Nakłem ciągnie się w kierunku Bydgoszczy martwa dolina, którą przecina dział wodny Noteci i Wisły na wysokości 59 m n.p.m. Poprowadzono tedy w końcu XVIII w. Kanał Bydgoski. Ma on 24,7 km długości i różnicę wysokości z poziomem Wisły pod Bydgoszczą (31 m) pokonuje się za pomocą 6 śluz. Kanał jest zasilany wodami Górnej Noteci, odprowadzanymi poniżej Łabiszyna przez Kanał Notecki do położonej na dział wodnym części Kanału Bydgoskiego. Mikroregion położony wzdłuż tego drugiego kanału nazwano *Doliną Kanału Bydgoskiego*. Pomiędzy

dolną, skanalizowaną Brdą a Wysoczyzną Świecką występuje w obrębie Bydgoszczy niewielki tarasowy mikroregion zajęty przez tzw. *Las Bydgoski*.

3.2 Gospodarka wodno-ściekowa

Bogate zasoby czystych wód zarówno powierzchniowych jak i podziemnych są warunkiem rozwoju gospodarczego regionu. Są czynnikiem niezbędnym do właściwego rozwoju zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego, warunkują rozwój gospodarki rolnej oraz umożliwiają poprawę jakości życia mieszkańców. Zasoby wodne w bardzo dużym stopniu decydują o konkurencyjności regionu, gwarantują ciągłość procesów przyrodniczych, decydują o walorach ekologicznych regionu i różnorodności biologicznej. Efektywne gospodarowanie zasobami wodnymi, ich ochrona, poprawa jakości i retencjonowanie powinno służyć zachowaniu walorów przyrodniczych powiatu, a tym samym stworzyć nowe warunki do użytkowania rekreacyjnego i rolniczego terenów do tego celu predysponowanych.

3.2.1 Wody powierzchniowe

Powiat bydgoski charakteryzuje bogata i dość skomplikowana sieć hydrograficzna z racji położenia na wododziale dorzeczy Wisły i Odry z połączeniem tych dwóch dorzeczy drogą wodną Wisła – Odra i przesyłem wody ze zlewni Noteci za pośrednictwem Kanału Górnonoteckiego – Kanału Bydgoskiego do rzeki Brdy.

Wody Brdy od Zbiornika Koronowskiego do Zbiornika Smukała i dalej do ujścia do Wisły ze względu na zanieczyszczenia punktowe i obszarowe są zaliczone do wód zagrożonych nie osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego. Na jakość wód rzeki wpływają oczyszczone ścieki z oczyszczalni w Koronowie i oczyszczalni „Piaski” w Bydgoszczy. Brda kontrolowana jest w 13 profilach (w dwóch – II klasa, w 9 profilach – III klasa). Wodami IV klasy charakteryzował się tzw. odcinek miejski poniżej połączenia z wodami Kanału Bydgoskiego, do ujścia rzeki Wisły. Parametrami wpływającymi na klasę jakości wód rzeki miało niskie natlenienie oraz wysokie stężenie azotanów i saprobowości fitoplanktonu.

Głównym źródłem zanieczyszczenia wód Kanału Bydgoskiego są oczyszczone ścieki z oczyszczalni na Osowej Górze. Ocena jakości wód wykazała, że na stanowiskach w Bydgoszczy wody mieściły się w V klasie. W ujściowym przekroju pomiarowym aż 9 badanych parametrów odpowiadało V klasie. Są to: wskaźniki tlenowe, biogenne, zasolenie i mikrobiologiczne.

Na terenie powiatu zlokalizowane są jeziora. Stan czystości jezior w 2006 roku przedstawiono w Tabeli nr 3.2.1-1

Tabela nr 3.2.1-1

Nazwa jeziora	Zlewnia	Klasa czystości	Kategoria podatności na degradację
Borówno	Wisła	III	II
Długie	Krówka - Brda	III	II
Dobrcz	Wisła	poza klasą	III
Jezuickie	Noteć- Warta	III	III
Krosna	Krówka - Brda	III	III
Krzywe	Krówka - Brda	II	II
Kusowo	Wisła	III	III
Słupowskie	Krówka - Brda	III	II
Studzienne	Krówka - Brda	poza klasą	I
Wierzchucińskie Duże	Krówka - Brda	II	II
Wierzchucińskie Małe	Krówka - Brda	III	II

Na terenie powiatu znajdują się zbiorniki wodne. Największym i najbardziej znanym jest Zalew Koronowski. Powierzchnia jego wynosi 15,6 km², a pojemność 80,6 mln m³. Zbiorniki w Trzuszczynie i Smukałe są znacznie mniejsze.

Zgodnie z programem monitoringu dokonuje się jakości wód rzek (Brdą, Kanał Bydgoski). Rzeka Brda (ujęcie wód

powierzchniowych) jest również kontrolowana pod kątem oceny przydatności do celów pitnych. Jakość wód uległa poprawie w stosunku do lat ubiegłych.

Na terenie powiatu znajdują się następujące ujęcia wody powierzchniowej:

- 3.2.1.4.1.1.1 gmina Koronowo
 - 3.2.1.4.1.1.1.1 ujęcie brzegowe do podlewania upraw P.O. D w Pieczyskach,
 - 3.2.1.4.1.1.1.2 ujęcie powierzchniowe z zasobów rzeki Brdy do nawodnień ogrodu roślin ozdobnych na posesji J. Grzyba w Trzuszczynie,
 - 3.2.1.4.1.1.1.3 ujęcie powierzchniowe z ujęcia brzegowego do nawodnień szkółki leśnej w Wilczym Gardle,
 - 3.2.1.4.1.1.1.4 ujęcie brzegowe do podlewania upraw P.O.D. w Pieczyskach,
 - 3.2.1.4.1.1.1.5 ujęcie powierzchniowe z kanału lateralnego w Pieczyskach, Samociążku
- 3.2.1.4.1.1.2 gmina Solec Kujawski
 - ujęcie powierzchniowe dla podlewania szkółki leśnej w Osieku Wielkim
- 3.2.1.4.1.1.3 gmina Białe Błota
 - ujęcie z Kanału Bydgoskiego do zasilania stawów rybnych w Lisim Ogonie,
 - ujęcie powierzchniowe dla szkółki leśnej Nadleśnictwa w Białych Błotach,
 - ujęcie powierzchniowe z Kanału Górnonoteckiego do nawodnień,
- 3.2.1.4.1.1.4 gmina Sicienko
 - ujęcie powierzchniowe z jeziora Wierzhucyńskiego Dużego dla P.O. D. „Relaks” w Murowańcu,
 - ujęcie powierzchniowe z jeziora Słupowskiego dla P.O. D. „Pod Klonami” w Murucinie,
- 3.2.1.4.1.1.5 gmina Nowa Wieś Wielka
 - ujęcie powierzchniowe z Kanału Nowonoteckiego na potrzeby nawodnień w Olimpinie.

Strefy ochronne ujęcia wody „Czyżkówko” na obszarze powiatu bydgoskiego

Na terenie powiatu bydgoskiego, mocą decyzji Wojewody Bydgoskiego ustanowiono strefy ochronne komunalnego ujęcia wody pitnej „Czyżkówko”, na które składają się tereny: ochrony bezpośredniej ujęcia wody i strefy pośredniej (wewnętrznej oraz zewnętrznej).

Obszar strefy ochronnej pośredniej na terenie powiatu bydgoskiego obejmuje jedynie ujęcie wody w Cielu. Dla pozostałych ujęć, po opracowaniu stosownego aneksu do dokumentacji hydrogeologicznej, odstąpiono od konieczności ustanowienia stref ochrony pośredniej dla ujęć wody.

Na terenie strefy pośredniej wewnętrznej należy zapewnić m.in. zorganizowanie sygnalizacji i oznaczenie granic odpowiednimi tablicami informacyjnymi.

W związku z ustanowieniem stref ochronnych gmina Bydgoszcz jest zobowiązana do wprowadzenia uwarunkowań wynikających z nakazów i zakazów obowiązujących na terenie stref ochronnych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Bydgoszczy oraz współdziałania dla zrealizowania tego celu z sąsiednimi gminami – na ich terenie.

Na terenie powiatu bydgoskiego tereny strefy ochrony bezpośredniej są zagospodarowane zielenią, ogrodzone, a na ogrodzeniu umieszczona jest tablica zawierająca informacje o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Szczegółowe informacje dotyczące stref ochronnych ujęć wody na terenie powiatu bydgoskiego znajdują się w treści programu zasadniczego, do którego opracowywana jest niniejsza aktualizacja.

3.2.2 Wody podziemne

Wody podziemne na terenie powiatu są monitorowane w ramach sieci krajowej, regionalnej oraz lokalnej.

Jakość zwykłych wód podziemnych w 2006 roku w ramach sieci krajowej w powiecie bydgoskim przedstawia Tabela nr 3.2.2-1

Tabela nr 3.2.2-1

Numer otworu	Miejscowość	Gmina	Rodzaj wód	Użytkowanie terenu	Klasa czystości	Wskaźniki w zakresie stężeń odpowiadających wodzie o niskiej jakości	Wskaźniki przekraczające normy dla wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi
214	Jagodowo-1	Osielsko	W	1	IV	NH ₄ , FET	Mn, FET, NH ₄ , N
1554	Romanowo	Koronowo	W	3	IV	NH ₄	Mn
215	Jagodowo-2	Osielsko	W	1	IV	FET	Mn, FET
216	Jagodowo-3	Osielsko	W	1	III	FET	Mn, FET
217	Jagodowo-4	Osielsko	G	1	III	FET	Mn, FET
938	Jagodowo-p	Osielsko	G	1	III	-	Mn, Cd
691	Solec Kujawski	Solec Kujawski	G	1	II	-	Brak
1559	Kotomierz	Dobrcz	W	2	II	-	Mn
1816	Nowa Wieś Wielka	Nowa Wieś Wielka	W	7	I	-	Mn
1948	Brzoza-Piecki	Nowa Wieś Wielka	G	1	IV	FET, NH ₄ , TOC	As, Mn, FET
1554	Romanowo	Koronowo	W	3	IV	NH ₄	Mn
1951	Kruszyn Krajeński	Białe Błota	W	3	IV	K	Mn, FET

Rodzaj wód

W – wody wglębne

G – wody gruntowe

Użytkowanie terenu

1 – lasy

2 – użytki zielone

3 – grunty orne z przewagą gospodarki rolniczej

7 – obszary zabudowane

Wskaźniki

NH₄ – amoniak

FET – żelazo

TOC – ogólny węgiel organiczny (OWO)

K – potas

Mn – mangan

As – arsen

Cd – kadm

N – azot

Podstawowym wymogiem pozwalającym na racjonalne gospodarowanie wodami podziemnymi, które w chwili obecnej są jeszcze znacznie lepszej jakości od wód powierzchniowych jest bilans wodno gospodarczy pozwalający na utrzymanie właściwych relacji między zasobami dyspozycyjnymi wód podziemnych i ich poborem. Niewłaściwe proporcje w tym względzie mogą doprowadzić do zczepiania zasobów wód podziemnych i w konsekwencji do ich deficytu. Obszary występowania zasobów wód podziemnych o najwyższej wartości użytkowej powinny podlegać szczególnej ochronie, zwłaszcza na terenach pozbawionych osadów izolujących warstwę wodonośną od powierzchni terenu. Z tego względu wydzielono tzw. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych, o zasobach znaczących w skali kraju, wymagające ochrony prawnej.

Na terenie powiatu zlokalizowane są następujące Główne Zbiorniki Wód podziemnych (GZWP):

3.2.2.4 GZWP-132,

3.2.2.5 GZWP-138,

3.2.2.6 GZWP-140,

3.2.2.7 GZWP-141.

Na terenie powiatu znajdują się następujące ujęcia wody podziemnej:

3.2.2.7.1.1.1 gmina Koronowo

3.2.2.7.1.1.1.1 ujęcie głębinowe we wsi Wilcze,

3.2.2.7.1.1.1.2 ujęcie głębinowe we wsi Lucim,

3.2.2.7.1.1.1.3 ujęcie głębinowe we wsi Bieskowo,

- 3.2.2.7.1.1.1.4 ujęcie głębinowe we wsi Skarbiewo,
- 3.2.2.7.1.1.1.5 ujęcie głębinowe we wsi Łasko Wielkie,
- 3.2.2.7.1.1.1.6 ujęcie wody pitnej w Piecyskach,
- 3.2.2.7.1.1.1.7 ujęcie głębinowe w P.O.D. „Na zakolu”,
- 3.2.2.7.1.1.1.8 ujęcie głębinowe we wsi Wiskitno,
- 3.2.2.7.1.1.1.9 ujęcie głębinowe P.O. D. Samociążek,
- 3.2.2.7.1.1.1.10 ujęcie głębinowe ogródków działkowych „Przy Zaporze” w Tryszczyń,
- 3.2.2.7.1.1.1.11 ujęcie głębinowe we wsi Makowarsko I,
- 3.2.2.7.1.1.1.12 ujęcie głębinowe we wsi Nowy Jasiniec,
- 3.2.2.7.1.1.1.13 ujęcie głębinowe we wsi Sitowiec,
- 3.2.2.7.1.1.1.14 ujęcie głębinowe w Piecyskach,
- 3.2.2.7.1.1.1.15 ujęcie głębinowe we wsi Huta,
- 3.2.2.7.1.1.1.16 ujęcie głębinowe we wsi Glinki,
- 3.2.2.7.1.1.1.17 ujęcie głębinowe w Gogolinu,
- 3.2.2.7.1.1.1.18 ujęcie głębinowe we wsi Łakomowo,
- 3.2.2.7.1.1.1.19 ujęcie głębinowe w Koronowie (Projprzem),
- 3.2.2.7.1.1.1.20 ujęcie głębinowe dla Osady Lesnej w Buszkowie,
- 3.2.2.7.1.1.1.21 ujęcie głębinowe dla Zakładu Ceramiki Budowlanej w Stopce,
- 3.2.2.7.1.1.1.22 ujęcie głębinowe we wsi Stopka (STOVIT),
- 3.2.2.7.1.1.1.23 ujęcie głębinowe we wsi Lipkusz (P.O.D.),
- 3.2.2.7.1.1.1.24 ujęcie głębinowe we wsi Tryszczyń (P.O.D. „Lato”),
- 3.2.2.7.1.1.1.25 ujęcie głębinowe we wsi Lipinki,
- 3.2.2.7.1.1.1.26 ujęcie głębinowe w Tryszczyń (P.O. D. „Rekreacja”),
- 3.2.2.7.1.1.1.27 ujęcie głębinowe w Srebrnicy (P.O. D. „Przylesie”),
- 3.2.2.7.1.1.1.28 ujęcie głębinowe w Koronowie przy ul. Aleje Wolności 1,
- 3.2.2.7.1.1.1.29 ujęcie głębinowe we wsi Buszkowo (na terenie szkoły krzewów jagodowych Markiewicz),
- 3.2.2.7.1.1.1.30 ujęcie głębinowe we wsi Wiskitno (na terenie szkoły Markiewicz),
- 3.2.2.7.1.1.1.31 ujęcie głębinowe w Krapiewie,
- 3.2.2.7.1.1.1.32 ujęcie głębinowe w Tynej Górze,
- 3.2.2.7.1.1.1.33 ujęcie głębinowe w Samociążku,
- 3.2.2.7.1.1.1.34 Ujęcie dla ośrodka wypoczynkowego w miejscowości Kadzionka,
- 3.2.2.7.1.1.1.35 ujęcie głębinowe w Nowym Dworze (działka 209),
- 3.2.2.7.1.1.1.36 ujęcie głębinowe w miejscowości Stary Jasiniec,
- 3.2.2.7.1.1.1.37 ujęcie głębinowe we Wtlinie,
- 3.2.2.7.1.1.1.38 ujęcie głębinowe w Makowarsku,
- 3.2.2.7.1.1.1.39 ujęcie głębinowe w Glinkach,
- 3.2.2.7.1.1.1.40 ujęcie głębinowe w Wierzchucinie Królewskim,
- 3.2.2.7.1.1.1.41 ujęcie głębinowe w Witoldowie,
- 3.2.2.7.1.1.1.42 ujęcie głębinowe w Tryszczyń (podlewanie sadów),
- 3.2.2.7.1.1.2 gmina Solec Kujawski
 - ujęcie głębinowe w Nadleśnictwie Solec Kujawski
 - ujęcie głębinowe w Osadzie Rudy,
 - 2 ujęcia głębinowe dla P.O. D. „BRATEK”,
 - ujęcie głębinowe z zakładu Solbet w Solcu Kuj.,
 - ujęcie głębinowe dla Kujawskich Zakładów Naprawy Samochodów przy ulicy Powstańców 7 w Solcu Kuj.,
 - ujęcie głębinowe dla Zakładu Drobiarskiego „DROBEX” w Solcu Kujawskim,
 - ujęcie głębinowe w Makowiskach (Stacja paliw płynnych Mac-NOVA),
 - 2 ujęcia głębinowe dla P.O. D. „Zgoda”,
 - ujęcie głębinowe w miejscowości Rudy,
 - ujęcie głębinowe dla P.W. „KSK” w Solcu Kujawskim,
 - ujęcie głębinowe w Makowiskach (działka nr 15),
 - ujęcie głębinowe w Chrośnej,
- 3.2.2.7.1.1.3 gmina Dobrcz

- ujęcie głębinowe dla P.O. D. „Międzylesie” w Wudzyniu,
- ujęcie głębinowe dla P.O. D. „Nekla” w Nekli,
- ujęcie głębinowe dla P.O. D. „Borówka”,
- ujęcie głębinowe w Kotomierzu,
- ujęcie głębinowe w Wudzyniu,
- 2 ujęcia w Trzeciewcu,
- ujęcie głębinowe w Strzelcach Górnych,
- ujęcie głębinowe w Dobrczu,

3.2.2.7.1.1.4 gmina Białe Błota

- ujęcie głębinowe dla P.O. D. „Kruszynka” w Kruszynie Krajeńskim,
- ujęcie głębinowe w Trzcińcu,
- ujęcie głębinowe w Murowańcu,
- ujęcie głębinowe dla P.O. D. „Flora” w Murowańcu,
- ujęcie wodociągowe w Cielu,
- ujęcie wodociągowe w Łochowie,
- ujęcie głębinowe w JW. Nr 3033 AVIA,
- ujęcie głębinowe dla PREFABET w Białych Błotach,
- ujęcie wodociągowe w Drzewcach,
- ujęcie Belma S.A. w Bydgoszczy przy ul. Łochowskiej,
- ujęcie głębinowe dla P.O. D. „Pod Murowańcem” w Murowańcu,
- ujęcie głębinowe dla Cegielni” w Trzcińcu,
- ujęcie głębinowe w Cielu,

3.2.2.7.1.1.5 gmina Sicienko

- ujęcie głębinowe wodociągowe dla P.O. D. „Półwysep” w Wierzchucinku,
- ujęcie głębinowe dla P.O. D. „Rusalka” w Wierzchucinku,
- ujęcie głębinowe na terenie JW. Osowiec,
- ujęcie głębinowe dla potrzeb gospodarczych dla P.O. D. „Pod Klonami” w Murucinie,
- ujęcie głębinowe dla P.O. D. „Skarpa” w Trzemiętowie,
- ujęcie głębinowe dla P.O. D. „Witamina” w Osówcu,
- ujęcie głębinowe w Mochlu,
- ujęcie głębinowe w Kruszynie, Sicienku i Tryszczynie,
- ujęcie głębinowe w Wojnowie,
- ujęcie głębinowe dla gospodarstwa rolnego w Teresin,

3.2.2.7.1.1.6 gmina Dąbrowa Chełmińska

- ujęcie głębinowe dla Zakładu Wody Mineralnej „OSTROMECKO”,
- ujęcie głębinowe wodociągowe dla Dąbrowy Chełmińskiej w Gzinie Górnym,
- ujęcie głębinowe wodociągowe dla Dąbrowy Chełmińskiej w Nowym Dworze,
- ujęcie głębinowe wodociągowe dla Dąbrowy Chełmińskiej w Dąbrowie Chełmińskiej,

3.2.2.7.1.1.7 gmina Nowa Wieś Wielka

- ujęcie głębinowe wodociągowe dla ZP nr 3 Wody mineralne „OSTROMECKO” w Brzozie,
- ujęcie głębinowe wodociągowe w Nowej Wsi Wielkiej,
- ujęcie głębinowe w Chmielnikach,
- ujęcie głębinowe w Olimpinie,
- ujęcie głębinowe dla P.O.D. „Pod Orłem” w Prądocinie,
- ujęcie głębinowe dla P.O.D. „Chmielniki” w Prądocinie,
- ujęcie głębinowe dla RSP „NOWOŚĆ” w Prądocinie,
- ujęcie głębinowe dla Raiffeisen Agro-Technika” Sp. z o.o. w Brzozie,
- ujęcie głębinowe dla stacji paliw LOTOS w Brzozie,
- ujęcie głębinowe gminne w Nowej Wsi Wielkiej,
- ujęcie głębinowe gminne w Brzozie,
- ujęcie powierzchniowe z Kanału Nowonoteckiego na potrzeby nawodnień w Olimpinie,
- ujęcie głębinowe w Prądocinie,
- ujęcie głębinowe z działki nr 116 w Leszczycach,

- ujęcie głębinowe w Brzozie (teren gimnazjum),
- 3.2.2.7.1.1.8 gmina Osielsko
 - ujęcie głębinowe w Bożenkowie,
 - ujęcie głębinowe dla D.P.S. w Bożenkowie,
 - ujęcie głębinowe wodociągowe dla P.O.D. „Bekana” i „Budowlani” w Bożenkowie,
 - ujęcie głębinowe dla P.O.D. „Zwycięstwo” w Makymilianowie,
 - ujęcie głębinowe wodociągowe dla Sekcji Elektroakcyjnej PP PKP Zakład Elektroenergetyki Kolejowej w Maksymilianowie,
 - ujęcie głębinowe w Osielsku,
 - ujęcie głębinowe dla P.O.D. „Wrzos” w Bożenkowie,
 - ujęcie głębinowe dla P.O.D. „Jagódka” w Niemczu,
 - ujęcie głębinowe dla BUMAT w Osielsku,
 - ujęcie głębinowe wodociągowe w Żołędowie,
 - ujęcie głębinowe w Niemczu,
 - ujęcie głębinowe dla P.O.D. w Jagodowie - Osielsku,
 - ujęcie głębinowe firmy HIRSCH-POL w Osielsku,
 - ujęcie głębinowe dla Leśnictwa Nowy Mostek.

Wszystkie ujęcia posiadają strefy ochrony bezpośredniej. Tereny strefy ochrony bezpośredniej są zagospodarowane zielenią, są ogrodzone, a na ogrodzeniu umieszczona jest tablica zawierająca informacje o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Strefę ochrony pośredniej posiada wyłącznie ujęcie wody w Cielu (gmina Białe Błota).

Powiat bydgoski znajduje się częściowo w strefie ochrony pośredniej ujęcia wód pitnych „Czyżkówko”.

Na terenach ochrony bezpośredniej ujęć wody zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją wody. Na terenie ochrony bezpośredniej wody opadowe odprowadza się w sposób uniemożliwiający przedostanie się ich do urządzeń służących do poboru wody, zagospodarowuje się teren zielenią i ogranicza się do niezbędnych potrzeby przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Na terenach ochrony pośredniej może być zabronione lub ograniczone wykonywanie robót oraz innych czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia (np. wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, rolnicze wykorzystywanie ścieków, przechowanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych, stosowanie nawozów i środków ochrony roślin itp.).

3.2.3 Zużycie wody

Na terenie powiatu bydgoskiego zużycie wody w 2006 roku wyniosło 11152 dam³, z czego:

- Na cele produkcyjne 561 dam³ (100 dam³ wód powierzchniowych i 461 dam³ wód podziemnych),
- Nawodnienia w rolnictwie, leśnictwie oraz uzupełnianie stawów rybnych 4441 dam³,
- Eksploatacja sieci wodociągowej - 6150 dam³.

1 dam³ (dekametr) = 1000 m³

Podstawę zaopatrzenia regionu w wodę do celów komunalnych i na potrzeby przemysłu stanowią ujęcia wód podziemnych i powierzchniowych.

Eksploatowane są głównie wody podziemne z utworów neogenu oraz sporadycznie z utworów paleogenu, kredowych i jurajskich. W zdecydowanej większości ujęć, wody z młodszego neogenu muszą być uzdatniane z uwagi na zwiększoną zawartość związków żelaza i manganu. Zapotrzebowanie na wodę do celów przemysłowych i dla rolnictwa pokrywana jest przede wszystkim z ujęć własnych przy zdecydowanej przewadze ujęć powierzchniowych. Pobór wody na potrzeby poszczególnych działów gospodarki narodowej w ciągu ostatnich lat wykazuje znaczny spadek. Ograniczenie obniżenia poziomu konsumpcji wody dotyczy przede wszystkim przemysłu. W zakładach o dobrej kondycji finansowej są podejmowane działania porządkujące gospodarkę wodno-ściekową mającą na celu ograniczenie wielkości jednostkowej

konsumpcji wody. W ramach ochrony zasobów wodnych przed nadmierną eksploatacją wprowadza się zamknięte obiegi wody.

Czynne ujęcia komunalne posiadają ustalone zasoby eksploatacyjne oraz wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej dla studni. Niestety bardzo mało ujęć posiada ustanowione strefy ochrony pośredniej ujęć. Większość ujęć wody i sieci wodociągowych ma charakter lokalny. Na obszarach wiejskich w zaopatrzeniu wsi w wodę znaczny udział mają małe wodociągi lokalne bazujące na rozdrobnionych ujęciach wód podziemnych. Wprowadzona w 2000 roku zmiana wskaźników jakości wody przeznaczonej do spożycia pod kątem dostosowania do wymogów Unii Europejskiej, spowodowała wzrost liczby wodociągów produkujących wodę nie odpowiadającą wymaganiom sanitarnym. Ze względu na stawiane wymogi co do jakości wody podawanej odbiorcom oraz rosnące koszty eksploatacji wielu ujęć, powinny być tworzone duże systemy wodociągów grupowych.

3.2.4 Gospodarka ściekowa

W 2006 roku na terenie powiatu zakłady wytworzyły 627dam³ ścieków z czego 288 dam³ odprowadzono do sieci kanalizacyjnej, 339 dam³ bezpośrednio do wód lub do ziemi.

Komunalne oczyszczalnie ścieków na terenie powiatu bydgoskiego (stan na 31.12.2006 r.):

- Oczyszczalnia w Białych Błotach (odbiornik – Struga Młyńska),
- Oczyszczalnia w Dąbrowie Chełmińskiej (odbiornik – Wisła),
- Oczyszczalnia w Kusowie (odbiornik – Wisła),
- Oczyszczalnia w Koronowie (odbiornik – Brda),
- Oczyszczalnia Nowa Wieś Wielka - Dziemionna (odbiornik -Noteć),
- Oczyszczalnia ścieków w Brzozie (odbiornik – Noteć),
- Oczyszczalnia ścieków we Wtelnie (odbiornik- Brda),
- Oczyszczalnia w Sicienku (odbiornik – Brda).

Na terenie powiatu bydgoskiego znajdują się oczyszczalnie, eksploatowane przez innych użytkowników (Tabela nr 3.2.4-1)

Tabela nr 3.2.4-1

Lp.	Miejscowość, Gmina	Użytkownik	Urządzenia oczyszczalni	Ilość ścieków m ³ /d	Odbiornik ścieków
I. Białe Błota					
brak					
II. Dąbrowa Chełmińska					
brak					
III. Dobrcz					
1	Aleksandrowiec	Nadleśnictwo Różanna	Osadnik gnilny – drenaż rozsączający	14,3	Grunt
2	Borówno	Ośrodek Wypo- czynkowy Jednostki Wojskowej	Osadnik gnilny, 2 zbiorniki retencyjne uśredniające, 2 oczyszczalnie typu KOS-1 – złoża biologiczne z koksem	30	Rów melioracyjny
3	Karolewo	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego	Osadnik gnilny – reaktor SBR – chlorator – filtr piaskowy	49,9	Rów – Kotomierzycza
IV. Koronowo					
1	Bieskowo	Zakład Rolny	Osadnik gnilny – stawy biologiczne – rów kaskadowy	22,4	Rów melioracyjny
2	Kręgiel	Ośrodek	Koszokrata, komora napowietrzania	60	Zalew Koronowski

Lp.	Miejscowość, Gmina	Użytkownik	Urządzenia oczyszczalni	Ilość ścieków m³/d	Odbiornik ścieków
		Wczasowy ZNTK	z osadem czynnym, osadnik wtórny wielostrumieniowy, komora dozowania, filtr gruntowy, staw		
3	Lucim	Osiedle mieszkaniowe UMiG Koronowo	Krata, miniblok M-8	30	Rów melioracyjny – jez. Piaseczno
4	Mąkowsko	Gmina Koronowo	Osadnik Imhoffa, złożo zraszane, osadnik wtórny	58	Rów melioracyjny
5	Nowy Dwór	Zakład Rolny	Kraty, osadnik Imhoffa, złożo biologiczne, osadnik wtórny	183,6	Rów melioracyjny – jez. Żabno
6	Srebrnica	POD	Krata, zbiornik ret- uśr. Kontenerowa oczyszczalnia KOS-1, filtr koksowo-żwirowy	49,5	Zalew Koronowski
7	Pieczyska	POD	Zbiornik retencyjny uśredniający, kontenerowa oczyszczalnia ścieków KOS, filtr żwirowy	50	Zalew Koronowski
8	Stopka	ZGKiM w Koronowie	W cegielni Stopka w Okolu po b. POM Stopka : osadnik gnilny + złożo biolog.	ca 20	Rów mel.- Brda
9	Koronowo	PROJPRZEM	Oczyszczalnia kontenerowa	b.d.	„martwe koryto Brdy”
10	teren gminy	Przydomowe oczyszczalnie ścieków- 6 szt. wg rejestru			do ziemi
V. Nowa Wieś Wielka					
1	Nowa Wieś Wielka	CPN Oddział	Komora napowietrzania, osadnik wtórny	49,5 sanitarne	
2	Nowa Wieś Wielka	CPN Oddział	Zbiorniki, filtry koalescencyjne, filtry koksowe	270 technologiczne	Zielona Struga
VI. Osielesko					
1	Żołędowo	Dom Opieki nad Samotną Matką	Oczyszczalnia BIOCLERE B75 ze złożami tarczowymi	10	Rów – Kotomierzycza
2	Bożenkowo	Jednostka Wojskowa	Osadnik Imhoffa, złożo – stawy	46,6	Rozlewisko
3	Żołędowo	Nadleśnictwo	Krata, oczyszczalnia ELA-3, stacja PIX, filtr gruntowy, zbiornik beztlenowej stabilizacji osadu,	42,4	Rów – Kotomierzycza

Analizując dane dotyczące sieci wodociągów i kanalizacji stwierdza się, że istnieje dysproporcja pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania powiatu bydgoskiego. Jest to z pewnością dodatkowy czynnik znacznego wpływu rozproszonych źródeł ścieków na zanieczyszczenia powierzchniowe przypisywane głównie uprawom rolnym, których wpływ jest stwierdzany w badaniach monitoringowych, szczególnie w czasie roztopów wiosennych. Jednak analiza danych monitoringowych, dotyczących stanu czystości wód powierzchniowych w ostatnich latach pozwala zaobserwować mniejsze stężenie zanieczyszczeń w wodach rzek. Jest to efekt budowy i funkcjonowania coraz większej liczby oczyszczalni ścieków i poprawy skuteczności oczyszczania ścieków. Pozytywne trendy nie znajdują jednak odzwierciedlenia w generalnej klasyfikacji rzek.

3.2.5 Gospodarowanie i użytkowanie wód powierzchniowych

Wody powierzchniowe są wykorzystywane do:

- nawodnień (Szkółka Leśna Wilcze Gardło)
- podlewania ogrodów działkowych (np. Samociążek, Srebrnica)
- celów energetycznych (elektrownie wodne – Koronowo, Smukała, Tryszczyn, do produkcji energii elektrycznej),

- do celów ochrony przeciwpowodziowej (główne zagrożenie powodziowe dla terenów powiatu bydgoskiego stwarzają rzeki Wisła na długości ca 38 km i Brda na długości ca 27 km, z których wystąpienie wód może spowodować straty i szkody powodziowe. Kolejne (lub dodatkowe) potencjalne zagrożenie powodziowe dla niektórych terenów stanowią budowle i obiekty hydrotechniczne i hydroenergetyczne, którymi są: zaporą w Pieczyskach i hydroelektrownia w Samociążku (Koronowo) oraz hydroelektrownia z zaporą w Tryszczyźnie).

3.3 Przyroda i krajobraz powiatu

Lasy powiatu bydgoskiego w ok. 90% stanowią sosny, pozostałą część – w różnym stopniu: dęby, olchy, wiązy, wierzby, topole, lipy, brzozy i świerki. Krzewy występujące w lasach to przede wszystkim: jałowce pospolite, kruszyny pospolite, jarzęby, leszczyny, trzmieliny i inne. Niżej rosną: naręcznice samcze, konwalijki dwulistne, fiołki leśne, borówki czarne, rokiety pospolite, konwalie majowe i inne. Flora leśna stanowi środowisko dla życia wielu gatunków fauny, która zamieszkuje bezpośrednio las oraz przyległe zbiorniki wodne, łąki, pola. Spotkać tu można: pająki, owady (komary, ważki, chrząszcze, motyle, muchówki i inne), płazy, np. traszki, kumaki, żaby, ropuchy, gady (zaskrońce), wiele gatunków ptaków oraz ssaki (zające, sarny, jelenie, dziki). W zarządzie Lasów Państwowych znajduje się 55168 ha lasów, a więc 96,3% całej powierzchni terenów leśnych powiatu. Lasy prywatne w powiecie bydgoskim zajmują 2700 ha, a lasy gminne 102,4 ha.

Zarząd nad lasami położonymi w kierunku południowo-zachodnim i południowo-wschodnim od miasta Bydgoszcz pełni Nadleśnictwo Bydgoszcz, które obejmuje swym zasięgiem 15300 ha lasów (27% wszystkich lasów w powiecie), w tym 6665 ha na terenie gminy Białe Błota. W zdecydowanej większości są to lasy zaliczane do kategorii lasów chronionych; wynika to z ich położenia w pobliżu wielkiej aglomeracji miejskiej. Zarząd nad lasami w gminie Dąbrowa Chełmińska pełni Nadleśnictwo Toruń.

W celu upowszechniania wiedzy przyrodniczej i ekologicznej Nadleśnictwo Bydgoszcz wykonało i oddało do zwiedzania w 1999 r. „leśną ścieżkę dydaktyczną”, zlokalizowaną na terenie leśnictwa Białe Błota. Prezentuje ona wybrane zagadnienia związane z lasami, pracą leśników, itd. Na jej trasie długości 5 km znajduje się 13 przystanków tematycznych. Można ją zwiedzać pieszo lub rowerem.

Lasy Nadleśnictwa Bydgoszcz położone są w obszarze o stosunkowo dużym nasyceniu obiektów chronionych na mapie krajowego systemu obiektów chronionych. Na północy w odległości od 2 do 10 km od lasów Nadleśnictwa Bydgoszcz, po obu stronach Wisły położone są południowe krańce Parku Krajobrazowego Doliny Dolnej Wisły. Obejmuje on obszar strefy krawędziowej doliny Wisły, począwszy od Fordonu i Ostromecka, aż po północne granice województwa kujawsko-pomorskiego.

Do pozostałych Nadleśnictw sprawujących zarząd nad lasami w powiecie bydgoskim są Nadleśnictwa: Różanna, Solec Kujawski, Runowo, Żółdowo.

Prawie 40% powierzchni powiatu bydgoskiego zajmują tereny chronione przyrodniczo i krajobrazowo, tworzące tzw. Ekologiczny System Obszarów Chronionych. Stanowią je:

- Nadwiślański Park Krajobrazowy wchodzący w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Pasa Rekreacyjnego Miasta Bydgoszczy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Zalewu Koronowskiego,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Rynny Jezior Byszewskich.
- Obszar Chronionego Krajobrazu "Łąki Nadnoteckie".

Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego

Teren powiatu bydgoskiego znajduje się w jego części zwanej Nadwiślańskim Parkiem Krajobrazowym. Zespół Parków utworzony na podstawie Rozporządzenia Nr 144/03 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego obejmuje środkowy fragment doliny dolnej Wisły od Ostromecka po Koźielec w gminie Nowe i zajmuje powierzchnię 55642,5 ha. Położony jest na terenie 16 gmin: Bydgoszcz, Osielsko, Dobrcz, Dąbrowa Chełmińska, Unisław, Kijewo Królewskie, Pruszcz Pomorski, Świecie n. Wisłą, Chełmno, miasto Chełmno, Stolno, Jeżewo, Dragacz, Grudziądz, Wariubie i Nowe. Ochroną został objęty naturalny krajobraz doliny Wisły ze względu na zachowane naturalne ekosystemy z przylegającymi do brzegów

rzeki łakami, starorzeczami, lasami łęgowymi oraz stromymi, aktywnymi geologicznie zboczami, dolinkami erozyjnymi, wąwozami porośniętymi gładami zboczowymi, roślinnością kserotermiczną i zbiorowiskami zaroślowymi. Dno doliny zajmują w większości żyzne pola uprawne, które powstały na terenach zalewowych. Na terenie parku stwierdzono ponad tysiąc gatunków roślin. Wśród nich około 50 gatunków znajduje się pod ochroną całkowitą: rośliny kserotermiczne (ostnica włosowata i ostnica Jana, miłek wiosenny, wężyk stepowy), lilia złotogłów, listera jajowata, śnieżynka przebiśnieg i len austriacki. Z gatunków fauny wspomnieć należy o minogu rzeczonym i strumieniowym, rybitwie, zimorodku, perkozie rdzawym i krwawodziobie.

Obszar Chronionego Krajobrazu Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej

Obszar ten obejmuje jedno z największych w Polsce pól wydmy, pokrywające najwyższe (67,2-67,5 m n.p.m.) terasy Pradoliny Wisły. Składa się z dwóch podjednostek: części zachodniej i części wschodniej. Podobszar zachodni obejmuje podstawowy fragment Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej w granicach dawnego województwa bydgoskiego. Jego powierzchnia ogólna wynosi 246 km², w tym lasy – 231,5 km², wody (głównie Jezioro Jeziuckie) – 1,50 km², tereny pozostałe, przeważnie rolne – 13 km². Omawiany Obszar stanowi strefę masowego wypoczynku mieszkańców Bydgoszczy i innych pobliskich miejscowości. Pełni też ważną rolę w turystyce codziennej i świątecznej. Dużą jego część stanowią tereny leśne obrębu Bartodzieje i zachodni skraj obrębu Bydgoszcz. Obowiązują na nim następujące ograniczenia i zalecenia: „Ze względu na wysoką podatność na zniszczenie słabo wykształconych gleb leśnych i naruszenie stateczności wydm i pól wydmy – szczególny nacisk należy położyć na zapobieganie działaniom, które mogłyby doprowadzić do naruszenia tej równowagi. Ze względu na glebo- i wodochronny charakter lasów – niektóre fragmenty kompleksów leśnych nie są wskazane do zrębów całkowitych. Wskazana jest natomiast adaptacja lasów do zwiększonej penetracji”. Obszar Chronionego Krajobrazu Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej został utworzony Rozporządzeniem nr 9 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 czerwca 1991 r. w sprawie utworzenia 22 obszarów krajobrazu chronionego w województwie bydgoskim.

Obszar Chronionego Krajobrazu Północnego Pasa Rekreacyjnego Miasta Bydgoszczy zajmuje powierzchnię 2640,0 ha. Jest to strefa wypoczynku i rekreacji. Obejmuje on 830-hektarowy Leśny Park Kultury i Wypoczynku "Myślęcinek", Park Krajobrazowy Doliny Dolnej Wisły (teren powiatu) oraz znaczne obszary lasów o zróżnicowanej strukturze.

Obszar Chronionego Krajobrazu Zalewu Koronowskiego obejmuje wyróżniające się krajobrazowo tereny o ważnych typach ekosystemów. Zagospodarowanie tych terenów, które uwzględnia się w planach zagospodarowania przestrzennego, powinno zapewnić stan względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych. Obszar ten został utworzony Rozporządzeniem nr 9 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 czerwca 1991 r. w sprawie utworzenia 22 obszarów krajobrazu chronionego w województwie bydgoskim. Należy do największych jednostek chronionych na obszarze województwa bydgoskiego. Charakteryzuje się wybitnymi walorami przyrodniczymi i turystycznymi. Jest położony na obszarze Doliny Brdy, do której od wschodu przylega Równina Świecka, od zachodu natomiast Pojezierze Krajeńskie. Malowniczość przyrodniczo-krajobrazowa tego obszaru wynika z występowania na jego powierzchni doliny rzeki Brdy, Zalewu Koronowskiego, znacznej ilości jezior, lasów oraz urozmaiconego ukształtowania hipsometrycznego powierzchni.

Na ogólną powierzchnię jednostki wynoszącą 287,87 km² przypada:

- 221,55 km² lasów,
- 14,53 km² wód,,
- 51,79 km² terenów rolnych i osadniczych, w tym miasto Koronowo,

z tego blisko 200 km² lasów, prawie całość wód, terenów rolnych oraz miasto Koronowo objęte są Obszarem Chronionym.

Obszar Chronionego Krajobrazu Rynny Jezior Byszewskich obejmuje obszar 1800 ha. Głębokość wcięcia formy rynnowej wynosi ca 40 m. Obowiązują na jego obszarze typowe ograniczenia i zalecenia, ze szczególnym zaakcentowaniem ochrony morfologii terenu (krawędź rynny) oraz wód jezior. Wskazana jest zieleń izolacyjno-krajobrazowa, na pograniczu strefy degradacji zboczy, przeciwdziałająca erozji oraz ograniczająca spływ związków chemicznych do akwenów położonych w rynnie, a także ewentualny spływ gnojowicy.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Łąki Nadnoteckie”

Obszar Chronionego Krajobrazu Łąki Nadnoteckie obejmuje południowo-wschodni fragment obrębu Bartodzieje (leśnictwo Smolno). Ochroną krajobrazową otoczono tu dolinę rzeki Noteci. W wyniku przeprowadzonych prac melioracyjnych, kiedyś jedna z najbardziej zabagnionych dolin rzecznych została podzielona systemem rowów melioracyjnych i osuszona. Obecnie panującymi zbiorowiskami roślinnymi są łąki, najatrakcyjniej wyglądające późną wiosną. Dużą rolę w krajobrazie spełniają położone wśród łąk „mineralne wyspy – ostrowy”, w tym rezerwat „Dziki Ostrów”. Krajobraz ponadto urozmaicają zarośla łozowe oraz niewielkie skupienia zadrzewień i lasów olszowych. Również świat zwierząt jest bogaty. Notowano tu szereg gatunków zwierząt rzadkich i chronionych, np.: ropuchę szarą i zieloną, jaszczurkę zwinkę, żurawie, słowiki, skowronki i trzciniaki.

Użytki ekologiczne

Użytki ekologiczne spełniają dwie ważne funkcje w krajobrazie: biocenotyczną i fizjocenotyczną. Stanowią ostoję wielu roślin naczyniowych, w tym chronionych i zagrożonych, np. storczyków i roszciki. Są miejscem bytowania i żerowania dla zwierząt. Wiele z użytków cechuje wysoka wartość krajobrazowa, wpływają też bardzo wyraźnie na zwiększenie bioróżnorodności.

W rejestrze Starosty Bydgoskiego znajduje się 271 użytków ekologicznych, które stanowią z reguły tereny bagienne oraz łąki i pastwiska oraz źródłiska.

Według powyższego rejestru na terenie gmin znajdują się następujące ilości użytków ekologicznych:

▪ Białe Błota	6
▪ Dąbrowa Chełmińska	56
▪ Dobrcz	13
▪ Koronowo	45
▪ Nowa Wieś Wielka	86
▪ Osielsko	23
▪ Sicienko	6
▪ Solec Kujawski	36

Powyższe użytki znalazły się w wykazie stanowiącym załącznik Nr 1 do rozporządzenia nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. Nr 8 poz. 76).

Uchwałą Nr I/12/2000 Rady Gminy w Osielsku z dnia 17 marca 2000 r. uznano za użytek ekologiczny, obejmujący kępy drzew i krzewów oraz płaty nieużytkowanej roślinności wraz ze źródłiskami, teren zwany „**Uroczysko Prodnia**”, który usytuowany jest na skarpie Doliny Wisły tworząc ciąg ekologiczny pomiędzy skrajem wysoczyzny a drogą wojewódzką na gruntach RSP „Promień” w Strzelcach Górnych.

Pomniki przyrody

W rejestrze Starosty Bydgoskiego znajduje się 197 pomników przyrody, wśród których przeważają pojedyncze drzewa, choć są i grupy drzew, aleje przydrożne, stanowiska roślin chronionych, źródła, głazy narzutowe.

Według powyższego rejestru na terenie gmin znajdują się następujące ilości pomników przyrody:

▪ Białe Błota	22
▪ Dąbrowa Chełmińska	25
▪ Dobrcz	32
▪ Koronowo	43
▪ Osielsko	33
▪ Nowa Wieś Wielka	8
▪ Sicienko	15
▪ Solec Kujawski	19

W programie wojewódzkim ochrony środowiska odnotowano występujące na terenie powiatu bydgoskiego:

- brzozę karłowatą – na torfowisku w Liniach koło Dąbrowy Chełmińskiej,
- niewielki krzew – wierzbę borówkolistną – w pobliżu Mąkowarska,
- rośliny stepowe – osiedliły się i utrzymują na stromych, silnie nasłonecznionych zboczach Pradoliny Toruńsko-Eberswaldziej i doliny Wisły lub jej dopływów. W większości są to relikty,

- wiśnię karłowatą, chronioną w rezerwacie „Tarkowo” (gm. Nowa Wieś Wielka).

Rezerваты przyrody

Uznane rezerваты przyrody w granicach powiatu bydgoskiego:

- Augustowo (1) gm. Dobrcz – o powierzchni 6,76 ha na glebach torfowych i mułowo-torfowych, dla zachowania stanowiska wierzby borówkowolistej,
- Dziki Ostrów (16) gm. Nowa Wieś Wielka, o powierzchni 74,68 ha – dla zachowania dąbrowy,
- Kruszyn (35) gm. Sicienko, o powierzchni 72,75 ha – dla zachowania zboczy Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej,
- Las Mariański (38) gm. Dąbrowa Chełmińska, o powierzchni 31,8 ha – dla zachowania fragmentu grądu na zboczu doliny Wisły,
- Linie (40) gm. Dąbrowa Chełmińska, o powierzchni 12,3 ha – dla zachowania śródleśnego torfowiska z charakterystyczną roślinnością,
- Reptowo (57) gm. Dąbrowa Chełmińska, o powierzchni 3,6 ha – dla ochrony kolonii czapli siwej,
- Tarkowo (64) gm. Nowa Wieś Wielka, o powierzchni 0,25 ha – dla zachowania wiśni karłowatej,
- Wielka Kępa (68) gm. Dąbrowa Chełmińska, o powierzchni 27,8 ha – dla zachowania nadwiślańskiego lasu łęgowego o cechach naturalnych,
- Różanna Dęby gm. Koronowo,
- Łążyn gm. Solec Kujawski,

NATURA 2000

Na terenie powiatu bydgoskiego zlokalizowano następujące obszary Natura 2000:

- Dolina Noteci – PLH300004
- Torfowisko Linie – PLH040020
- Solecka Dolina Wisły – PLH040003,
- Dolina Dolnej Wisły – PLB040003
- Dolina Środkowej Noteci i Kanał Bydgoski – PLB300001 (częściowo).

Istniejące i projektowane obszary sieci Natura 2000 rozmieszczone są nieregularnie na obszarze całego regionu. Największe powierzchnie zajmują obszary w dolinie Wisły. Obszary Natura 2000 stanowią tereny o przeważającym rolniczym sposobie użytkowania.

3.4 Warunki klimatyczne i jakość powietrza atmosferycznego

Powiat bydgoski leży w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego, przejściowego od klimatu oceanicznego Europy Zachodniej do kontynentalnego Europy Wschodniej i Azji. Znajduje się w zasięgu mas atmosferycznych o różnorodnej genezie powstania i charakterze: morskich i kontynentalnych, polarnych, podzwrotnikowych i arktycznych, czemu sprzyja m.in. ukształtowanie powierzchni. Stąd wynika duża dynamika zmienności typów pogody, zarówno w cyklu rocznym, jak i wieloletnim. Znaczne zróżnicowanie przestrzenne wykazują opady atmosferyczne.

Na obszarze powiatu przeważają wiatry z kierunków: zachodniego i południowo-zachodniego (ponad 40% częstości). Znaczny jest udział (ponad 10%) wiatrów wschodnich, przypadających głównie na miesiące zimowe. Najrzadziej występują wiatry z kierunków: południowego, północnego i północno-wschodniego. Największe prędkości występują w okresie zimowym, najmniejsze w sierpniu i wrześniu, przy czym maksymalne prędkości przypadają na ogół na przeważające kierunki zachodnie i południowo-zachodnie.

Emisja zanieczyszczeń na terenie powiatu bydgoskiego w 2006 roku przedstawia Tabela nr 3.4-1

Tabela nr 3.4-1

Emisja zanieczyszczeń Mg/rok		Emisja zanieczyszczeń pyłowych Mg/rok		Emisja zanieczyszczeń gazowych Mg/rok	
pyłowych	gazowych	ze spalania paliw	przemysłowych	ze spalania paliw	przemysłowych
392,5	1259,7	385,2	7,3	1245,9	13,8

3.5 Hałas

W powiecie bydgoskim bardzo dużym natężeniem ruchu charakteryzuje się droga nr 25 Bydgoszcz – Inowrocław – Ostrów Wielkopolski, gdzie na odcinku pozamiejskim Bydgoszcz – Przyłęki zarejestrowano najwyższą w województwie wartość SDR 15412 pojazdów/dobę. Wyniki prowadzonych przez Inspekcję Ochrony Środowiska pomiarów hałasu w ramach tzw. monitoringu szczególnych uciążliwości akustycznych wzdłuż dróg krajowych wykazały, że we wszystkich punktach pomiarowych przekroczony został dopuszczalny poziom dźwięku dla poszczególnych typów terenu. Ważnym elementem wpływającym na poziom emitowanego hałasu jest również rodzaj i stan techniczny nawierzchni dróg oraz organizacja ruchu. Brak autostrad i dróg ekspresowych powoduje, że cały ruch drogowy w województwie przejmie istniejąca sieć drogowa, której parametry i nawierzchnia nie są przystosowane do występującego obecnie natężenia ruchu. Problem uciążliwości hałasu kolejowego dotyczy jedynie tych terenów, gdzie linie kolejowe przebiegają przez tereny budownictwa mieszkaniowego, eksponowane na działanie hałasu.

3.6 Pola elektromagnetyczne

Do istotnych z punktu widzenia prawa ochrony środowiska źródeł emisji pól elektroenergetycznych zalicza się stacje i linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV lub wyższym oraz instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne.

Na terenie powiatu bydgoskiego do instalacji radiokomunikacyjnych zalicza się Radiowe Centrum Nadawcze Polskiego Radia w Solcu Kujawskim (moc nadajnika 1200 kW) oraz telewizyjną stację przekaźnikową w Trzeciewcu (Radiowo Telewizyjne Centrum Nadawcze w Trzeciewcu). Ponadto na terenie powiatu poprowadzono linię elektroenergetyczną 220 kV ze stacji 220/110 kV zlokalizowanej w Bydgoszczy (Jasiniec). Gęsta jest też sieć napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110 kV. Znaczna jest ilość stacji bazowych telefonii komórkowej.

3.7 Poważne awarie przemysłowe

Poważne awarie obejmują skutki dla środowiska powstałe w wyniku awarii przemysłowych i transportowych z udziałem niebezpiecznych substancji chemicznych. Zapobieganie poważnym awariom w odniesieniu do przemysłu

wykorzystującego niebezpieczne substancje chemiczne ma ogromne znaczenie ekonomiczne i decyduje o jego wizerunku i akceptacji w społeczeństwie.

Na terenie powiatu bydgoskiego poważne awarie mogą być związane z:

- transportem rurociągami dalekosiężnymi substancji ropopochodnych rurociągiem finalnym płock – nowa wieś wielka – rejoyec (gmina Nowa Wieś Wielka).
- transportem drogowym i kolejowym substancji niebezpiecznych,
- magazynowaniem i stosowaniem w instalacjach technologicznych substancji niebezpiecznych,
- magazynowaniem i dystrybucją produktów ropopochodnych,
- niewłaściwym postępowaniem z odpadami zawierającymi substancje niebezpieczne.

Zagrożenia toksycznymi środkami przemysłowymi wynikają z nagromadzenia i stosowania w licznych zakładach pracy województwa substancji niebezpiecznych – głównie chloru, amoniaku, fosgenu, dwutlenku siarki, produktów destylacji ropy naftowej, etanolu, gazu płynnego propan-butan. Awarie zbiorników magazynowych i instalacji technologicznych z substancjami niebezpiecznymi mogą spowodować zniszczenie życia biologicznego w zbiornikach wodnych, przenikanie tych substancji do gruntu i wód gruntowych. Zagrożenie środowiska odpadami zawierającymi związki toksyczne wynika z przejściowego składowania na terenie zakładów różnych odpadów niebezpiecznych, takich jak: pofenolowy siarczan sodu, odpady barwnikarskie, przepracowanych olejów, lamp fluorescencyjnych zawierających rtęć, akumulatorów ołowiowych.

Na terenie powiatu bydgoskiego nie znajdują się zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. Do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii należy spółka NAFTOBAZY" Sp. z o.o. Baza Paliw nr 2 w Nowej Wsi Wielkiej.

4 Kierunki ochrony środowiska

Założenia wyjściowe do opracowania programu ochrony środowiska opierają się na uwarunkowaniach zewnętrznych (dokumentach strategicznych: Polityka Ekologiczna Polski oraz Program ochrony środowiska dla województwa kujawsko-pomorskiego) oraz uwarunkowaniach wewnętrznych, wynikających z zamierzeń rozwojowych powiatu, determinujących przyszły kształt rozwoju gospodarczego, społecznego a także środowiskowo-przestrzennego powiatu.

Formułowanie celów długookresowych i krótkookresowych opracowano w układzie analogicznym do Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska dla województwa kujawsko-pomorskiego.

Odniesiono się do tych problemów, które dotyczą powiatu i są priorytetowe dla realizacji polityki ekologicznej powiatu.

4.1 Kierunki działań o charakterze systemowym

4.1.1 Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna ukazuje zależności człowieka od przyrody, uczy odpowiedzialności za zmiany dokonywane w środowisku naturalnym, dlatego powinna stać się nieodłącznym elementem całego procesu edukacyjnego. Zadaniem jej jest wykształcenie społeczeństwa stosującego zasady zrównoważonego rozwoju. Wdrażanie zagadnień ekologicznych odbywa się między innymi poprzez dydaktykę, promocję działań na rzecz racjonalnej gospodarki oraz wyrabianie poczucia odpowiedzialności za środowisko, w którym żyjemy. Ciągły proces edukacyjny ma w konsekwencji doprowadzić do poprawy stanu środowiska, co będzie miało istotny wpływ na zmianę jakości naszego życia oraz pozwoli zachować naturalne bogactwo środowiska przyrodniczego przyszłym pokoleniom. Kształtowanie świadomości ekologicznej powinno dotyczyć zarówno młodego pokolenia, jak i ludzi dorosłych i rozwijać się na różnych płaszczyznach życia gospodarczego i politycznego regionu.

4.1.2 Planowanie przestrzenne

Polityka ekologiczna opiera się na konstytucyjnej zasadzie zrównoważonego rozwoju, dlatego jej zalecenia muszą być uwzględniane we wszystkich dokumentach, których realizacja może mieć wpływ na stan środowiska, w tym regionalnego programu ochrony środowiska. Mimo wzrostu w ostatnich latach roli planowania przestrzennego jako instrumentu ochrony środowiska, istnieje nadal konieczność pełniejszego uwzględniania w procesach planistycznych zagadnień ochrony środowiska. Znaczna część powiatu nie jest jeszcze objęta przepisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W tej sytuacji podejmowane decyzje lokalizacyjne i gospodarcze są często w konflikcie z potrzebą zachowania korzystnych warunków środowiska.

4.1.3 Zarządzanie środowiskowe

Reorganizacja systemu zarządzania środowiskiem wymaga dalszych działań w zakresie porządkowania mechanizmów prawnych, finansowych i ekonomicznych w zakresie ochrony środowiska.

4.2 Kierunki ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów przyrodniczych

4.2.1 Ochrona przyrody i krajobrazu

Kierunki działań w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu obejmują zminimalizowanie zmniejszenia różnorodności biologicznej na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym i ponadgatunkowym (ekosystemowym)

i krajobrazowym). Podstawą wszelkich działań w tym zakresie powinna być kompleksowa inwentaryzacja przyrodnicza, której wynikiem powinno być obejmowanie ochroną prawną wszystkich terenów i tworów przyrody cennych przyrodniczo wymagających ochrony.

4.2.2 Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Zgodnie z polityką leśną państwa i krajowym planem zwiększania lesistości uznaje się konieczność zwiększania roli lasów i leśnictwa w rozwoju regionalnym. Jako bardzo ważne uznaje się kształtowanie wielofunkcyjnego leśnictwa, w którym obok funkcji gospodarczych wyraźnie eksponowane są funkcje: ekologiczna i społeczna.

4.2.3 Ochrona powierzchni ziemi i gleb

Rozwój społeczno-gospodarczy w bardzo dużym stopniu odbywa się kosztem tzw. rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Zmiany zagospodarowania przestrzennego wymagają wyłączenia z użytkowania rolniczego zasobów glebowych. Działania ochronne powinny być prowadzone przede wszystkim na obszarach o zaawansowanej degradacji jak również zapobiegawczo na obszarze całego powiatu. W pierwszej kolejności należy ograniczać, poprzez odpowiednie zadania, źródła przekształcania i degradacji ziemi (i jednocześnie zasobów glebowych), którymi są: rolnictwo, budownictwo, eksploatacja kopalni, transport samochodowy oraz gospodarka odpadami.

4.2.4 Ochrona zasobów kopalni

Złoża kopalni stanowią cenne bogactwa naturalne. Zagrożenia dla tych złóż wynikają z takiego gospodarowania powierzchnią ziemi, w szczególności jej zabudową, które w przyszłości może utrudnić dostęp do rozpoznanych i zinwentaryzowanych zasobów kopalni. Dodatkowym zagrożeniem jest też nielegalna eksploatacja zasobów surowców mineralnych. Najważniejszymi instrumentami ochrony zasobów jest wymóg uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia po przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, a także system udzielanych koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie oraz wydobywanie złóż kopalni.

4.3 Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii

4.3.1 Materiałochłonność, wodochłonność, energochłonność i odpadowość

W zawiązku z rozwojem gospodarczym zachwianiu ulega równowaga pomiędzy zaspokojeniem potrzeb przemysłu i energetyki a dostępnością surowców naturalnych i wody. Duże znaczenie mają aspekty efektywności użytkowania energii oraz zmniejszenia odpadowości produkcji.

4.3.2 Kształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i skutkami suszy

Jedną z podstawowych zasad gospodarowania wodami jest zachowanie racjonalnego i całościowego traktowania zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, z uwzględnieniem ich ilości i jakości.

4.3.3 Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych

Jednym z priorytetów polityki energetycznej jest rozwój energetyki opartej na wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii (OZE). Powiat bydgoski charakteryzuje się korzystnymi warunkami do rozwoju OZE na bazie większości źródeł tj. dla energetycznego wykorzystania wiatru, biomasy, biogazu, wody, słońca oraz ciepła geotermalnego, jak również produkcji biokomponentów do biopaliw. Mimo znaczącego potencjału energia słoneczna i geotermalna z powodu niskiej efektywności ekonomicznej w porównaniu z produkcją energii elektrycznej będzie mieć znaczenie lokalne do produkcji ciepła na potrzeby indywidualnych użytkowników.

4.4 Kierunki dalszej poprawy jakości środowiska

4.4.1 Poprawa jakości wód

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, „woda nie jest produktem handlowym takim jak każdy inny, ale raczej dziedzicznym dobrem, które musi być chronione, bronić i traktowane jako takie”. Podstawowym celem w zakresie gospodarki wodnej jest: zapewnienie obecnym i przyszłym pokoleniom dostępu do wody dobrej jakości oraz umożliwienie korzystania z niej przez przemysł i rolnictwo, przy jednoczesnej ochronie środowiska naturalnego.

Racjonalna gospodarka zasobami wodnymi polega na takim ich wykorzystaniu aby zabezpieczyć bieżące i przyszłe potrzeby w zakresie ich ilości i jakości. Zasady i kierunki ochrony wód podziemnych wyznacza „Strategia gospodarki wodnej”, której celem jest osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód, zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej, a w szczególności ekosystemów wodnych oraz zależnych od wody.

W najbliższych latach wiele zadań z zakresu kształtowania zasobów wodnych będzie realizowanych na poziomie krajowym w związku z obowiązkiem opracowania dokumentów wynikających z realizacji dyrektyw unijnych tj.: „Program wodno –środowiskowy kraju” i „Plany gospodarowania wodami w obszarach dorzeczy”:

- tworzenie warunków do szerokiego korzystania z wód (rekreacja, energetyka, żegluga) przy nie pogarszaniu ich jakości, modernizacja i rozwój śródlądowych dróg wodnych,
- rozwój małej retencji,
- przebudowa, rozbudowa i budowa wałów przeciwpowodziowych,
- właściwe utrzymanie wód i urządzeń wodnych,
- utrzymanie koryt rzecznych,
- wyznaczenie obszarów zalewowych,
- modernizacja melioracji szczegółowych (nawadnianie),
- budowa i modernizacja sieci wodociągowych,
- budowa i modernizacja ujęć wody,
- opracowanie planu działań na ustanowienie stref ochronnych dla ujęć wód pitnych,
- ustanawianie stref ochronnych dla nowych i remontowanych ujęć wody,
- prowadzenie monitoringu w strefach ochronnych ujęć wód pitnych.

4.4.2 Poprawa jakości powietrza atmosferycznego

Obecnie jednym z najistotniejszych aspektów w zakresie planowania działań poprawiających jakość powietrza jest spełnienie wymagań ustawowych w zakresie stężeń przekraczających wartości graniczne (dopuszczalne) oraz utrzymanie korzystnych tendencji dla substancji, których wartości graniczne nie są przekraczane. Polityka ekologiczna państwa podkreśla konieczność spełnienia wymagań prawnych oraz zachowania norm emisyjnych w zakresie jakości powietrza, konieczność spełnienia zobowiązań przyjętych przez Polskę w Traktacie Akcesyjnym. Wynegocjowano okresy przejściowe (dla emisji dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłów) związane z realizacją dyrektywy 2001/80/WE w sprawie ograniczania emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych obiektów energetycznego spalania. Szczególne znaczenie będzie mieć wdrażanie programów ochrony powietrza sporządzanych dla stref klasy C zgodnie z wynikami rocznej oceny jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia. Rok 2010 jest terminem pełnego wdrożenia dyrektywy 96/61/WE z dnia 24 września 1996 roku w sprawie zintegrowanego zapobiegania i ograniczania zanieczyszczeń (Dyrektywa IPPC) oraz osiągnięcia wyznaczonych pułapów emisyjnych dwutlenku siarki i tlenków azotu ze wszystkich obiektów energetycznego spalania. Niektóre z wymagań w/w dyrektywy mogą być trudne do osiągnięcia. Sytuację może w pewnym stopniu poprawić wprowadzenie handlu emisją SO_2 i NO_x , a także sporządzenie i wdrażanie krajowego planu redukcji emisji dla istniejących źródeł. Tak jak dotychczas działania będą skupiać się przede wszystkim na zarządzaniu ochroną powietrza, redukcji emisji zanieczyszczeń z transportu i komunikacji oraz przemysłu, energetyki i sektora mieszkaniowego (tzw. niska emisja).

4.4.3 Poprawa klimatu akustycznego

Cele i kierunki działań mających na celu poprawę klimatu akustycznego zawarte są w załączniku nr 1

4.4.4 Ochrona przed polami elektromagnetycznymi

Cele i kierunki działań mających na celu ochronę przed polami elektromagnetycznymi zawarte są w załączniku nr 1

4.4.5 Ochrona przed poważnymi awariami

Cele i kierunki działań mających na celu ochronę przed poważnymi awariami zawarte są w załączniku nr 1

5 Harmonogram i sposób finansowania realizacji zadań do roku 2010 z perspektywą 2011-2014

Na podstawie analizy celów polityki ekologicznej państwa i zadań wojewódzkiego programu ochrony środowiska stwierdza się, że w realizacji tych celów i zadań znaczny udział ma Rada Powiatu i Starosta Bydgoski oraz gminy powiatu bydgoskiego. Na podstawie oceny zadań, które obejmą obszar powiatu dokonano oszacowania kosztów w sposób uśredniający wartości nakładów globalnych w województwie z uwzględnieniem kierunków inwestowania ważniejszych zadań, które będą realizowane poza lub na obszarze powiatu. Ustalone w ten sposób nakłady dla poszczególnych dziedzin ochrony środowiska jest traktowana jako górna granica nakładów na cele.

Cele określone w wojewódzkim programie ochrony środowiska średniookresowe i zadania krótkoterminowe zostały przyjęte jako dane wyjściowe do sporządzania listy projektów zadań krótkoterminowych na lata 2008-2011 i celów średniookresowych na lata 2011-2015.

Harmonogram i sposób finansowania wg hierarchii potrzeb i strategii programu stanowi załącznik nr 1.

6 Nakłady finansowe

Źródłami finansowania niniejszego Programu będą zarówno środki krajowe, jak i zagraniczne. Należy stwierdzić, że podstawowymi źródłami finansowania ochrony środowiska w nadchodzących latach będą zarówno środki własne inwestorów – przedsiębiorstw, podmiotów komunalnych i samorządów lokalnych oraz fundusze Unii Europejskiej pochodzące z krajowych i regionalnych programów. Warto jednak zauważyć, że to na samorządach lokalnych i przedsiębiorstwach spoczywa obowiązek wdrożenia wymagań wspólnotowych m.in. w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz odpadowej. Obowiązki te znacznie niekiedy przewyższają możliwości budżetu danej jednostki. Będą się one musiały zatem wykazać aktywnością w pozyskiwaniu środków zewnętrznych. Działania często będą musiały być wspierane kredytami i pożyczkami bankowymi.

Istotnym wsparciem dla inwestorów będzie dofinansowanie działań proekologicznych z celowych funduszy ekologicznych – Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

W wyniku akcesji do Unii Europejskiej rozszerzyły się możliwości wykorzystania funduszy zagranicznych, które w latach 2007-2015 będą pełniły ważną rolę w finansowaniu ochrony środowiska, zwłaszcza w kierunku mobilizowania środków krajowych i funduszy własnych podmiotów realizujących inwestycje w celu uzupełniania montażu finansowego. Tym niemniej skuteczne wykorzystanie środków UE wymagać będzie spełnienia kilku warunków. Pierwszeństwo w finansowaniu będą miały przedsięwzięcia niezbędne dla realizacji środowiskowych zobowiązań Traktatu Akcesyjnego a więc dotyczące przede wszystkim realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

W odniesieniu do finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej największe znaczenie ze środków UE ma Fundusz Spójności, z którego na realizację PO Infrastruktura i Środowisko planuje się przeznaczyć około 21,5 mld euro w latach 2007-2013.

Kolejnym istotnym funduszem jest Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, który finansować będzie przedsięwzięcia ujęte w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 (PROW). Szacuje się, że na Oś II PROW ujmującą m. in. współfinansowanie (80%) programów rolnośrodowiskowych, płatności dla obszarów Natura 2000 i związane z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz zalesianie przeznacza się w skali kraju ok. 5,5 mld euro.

Specyfiką systemu finansowania ochrony środowiska jest to, że większą część wydatków ponoszą przedsiębiorstwa, fundusze ekologiczne i samorządy terytorialne, natomiast udział środków budżetu jest mała, na poziomie kilku procent. Podobnie oszacowano niski udział tych środków w finansowaniu niniejszego Programu.

7 Zarządzanie programem ochrony środowiska

Proces zarządzania środowiskiem spoczywa na władzach lokalnych. Mając na uwadze spójność koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi szczeblami władz samorządowych i rządowych a także współpracę z pozostałymi podmiotami uczestniczącymi w zarządzaniu środowiskiem na terenie Powiatu, zarządzanie środowiskiem Powiatu bydgoskiego przy pomocy Programu Ochrony Środowiska wymagać będzie ustalenia roli i zakresu działania poszczególnych podmiotów zaangażowanych w jego realizację, struktury organizacji Programu oraz systemu monitoringu.

Partnerzy – podmioty realizujące Program nie stanowią grupy jednorodnej. Należą do nich m.in. struktury administracyjne władz samorządowych obszaru. Do nich należy bezpośrednie zarządzanie Programem. **Władze Powiatu pełnią w odniesieniu do Programu kilka funkcji. Jedną z ważniejszych jest funkcja regulacyjna, na którą składają się akty prawa lokalnego – uchwały oraz decyzje administracyjne związane odpowiednio z określonymi obszarami zagadnień środowiskowych. Władze pełnią również funkcje wykonawcze (zadania wynikające z ustaw) i kontrolne. Pożądane jest, aby władze Powiatu pełniły również funkcje wspierające dla podmiotów zaangażowanych w rozwój gmin oraz funkcje kreujące działania ukierunkowane na poprawę środowiska.**

Inną grupą są partnerzy wykonujący zadania Programu, a jeszcze inną społeczność lokalna będąca również beneficjentem jego rezultatów.

Zarządzanie środowiskiem realizowane zgodnie z zasadami Zrównoważonego Rozwoju posługuje się określonymi instrumentami o charakterze prawnym, finansowym i społecznym. Instrumenty te mają charakter uniwersalny a ich zastosowanie ma miejsce na poszczególnych szczeblach administracyjnych.

INSTRUMENTY POLITYKI OCHRONY ŚRODOWISKA

- INSTRUMENTY PRAWNE

Do podstawowych instrumentów prawnych odnoszących się do zagadnień ochrony środowiska należą: standardy i normy środowiskowe, pozwolenia i odpowiedzialność administracyjna, karna i cywilna.

Samorząd Powiatowy posiada kompetencje pozwalające mu realizować zawarte w programie cele i zadania. Aby jednak ta realizacja przebiegała spójnie z polityką regionalną konieczne jest przygotowanie struktur administracyjnych do ścisłej współpracy z organami dysponującymi znacznie szerszymi uprawnieniami wynikającymi z ich kompetencji. Nie mniej ważnym jest wewnętrzny system usprawnień związanych z przepływem informacji i kompletnością decyzji administracyjnych wydawanych na szczeblu Powiatowym. Wśród instrumentów o charakterze społecznym wyróżniamy dostęp do informacji, komunikację społeczną, edukację i promocję ekologiczną.

- INSTRUMENTY FINANSOWE

Głównymi instrumentami finansowymi są opłaty ekologiczne, kary, fundusze celowe, ulgi podatkowe.

- INSTRUMENTY SPOŁECZNE

Wśród instrumentów o charakterze społecznym wyróżniamy dostęp do informacji, komunikację społeczną, edukację i promocję ekologiczną.

Ustawa Prawo Ochrony Środowiska nakłada na instytucje rządowe i samorządowe obowiązek wzajemnego informowania się i uzgadniania. Obowiązek ten dotyczy w pierwszej kolejności wymiany informacji między przedstawicielami różnych szczebli samorządu i rządowych organizacji ochrony środowiska.

Ustawa - Prawo ochrony środowiska nie przewiduje żadnych ograniczeń w korzystaniu z prawa dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie, a dostęp do informacji nie jest uzależniony od uczestnictwa w żadnym konkretnym postępowaniu i posiadania jakiegokolwiek interesu w sprawie.

- INSTRUMENTY STRUKTURALNE

Instrumenty strukturalne rozumiane są jako narzędzia dla formułowania, integrowania i wdrażania polityk środowiskowych. Są to przede wszystkim strategie i programy wdrożeniowe oraz systemy zarządzania środowiskowego.

ORGANIZACJA ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM

Zarządzanie środowiskiem odbywa się na kilku szczeblach. W powiecie zarządzanie dotyczy działań własnych (podejmowanych przez powiat) oraz działań poszczególnych gmin, ważnych w skali powiatu, a także jednostek organizacyjnych, obejmujących działania podejmowane przez podmioty gospodarcze korzystające ze środowiska. Ponadto administracja publiczna województwa również w ramach swoich obowiązków i kompetencji realizuje zadania związane z zarządzaniem środowiskiem w powiecie.

Podmioty gospodarcze korzystające ze środowiska kierują się głównie efektami ekonomicznymi i zasadami konkurencji rynkowej, a od niedawna liczą się także z głosami opinii społecznej. Na tym szczeblu zarządzanie środowiskiem odbywa się przez:

- dotrzymywanie wymagań stawianych przez przepisy prawa,
- porządkowanie technologii i reżimów obsługi urządzeń,
- modernizację technologii,
- eliminowanie technologii uciążliwych dla środowiska,
- instalowanie urządzeń ochrony środowiska,
- stałą kontrolę emisji zanieczyszczeń.

Instytucje działające w ramach administracji odpowiedzialnych za wykonywanie i egzekwowanie prawa mają głównie na celu zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska przez:

- racjonalne planowanie przestrzenne,
- kontrolowanie gospodarczego korzystania ze środowiska,
- porządkowanie działalności związanej z gospodarczym korzystaniem ze środowiska.

Podstawowymi organami wykonawczymi w dziedzinie ochrony środowiska są wojewoda i starosta. Obowiązkiem organów wszystkich szczebli jest wzajemne informowanie się i uzgadnianie.

Przepisy przewidują tworzenie na wszystkich szczeblach administracji rozbudowanego systemu dokumentów planistycznych wytyczających generalne kierunki polityki rozwoju w kontekście ochrony środowiska i zagospodarowania przestrzennego.

Zarządy województw, powiatów i gmin sporządzają programy ochrony środowiska w celu realizacji polityki ekologicznej państwa. Dokumenty dotyczące zagospodarowania przestrzennego sporządza się na wszystkich szczeblach, ale nie wszystkie mają jednakową moc prawną i rolę w całym systemie. Z punktu widzenia prawnego najmocniejszą pozycję w omawianej strukturze ma gmina, gdyż tylko miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, uchwalane przez gminy, mają rangę obowiązującego powszechnie przepisu prawa miejscowego. Wszelkie programy, plany i strategie formułowane na różnych szczeblach mają tylko wtedy szansę realizacji, jeśli znajdują odzwierciedlenie w konkretnym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Samorząd powiatowy określa również strategię rozwoju powiatu, na którą składa się m.in. racjonalne korzystanie z zasobów przyrody oraz kształtowanie środowiska naturalnego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Ustawowy jest również obowiązek uchwalenia Powiatowego programu ochrony środowiska.

ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA

Wyróżnia się następujące grupy podmiotów uczestniczących w Programie:

- Podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem
- Podmioty realizujące zadania programu, w tym instytucje finansujące
- Podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu
- Społeczność Powiatu jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu

Główna odpowiedzialność za realizację Programu spoczywa na Zarządzie Powiatu, który składa Radzie Powiatu raporty z wykonania Programu. Zarząd Powiatu winien współdziałać z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla wojewódzkiego oraz samorządami gminnymi, które dysponują instrumentarium wynikającym z ich kompetencji. Wojewoda (oraz podległe mu służby zespolone) dysponuje instrumentarium prawnym umożliwiającym reglamentowanie korzystania ze środowiska. Natomiast w dyspozycji Zarządu Województwa znajdują się instrumenty finansowe na realizację zadań programu (poprzez WFOŚiGW).

Ponadto Zarząd Powiatu winien współdziałać z instytucjami administracji specjalnej, w dyspozycji których znajdują się instrumenty kontroli i monitoringu. Instytucje te kontrolują respektowanie prawa, prowadzą monitoring stanu środowiska (WIOŚ), prowadzą monitoring wód (RZGW).

Odbiorcą Programu są mieszkańcy powiatu, którzy subiektywnie oceniają efekty wdrożonych przedsięwzięć. Ocenę taką można uzyskać poprzez wprowadzenie odpowiednich mierników świadomości społecznej.

MONITORING WDRAŻANIA PROGRAMU

Zakres monitoringu

Wdrażanie Programu Ochrony Środowiska będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie:

- Określenia stopnia wykonania przedsięwzięć / działań,
- Określenia stopnia realizacji przyjętych celów,
- Oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- Analizy przyczyn tych rozbieżności.

Zarząd Powiatu będzie ocenił co dwa lata stopień wdrożenia Programu, natomiast na bieżąco będzie kontrolowany postęp w zakresie wykonania przedsięwzięć zdefiniowanych w programie.

W cyklach czteroletnich będzie oceniany stopień realizacji celów. Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i strategii ich realizacji. Taka procedura pozwoli na spełnienie wymagań zapisanych w ustawie "Prawo ochrony środowiska", a dotyczących okresu na jaki jest przyjmowany program ochrony środowiska i systemu raportowania o stanie realizacji programu ochrony środowiska.

Zatem głównymi elementami monitoringu wdrażania Programu będą:

- Ocena postępów we wdrażaniu programu ochrony środowiska, w tym przygotowanie raportu (co dwa lata)
- Aktualizacja listy przedsięwzięć (co dwa lata)
- Aktualizacja polityki ochrony środowiska, tj. celów ekologicznych i kierunków działań (co cztery lata)

8 Szczegółowe wytyczne do sporządzenia programów gminnych

Gminne programy ochrony środowiska powinny zostać sporządzone na podstawie gruntownej znajomości aktualnego stanu środowiska w gminie. Podobnie jak polityka ekologiczna państwa muszą one określać przede wszystkim:

- cele polityki ekologicznej na terenie gminy,
- wybrane priorytety ekologiczne wraz z uzasadnieniem ich wyboru,
- rodzaj i harmonogram działań ekologicznych, których podejmuje się dana gmina,
- środki niezbędne do osiągnięcia założonych celów, w tym mechanizmy prawno - ekonomiczne i środki finansowe.

Zaplanowane cele, priorytety, działania (zadania) i środki muszą zostać zdefiniowane dla każdego z obszarów ochrony środowiska, którymi zajmuje się dana gmina, a więc:

- gospodarowania odpadami,
- stosunków wodnych i jakości wód,
- jakości powietrza,
- ochrony gleb,
- ochrony przyrody, w tym różnorodności biologicznej i krajobrazowej.

Załącznik nr 1

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
1	Kierunki działań o charakterze systemowym					
1.1	Edukacja ekologiczna					
	Cel średniookresowy do 2015 r.: Stałe podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa i zapewnienie jej szerokiego dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie.	Kierunki działań do 2011 r.: - Organizacja konkursów, olimpiad i przeglądów o tematyce ekologicznej, - Opracowanie i wdrażanie programów szkolnych z zakresu ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, - Szkolenie kadry nauczycielskiej oraz organizatorów turystyki i wypoczynku w zakresie treści i metodyki krzewienia wiedzy ekologicznej, - Przygotowywanie i udostępnianie informacji o stanie i zagrożeniach środowiska, - Prowadzenie edukacji ekologicznej na wszystkich obszarach cennych przyrodniczo, w tym propagowanie rzetelnych informacji o europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000, - Prowadzenie działalności wydawniczej i filmowej o tematyce ekologicznej, - Propagowanie tematyki ekologicznej w różnego rodzaju mediach, - Opracowywanie i realizacja programów z zakresu edukacji ekologicznej, - Tworzenie powiatowych, gminnych programów edukacji dla zrównoważonego rozwoju, - Rozwijanie współpracy pomiędzy ośrodkami edukacji ekologicznej	Starosta Gminy, wojewoda, organizacje ekologiczne, Ośrodek Doradztwa Rolniczego, WIOŚ, UTP, Marszałek, Zarządy parków Krajobrazowych	600	720	GFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze pomocowe UE.
1.2	Planowanie przestrzenne					
	Cel średniookresowy do 2015 roku: Zachowanie równowagi przyrodniczej w	Kierunki działań do 2011 r.: - Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego	Wojewódzki Konserwator	1000	1200	

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
	procesie organizacji przestrzeni powiatu dla potrzeb społeczności i prognozowania rozwoju gospodarczego. - integracja problematyki środowiskowej i planowania przestrzennego wraz z konieczną odbudową struktur instytucjonalnych - integracja systemu monitoringu sieci Natura 2000 z systemem zarządzania gospodarką przestrzenną	wymagań ochrony środowiska oraz identyfikacji konfliktów środowiskowych i przestrzennych, - Wdrażanie wytycznych dotyczących wyznaczania korytarzy ekologicznych dla potrzeb opracowań ekofizjograficznych i ich zagospodarowanie zgodnie z wymogami ochrony różnorodności biologicznej, - weryfikacja i uporządkowanie systemu zarządzania siecią Natura 2000	Przyrody, Parki Krajobrazowe, Nadleśnictwa			
2.	Kierunki ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów przyrodniczych					
2.1	Ochrona przyrody i krajobrazu					
	Cel średniookresowy do 2015 r.: Zachowanie dla przyszłych pokoleń terenów o wyróżniających się w skali regionu walorach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych. Zahamowanie strat różnorodności biologicznej na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym i ponadgatunkowym (ekosystemów i krajobrazu).	Kierunki działań do 2011 r.: Priorytetowym zadaniem w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu będzie zachowanie wysokich walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz zachowanie różnorodności biologicznej, szczególnie poprzez: - kształtowanie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 na terenach najcenniejszych przyrodniczo, - opracowanie planów ochrony dla obszarów Natura 2000, - opracowanie planów ochrony dla parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, - dostosowanie reżimów ochronnych na obszarach chronionych do potrzeb ochrony przyrody i krajobrazu oraz do zamierzeń rozwoju społeczno-gospodarczego. - Opracowanie „kart stanowisk” dla roślin i zwierząt - realizacja powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów chronionych i korytarzy ekologicznych, - intensyfikacja wdrażania i promocji programów rolnośrodowiskowych.	Gminy, starosta, wojewoda, Wojewódzki konserwator przyrody, parki krajobrazowe, nadleśnictwa	200	240	Wojewoda, państwo, fundusze pomocowe UE

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
		- poprawa stanu zniszczonych cennych przyrodniczo ekosystemów, zwłaszcza dolin rzecznych oraz siedlisk, w tym wodno-błotnych i leśnych, - wspieranie kompleksowych badań florystycznych, faunistycznych i krajobrazowych oraz rozwój systemu wymiany informacji przyrodniczej, - uregulowanie statusu ochronnego rezerwatu „Grabina” w Koronowie				
2.2	Ochrona i zrównoważony rozwój lasów					
	Cele średniookresowe do 2015 r.: - Kształtowanie właściwej struktury przestrzennej, gatunkowej i wiekowej lasów, - Wykorzystanie gospodarcze zasobów leśnych z zapewnieniem zachowania trwałości lasów oraz ich potencjału biologicznego, produkcyjnego i regeneracyjnego.	Kierunki działań do 2011 r.: - zwiększanie lesistości w wyniku zalesienia gruntów porolnych, - uwzględnianie uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych w planowaniu nowych zalesień, - działania na rzecz dostosowania składu gatunkowego drzewostanów do siedlisk poprzez ograniczenia nasadzeń sosny na rzecz gatunków liściastych, - lokalizacja zalesień i zadrzewień zgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego, w tym kształtowanie granicy polno-leśnej, - zwiększenie stabilności ekosystemów leśnych poprzez zróżnicowanie struktury pionowej drzewostanów, urozmaicenie formy zmieszania, - racjonalne rekreacyjne udostępnianie lasów, - tworzenie spójnych kompleksów leśnych szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych i wododziałów, - kontynuowanie przebudowy drzewostanów zniekształconych lub uszkodzonych w wyniku działalności człowieka, - kontynuowanie i rozwijanie monitoringu środowiska leśnego w celu rozpoznania stanu lasu, przeciwdziałania pożarom, rozwojowi szkodników i chorób, -zmiana struktury wiekowej i składu gatunkowego drzewostanów w celu dostosowania ich do charakteru siedliska i zwiększenia	Nadleśnictwa, gminy, starosta, właściciele gruntów, Dyrekcja Lasów Państwowych	3150	3780	NFOŚiGW, fundusze pomocowe UE, Fundusz leśny

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
		różnorodności genetycznej i biologicznej biocenoz leśnych - ochrona przed patogenicznymi grzybami, zwierzyną płową, występowaniem szkodliwych owadów -kontynuacja działań prowadzonych przez Lasy Państwowe na rzecz podnoszenia świadomości i wiedzy ekologicznej społeczeństwa w zakresie leśnictwa (np. ścieżki dydaktyczne)				
2.3	Ochrona powierzchni ziemi i gleb					
	Cel średniookresowy do 2014 r.: -Ochrona zasobów glebowych przed degradacją i nieracjonalnym użytkowaniem - wzrost powierzchni terenów zrekultywowanych Tereny rekultywowane do 2014: Solec Kujawski – działka nr 1259/1 – do 31.12.2013 Łochowo gmina Białe Błota-działka nr 28/1 – do 30.04.2011 Gzin Dolny gmina Dąbrowa Chełm. – działka nr 55/2 – do 31.12.2011 Koronowo – gmina Koronowo -działka nr 1266/1 – do 31.12.2015 Pawłówek Gmina Sicienko – działka nr 83/1 – do 31.12.2011 - prawidłowe zagospodarowanie terenów osuwiskowych i zagrożonych ruchami masowymi ziemi w ramach zarządzania gospodarką przestrzenną. Rozpoznanie terenów osuwiskowych i zagrożonych ruchami masowymi ziemi (inwentaryzacja)	Kierunki działań do 2010 r.: - prowadzenie działań prewencyjnych w zakresie przeciwdziałania wyłączenia z użytkowania rolniczego gleb o wysokich walorach użytkowych, - przestrzeganie zasad dobrej praktyki rolniczej w zakresie ochrony gleb użytkowanych rolniczo. -promocja produkcji zdrowej żywności, - ograniczanie procesów erozji wodnej i wietrznej, - prowadzenie okresowych badań jakości gleby i ziemi, - rekultywacja gleb zdegradowanych metodami biologicznymi i technicznymi, - wdrażanie programów rolno-środowiskowych uwzględniających działania prewencyjne, - prowadzenie bieżącej rekultywacji i zagospodarowania gruntów zdegradowanych, w tym terenów powojennych i przemysłowych Tereny rekultywowane do 2010: Kruszyniec Gmina Sicienko – działki nr 18,19,27 – do 31.12.2008 Kruszyniec Gmina Sicienko – działka nr 97 – do 30.10.2008, Pawłówek Gmina Sicienko – działka nr 109/4,109/7 – do 30.04.2008, Pawłówek Gmina Sicienko – działka nr 85/5 – do 09.08.2009, Otowie Gmina Dąbrowa Chełm. – działka nr 7 – do 24.02.2010 - preferowanie rekultywacji terenów poeksploatacyjnych w kierunku leśnym, rolnym i wodnym	Starosta, wojewoda, Właściciele gruntów, Gminy	300	360	

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
2.4	Ochrona zasobów kopalin					
	Cel średniookresowy do 2015 r.: Ochrona zasobów złóż poprzez ich racjonalną eksploatację i minimalizowanie degradacji środowiska.	Kierunki działań do 2011 r.: - eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin, - wspieranie działań w celu skuteczniejszej ochrony kopalin i wód podziemnych, - optymalizacja wykorzystania i zrównoważone użytkowanie zasobów kopalin i wód podziemnych, - rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych, Tereny rekultywowane do 2011: - Czarze, Gmina Dąbrowa Chełm. – działka nr 55/2 – do 31.12.2011 r.	Marszałek, Starosta, podmioty gospodarcze. Gminy,	100	120	
3	Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii					
3.1	Materiałochłonność, wodochłonność, energochłonność i odpadowość					
	Cel średniookresowy do 2015 r.: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów wodnych i surowcowych na cele gospodarcze, zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki (zaoszczędzenie 9% energii finalnej do 2017 roku), zapobieganie oraz ograniczanie powstawania odpadów u źródła ilości a także zmniejszenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko.	Kierunki działań do 2011 r.: - Modernizacja procesów przemysłowych w kierunku osiągnięcia normatywów najlepszej dostępnej techniki, - Wspieranie i intensyfikacja stosowania zamkniętych obiegów wody w przedsiębiorstwach, - Wspieranie działań zmierzających do zmniejszenia zużycia wody i podniesienia efektywności wykorzystania energii w gospodarce komunalnej, - Zwiększenie sprawności wytwarzania energii i zmniejszenia strat energii w przesyłce.	RZGW, Wojewoda, Urząd Regulacji Energetyki			
3.2	Kształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i skutkami suszy					
	Cel średniookresowy do 2015 r.: Trwały i zrównoważony rozwój w gospodarowaniu zasobami wodnymi i skuteczna ochrona przed powodzią i suszą. - zmiana systemu finansowania	Kierunki działań do 2011 r.: W najbliższych latach wiele zadań z zakresu kształtowania zasobów wodnych będzie realizowanych na poziomie krajowym w związku z obowiązkiem opracowania dokumentów wynikających z realizacji dyrektyw unijnych tj.: "Program wodno –środowiskowy kraju" i „Plany gospodarowania wodami w obszarach dorzeczy”.	RZGW, WIOŚ, Wojewoda, MWIK, gminy	1500	1800	Budżety gmin, RZGW, Urząd Marszałkowski, administratorzy cieków

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
	gospodarki wodnej (samofinansowanie gospodarki wodnej) - efektywna ochrona przed powodzią i suszą,	- tworzenie warunków do szerokiego korzystania z wód (rekreacja, energetyka, żegluga) przy niepogarszaniu ich jakości, - modernizacja i rozwój śródlądowych dróg wodnych, - rozwój małej retencji, - przebudowa, rozbudowa i budowa wałów przeciwpowodziowych, - właściwe utrzymanie wód i urządzeń wodnych, - utrzymanie koryt rzecznych, - wyznaczenie obszarów zalewowych, - modernizacja melioracji szczegółowych (nawadnianie), - budowa i modernizacja sieci wodociągowych, - budowa i modernizacja ujęć wody, - opracowanie planu działań na ustanowienie stref ochronnych dla ujęć wód pitnych, - ustanawianie stref ochronnych dla nowych i remontowanych ujęć wody, -Prowadzenie monitoringu w strefach ochronnych ujęć wód pitnych.				
3.3	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych					
	Cel średniookresowy do 2015 r.: Zwiększenie produkcji energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii (OZE) zgodnie z krajową polityką energetyczną kraju. Dalsze zwiększanie udziału biopaliw w odniesieniu do paliw używanych w transporcie	Kierunki działań do 2011 r.: - wspieranie budowy nowych instalacji OZE, zapewniających udział biokomponentów w rynku paliw ciekłych - sporządzenie analizy dotyczącej wyznaczenia terenów dla lokalizacji elektrowni wiatrowych, w tym szczególnie parków wiatrowych oraz innych instalacji OZE, - intensyfikacja wykorzystania mechanizmów wsparcia rozwoju OZE z prowadzeniem działań edukacyjnych oraz popularyzacyjnych, - wykorzystanie biomasy i biogazu, energii wiatrowej, wodnej, słonecznej, ciepła ziemi, - lokalizowanie elektrowni wiatrowych na terenach nie kolidujących z obszarami chronionymi, obszarami o walorach kulturowych i przyrodniczych oraz szlakami wędrówek ptaków,				

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
		- wspieranie i aktywizacja samorządów gminnych w kierunku wykorzystania lokalnych zasobów dla zwiększenia ilości energii uzyskiwanej ze źródeł odnawialnych.				
4	Kierunki dalszej poprawy jakości środowiska					
4.1	Poprawa jakości wody					
	Cele średniookresowe do 2015 r.: Do końca 2015 roku Polska powinna zapewnić redukcję całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych oraz zakończyć program budowy, modernizacji systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków w aglomeracjach o RLM od 2000 do 15000. Celem jest osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych.	Kierunki działań do 2011 r.: - realizacja inwestycji wskazanych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych – budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz systemów kanalizacji zbiorczej Gmina Sicienko - Modernizacja sieci wodnokanalizacyjnej na terenie gminy, - Remont z rozbudową ujęcia wody w Osówcu i Wojnowie oraz magistrała wodociągowa z Wojnowa do Osówcza, Gmina Białe Błota - Spięcie sieci wodociągowej wododziału Ciele i Łochowo wzdłuż drogi Nakło-Bydgoszcz - Rozbudowa systemu kanalizacji w sołectwach: Lisi Ogon, Łochowo-Łochowice Gmina Solec Kujawski - Budowa przyobiektowych oczyszczalni ścieków (Przyłubie, Chrośna, Rudy, Wypaleniska) Gmina Dąbrowa Chełmińska - Budowa sieci kanalizacyjnej (Ostromecko, Strzyżawa, Wąldowo Krolewskie, Boluminek, Dąbrowa Chełmińska), - Remont z rozbudową ujęcia wody w Gzinie. Gmina Nowa Wieś Wielka - Budowa systemu wodnokanalizacyjnego Gmina Koronowo - Budowa sieci kanalizacyjnej (Wtelno, Gościeradz, Koronowo Okole, Stary Dwór),	Inspektor Sanitarny, Gminy, zarządcy wodociągów i kąpielisk, Właściciele nieruchomości, zarządcy nieruchomości, NFOŚiGW WFOŚiGW	85000	102000	

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
		- Budowa wodociągu i kanalizacji sanitarnej w Piecyskach, - Kanalizacja sanitarna (Wiskitno, Wierzuchcin, Krapiewo, Byszewo, Salno, Wiązowno, Koronowo) - Uregulowanie gospodarki ściekowej (Lucim, Nowy Dwór, Buszkowo) - Kanalizacja sanitarna i sieć wodociągowa w Samociążku - Prowadzenie monitoringu ujęć wody (zgodnie z pozwoleniami wodnoprawnymi), przestrzeganie wytycznych stref ochronnych ujęć przez właścicieli ujęć - realizacja projektów w zakresie zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych w kierunku ich termicznego przekształcania, - wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, w miejscach gdzie jest niemożliwa technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej, - działania edukacyjne i kontrolne w zakresie przeciwdziałania odprowadzaniu nieoczyszczonych ścieków komunalnych do wód lub do ziemi, - wspieranie budowy szczelnych zbiorników na gnojówkę i gnojowicę, płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt, - budowa lub modernizacja oczyszczalni lub podczyszczalni ścieków przemysłowych, lokalizowanie (budowa nowych), przebudowa lub rozbudowa istniejących instalacji do chowu trzody chlewnej tylko do wielkości nie przekraczającej 420 DJP, a dla istniejących instalacji przekraczających 420 DJP nie zwiększanie obsady poza limit określony w pozwoleniu zintegrowanym, - wspieranie działań inwestycyjnych mających na celu ograniczenie i eliminację ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych w ściekach do środowiska wodnego, a w szczególności substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, - wspieranie działań mających na celu poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia, w tym budowa lub modernizacja stacji				

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
		uzdatniania wody i sieci wodociągowych, - wdrażanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej.				
4.2	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego					
	Cel średniookresowy do 2015 r.: - Spełnienie wymagań prawnych i standardów emisyjnych w zakresie jakości powietrza - spełnienie standardów emisyjnych z instalacji - zapobiegania niszczeniu warstwy ozonowej, - redukcji emisji gazów cieplarnianych zgodnie z ustaleniami zewnętrznymi.	Kierunki działań do 2011 r.: - sporządzenie i wdrażanie programów ochrony powietrza w oparciu o wyniki rocznych ocen jakości powietrza, - wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze, - wyznaczenie stref ograniczonej dostępności komunikacyjnej w miastach, a zwłaszcza w miastach dużych, centrach zabytkowych, strefach uzdrowiskowych i szpitalnych w połączeniu z właściwie prowadzoną polityką parkingową, - budowa obwodnic, - ograniczanie niskiej emisji ze źródeł komunalnych – miasta i zwarta zabudowa terenów wiejskich, - sukcesywna budowa sieci gazowych z preferencjami gazyfikacji obszarów o najwyższym poziomie emisji niskiej, - Gmina Koronowo – gazyfikacja gminy do 2009 roku - zwiększenie wykorzystania energii z odnawialnych źródeł (OZE), - dostosowanie się zakładów uciążliwych do zintegrowanych pozwoleń na emisję zanieczyszczeń powietrza w ramach zintegrowanego pozwolenia obejmującego wszystkie elementy środowiska (dyrektywa IPPC), - tworzenie organizacyjnych i metodycznych podstaw dla szerokiego wdrażania najlepszych dostępnych technik (BAT) w pierwszym rzędzie w przemyśle i energetyce (modernizacja procesów wytwórczych zwłaszcza przy stosowaniu instalacji podległych dyrektywie IPPC), - wprowadzenie elementów samokontroli zakładów poprzez systemy zarządzania środowiskowego (ISO 14000), - rozbudowa, modernizacja systemu monitoringu powietrza (konieczność objęcia monitoringiem większej liczby substancji,	WIOŚ, Starosta, Wojewoda, zakłady, zarządcy dróg, gmina,	15000	18000	PFOSiGW, WFOŚiGW, fundusze pomocowe UE, powiat, gmina, państwo,

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
		w tym ocena uciążliwości zapachowej, rozszerzenie zakresu stosowania pomiarów ciągłych, ujednolicenie systemów pomiarowych itp.), - wycofywanie z obrotu i stosowania substancji niszczących warstwę ozonową, - zwiększanie świadomości społeczeństwa, w tym w zakresie oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii, promowanie wykorzystywania biopaliw, ochrony warstwy ozonowej i klimatu,				
4.3	Poprawa jakości klimatu akustycznego					
	Cel średniookresowy do 2015 r. Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców powiatu ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu.	Kierunki działań do 2011 r.: - kontynuacja monitoringu hałasu w środowisku ze szczególnym uwzględnieniem monitorowania odcinków dróg o bardzo wysokim natężeniu ruchu pojazdów samochodowych (w przeliczeniu na rok), - opracowanie map akustycznych dla terenów wskazanych przepisami odrębnymi, - kontynuowanie działań umożliwiających wyprowadzanie z miast i wsi uciążliwego tranzytowego ruchu pojazdów ciężkich, - wspieranie realizacji inwestycji wpływających na zmniejszenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego (budowa obwodnic, budowa i przebudowa dróg komunikacji, w tym komunikacji wodnej – żeglugi śródlądowej, budowa ekranów akustycznych, wymiana taboru na mniej hałaśliwy), - wspieranie działań prowadzących do eliminacji bądź ograniczenia emisji hałasu przemysłowego, - wspieranie działań sektora gospodarczego realizującego zadania redukujące emisję hałasu do środowiska, - wspieranie finansowe działalności inspekcyjno-kontrolnej przez służby Inspekcji Środowiska, - kontynuacja działań monitorujących używanie sprzętu motorowodnego na wodach powierzchniowych,	Wojewoda, Rada powiatu	2000	2400	

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
		- monitorowanie przestrzegania zasad strefowania terenów w planowaniu przestrzennym w odniesieniu do nowo zagospodarowywanych terenów.				
4.4	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi					
	Cele średniookresowe do 2014 r. - ochrona mieszkańców powiatu przed ponadnormatywnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych, - dążenie do utrzymania poziomów pól elektromagnetycznych środowisku dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i dla terenów dostępnych dla ludności poniżej poziomów dopuszczalnych.	Kierunki działań do 2010 r.: - prowadzenie monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wraz z rejestrem informacji o terenach, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, - monitorowanie przestrzegania zasad ochrony ludzi przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych w planowaniu przestrzennym w odniesieniu do terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i miejsc dostępnych dla ludności.	WIOŚ, Inspektor Sanitarny, Wojewoda, Starosta	100	120	PFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze pomocowe UE
4.5	Ochrona przed poważnymi awariami					
	Cele średniookresowe do 2015 r. - ograniczenie skutków poważnych awarii w odniesieniu do ludzi oraz środowiska, - zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych poprzez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takich awarii, - dążenie do zminimalizowania ryzyka wystąpienia poważnej awarii w tym awarii będącej następstwem transportu substancji niebezpiecznych, - dążenie do zminimalizowania ryzyka	Kierunki działań do 2011 r.: - intensyfikacja inspekcji i kontroli wszystkich zakładów mogących być potencjalnymi źródłami poważnych awarii, - skuteczna egzekucja ustawy Prawo ochrony środowiska w zakresie identyfikacji zakładów o dużym ryzyku i zakładów o podwyższonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii oraz obowiązków sporządzania wymaganych dokumentacji, - weryfikacja, wyznaczenie i zatwierdzenie tras przewozu substancji niebezpiecznych po drogach na terenie województwa, - wyznaczenie bezpiecznych miejsc parkingowych dla pojazdów przewożących niebezpieczne substancje, - doposażenie Jednostek Ratowniczych w sprzęt do ratownictwa technicznochemicznego, - edukacja społeczeństwa na wypadek wystąpienia poważnych awarii.	Komendant Wojewódzkiej Straży pożarnej, WIOŚ, starosta, gminy, wojewoda	1000	1200	

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
	wystąpienia poważnej awarii przemysłowej poprzez pełną identyfikację zakładów o dużym ryzyku i zakładów o podwyższonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii.					

WYKAZ skrótów

BAT	-	Best Available Techniques (Najlepsze Dostępne Techniki)
b.d.	-	brak danych
GFOŚiGW	-	Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
GUS	-	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	-	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
NFOŚiGW	-	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
PFOŚiGW	-	Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
RLM	-	Równoważna liczba mieszkańców
RZGW	-	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SAPARD	-	Fundusz pomocowy Unii Europejskiej dla rolników
UE	-	Unia Europejska
UG	-	Urząd Gminy
UM	-	Urząd Miasta
UMiG	-	Urząd Miasta i Gminy
US	-	Urząd Statystyczny
UTP	-	Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy

WFOŚiGW	-	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	-	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WSSE	-	Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

Załącznik do uchwały
Nr 149/XXIII/2008
Rady Powiatu Bydgoskiego
z dnia 24 października 2008 r.

Numer rejestru 07131

Temat:

**Program ochrony środowiska
z planem gospodarki odpadami
powiatu bydgoskiego.
Aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015**

Część B

Nazwa i adres
zamawiającego

**Zarząd Powiatu Bydgoskiego
ul. Konarskiego 1-3
85-066 Bydgoszcz**

Nazwa i adres jednostki autorskiej

**Zakład Sozotechniki Sp. z o.o.
ul. Bernardyńska 3 85-029 Bydgoszcz
Tel. +48/52/3729161 Faks +48/52/3406285 www.sozo.com.pl**

Funkcja	Imię i nazwisko	Data	Podpis
Specjalista wiodący	mgr inż. Waldemar Woźniak Asystent z zakresu ochrony środowiska	18.06.2008	
Specjalista	mgr inż. Dominika Danielak Asystent ds. ochrony środowiska	18.06.2008	
Specjalista	inż. Stanisław Kryszewski Biogly Włajewody Kujawsko – Pomorskiego w zakresie ocen oddziaływania na środowisko nr 0030	18.06.2008	

BYDGOSZCZ KWIECIEŃ 2008 r.

Copyright by Zakład Sozotechniki

Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część tego opracowania nie może być powielana, czy rozpowszechniana w jakiegokolwiek formie i w jakikolwiek sposób, elektroniczny, mechaniczny, włącznie z fotokopiowaniem, nagrywaniem na taśmę lub przy użyciu innych systemów, bez pisemnej zgody Zakładu Sozotechniki.

Część	Tytuł
A	Powiatowy Program Ochrony Środowiska dla powiatu bydgoskiego na lata 2007-2010 z perspektywą na lata 2011-2015
B	Powiatowy plan gospodarki odpadami dla powiatu bydgoskiego na lata 2007-2010 z perspektywą na lata 2011-2015

B. Część opisowa

1	WSTĘP	4
1.1	PODSTAWA OPRACOWANIA.....	4
1.2	ZAKRES OPRACOWANIA	4
1.3	PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	5
1.4	MATERIAŁY WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZENIU PROGRAMU	6
2	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU BYDGOSKIEGO	7
2.1	LUDNOŚĆ POWIATU	8
2.2	PRZEMYSŁ I ROLNICTWO	10
3	ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO W GOSPODARCE ODPADAMI	11
3.1	RODZAJE, ILOŚCI I ŹRÓDŁA POWSTAWANIA ODPADÓW	11
3.1.1	<i>Odpady komunalne</i>	<i>13</i>
3.1.2	<i>Odpady przemysłowe</i>	<i>19</i>
3.1.3	<i>Odpady niebezpieczne</i>	<i>27</i>
3.2	RODZAJE I ILOŚCI ODPADÓW PODDAWANYCH POSZCZEGÓLNYM PROCESOM ODZYSKU	31
3.2.1	<i>Odpady komunalne poddawane procesom odzysku na terenie powiatu bydgoskiego</i>	<i>31</i>
3.2.2	<i>Odpady przemysłowe poddawane procesom odzysku na terenie powiatu bydgoskiego</i>	<i>33</i>
3.3	RODZAJE I ILOŚCI ODPADÓW PODDAWANYCH POSZCZEGÓLNYM PROCESOM UNIESZKODLIWIANIA	35
3.3.1	<i>Odpady komunalne poddawane procesom unieszkodliwiania na terenie powiatu bydgoskiego</i>	<i>35</i>
3.3.2	<i>Odpady przemysłowe poddawane procesom unieszkodliwiania na terenie powiatu bydgoskiego</i>	<i>39</i>
3.4	ISTNIEJĄCE SYSTEMY ZBIERANIA ODPADÓW	40
3.4.1	<i>Odpady komunalne zbierane i transportowane na terenie powiatu bydgoskiego</i>	<i>40</i>
3.5	RODZAJ I ROZMIESZCZENIE INSTALACJI, W TYM WYKAZ PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ODZYSKU I UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NA TERENIE POWIATU BYDGOSKIEGO	44
3.6	IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI	46
3.6.1	<i>Odpady komunalne</i>	<i>46</i>
3.6.2	<i>Odpady przemysłowe, w tym niebezpieczne</i>	<i>47</i>
4	CELE W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI NA TERENIE POWIATU BYDGOSKIEGO	47
4.1	CELE I ZADANIA W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI	47
4.1.1	<i>Cele krótkookresowe 2008–2011</i>	<i>50</i>
4.1.2	<i>Cele długookresowe 2012–2015</i>	<i>50</i>
5	PROGNOZOWANE ZMIANY W ZAKRESIE WYTWARZANIA I GOSPODAROWANIA ODPADAMI	51
5.1	ZMIANY LICZBY LUDNOŚCI POWIATU BYDGOSKIEGO	51
5.2	PROGNOZOWANE ILOŚCI WYTWARZANYCH ODPADÓW W LATACH 2008-2015	51
5.3	ODPADY KOMUNALNE ULEGAJĄCE BIODEGRADACJI	52
5.4	PROGNOZOWANE ZMIANY W ZAKRESIE ROZWIĄZAŃ ORGANIZACYJNO-TECHNICZNYCH	53
5.5	ZMIANY WYNIKAJĄCE Z ROZWOJU GOSPODARCZEGO	53
5.6	ZADANIA, KTÓRYCH REALIZACJA ZAPEWNI POPRAWĘ SYTUACJI W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI	54
6	RODZAJ PRZEDSIĘWZIĘĆ I HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY REALIZACJI PROGRAMU	61
6.1	ZADANIA POZAINWESTYCYJNE	63
6.2	ZADANIA INWESTYCYJNE	63
7	OKREŚLENIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZAMIERZONYCH CELÓW W PLANIE GOSPODARKI ODPADAMI	65

8	SYSTEM MONITORINGU I OCENY REALIZACJI ZAMIERZONYCH CELÓW WYZNACZONYCH W PLANIE GOSPODARKI ODPADAMI	69
9	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	77

C. Mapa powiatu bydgoskiego z elementami gospodarki odpadami

1 Wstęp

„Plan Gospodarki Odpadami dla powiatu bydgoskiego na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011” został opracowany jako realizacja ustawy o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. Nr 39, poz. 251 z 2007 r. z późn. zm.), która w rozdziale 3, art. 14 ust. 3 wprowadza obowiązek opracowania planu gospodarki na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Zgodnie z art. 14 ust. 14 organ wykonawczy powiatu ma obowiązek aktualizować plan gospodarki odpadami nie rzadziej niż co 4 lata.

W związku z powyższym Zarząd Powiatu Bydgoskiego zlecił sporządzenie dokumentacji p.t. „Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015”.

1.1 Podstawa opracowania

„Aktualizację Programu Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki Odpadami powiatu bydgoskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015”, opracowano na podstawie zlecenia zarejestrowanego w Zakładzie Sozotechniki Sp. z o. o. w Bydgoszczy, ul. Bernardyńska 3 pod nr 07131.

1.2 Zakres opracowania

Zakres opracowania Planu Gospodarki Odpadami (PGO) opracowano według z art. 14 ust. 2 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. Nr 39, poz. 251 z 2007 r. z późn. zm.) i obejmuje:

- 1) opis aktualnego stanu gospodarki odpadami, zawierający informacje dotyczące:
 - a) rodzaju, ilości i źródła pochodzenia odpadów, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwiania,
 - b) wyszczególnienia posiadaczy odpadów prowadzących działalność w zakresie zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
 - c) rozmieszczenia istniejących instalacji do zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
 - d) identyfikacji problemów w zakresie gospodarowania odpadami;
- 2) cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągania;
- 3) prognozowane zmiany w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami;
- 4) zadania, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami;
- 5) rodzaj przedsięwzięć i harmonogram ich realizacji;
- 6) instrumenty finansowe służące realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami, zawierające następujące elementy:
 - a) wskazanie źródeł finansowania planowanych działań,
 - b) harmonogram rzeczowo-finansowy planowanych działań zmierzających do zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz prawidłowego gospodarowania nimi, w tym ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji zawartych w odpadach komunalnych kierowanych na składowiska;
- 7) system gospodarowania odpadami;
- 8) system monitoringu i sposób oceny realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami.

Ponadto, zgodnie z art. 15 ustawy o odpadach niniejszy dokument uwzględnia zapisy zawarte w innych, aktualnie obowiązujących aktach prawnych, w tym:

- postulaty dotyczące gospodarki odpadami zawarte w II Polityce Ekologicznej Państwa (II PEP), w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. nr 129 poz. 902 z późn. zm.),
- wytyczne zawarte w „Krajowym planie gospodarki odpadami 2010” stanowiącym załącznik do uchwały Rady Ministrów Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie „Krajowego planu gospodarki odpadami 2010” (M. P. Nr 90, poz. 946),
- wytyczne zawarte w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami (WPGO),

a także, zgodnie z art. 15 ust. 8 w/w ustawy wymogi określone w § 3 i § 6 ust. 1, ust. 2 oraz ust. 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66, poz. 620, z późn. zm.).

1.3 Podstawa prawna opracowania

Podstawę prawną opracowania „Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bydgoskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015” stanowią akty prawne regulujące zagadnienia z zakresu gospodarki odpadami, zawarte w:

- Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. Nr 39, poz. 251 z 2007 r. z późn. zm.);
- Ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 236, poz. 2008 z 2005 r. z późn. zm.);

a także inne akty prawne:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. Nr 25 poz. 150 z 2008 r.),
- Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.).

Do w/w ustaw wydano szereg rozporządzeń, m.in. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66, poz. 620, z późn. zm.).

Ustawa o odpadach określa zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Gospodarowanie odpadami powinno się odbywać przy uwzględnieniu powszechnie uznawanej hierarchii działań:

1. zapobieganie powstawaniu odpadów,
2. ograniczanie powstawania odpadów,
3. odzysk z odpadów substancji, przedmiotów i produktów wraz z ich wykorzystaniem,
4. unieszkodliwianie odpadów, z wyłączeniem składowania,
5. składowanie odpadów.

Ustawa nakłada obowiązek właściwego gospodarowania odpadami na posiadacza odpadów. Posiadacze odpadów zostali zobowiązani do pozbywania się odpadów w sposób zgodny z zasadami gospodarowania odpadami, wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami. W ustawie określono zadania samorządu terytorialnego w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

Zgodnie z ustawą o odpadach, Plan Gospodarki Odpadami dla powiatu bydgoskiego obejmuje wszystkie rodzaje odpadów powstających na terenie powiatu oraz przywożonych na jego teren, a w szczególności: odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady opakowaniowe, odpady budowlane, odpady wielkogabarytowe, opony oraz odpady niebezpieczne, w tym pojazdy wycofane z eksploatacji, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, PCB, azbest, odpady medyczne i weterynaryjne, oleje odpadowe, baterie i akumulatory.

Przy opracowywaniu systemu gospodarki odpadami komunalnymi dla powiatu bydgoskiego, uwzględniono wytyczne zawarte w następujących dokumentach:

- Polityce ekologicznej państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014,
- Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2010 (KPGO 2010),
- Programie ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego 2010,
- Planie Gospodarki Odpadami dla powiatu bydgoskiego z 2004 r. i sprawozdaniu z jego realizacji,

- Planu Rozwoju Lokalnego dla powiatu bydgoskiego na lata 2007-2013 uchwalona przez Radę Powiatu w Bydgoszczy w dniu 28 grudnia 2007r. (uchwała nr 95/XVI/07),
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju powiatu bydgoskiego uchwalona przez Radę Powiatu w Bydgoszczy w dniu 31 stycznia 2001 r. (uchwała nr 132/XXIV/01).

Plan uchwała Rada Powiatu. Sprawozdania z realizacji planu, są przedkładane Radzie Powiatu, co 2 lata. Zgodnie z obowiązującymi aktualnie przepisami pierwsze sprawozdanie z realizacji powiatowego planu gospodarki odpadami zostało opracowane i przedłożone Radzie Powiatu oraz Zarządowi Województwa i przyjęte uchwałą Rady Powiatu Bydgoskiego (uchwała nr 81/XVI/2004 z dnia 11 marca 2004 r.), natomiast aktualizacje planu z zachowaniem procedur opiniowania i uchwalania sporządza się nie rzadziej niż co 4 lata.

Przy opracowywaniu aktualizacji powiatowego Planu Gospodarki Odpadami uwzględniono założenia Polityki ekologicznej państwa oraz zaktualizowanego Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami, które są dokumentami wiążącymi dla opracowywanego dokumentu.

Analiza i ocena aktualnego stanu gospodarki odpadami na terenie powiatu bydgoskiego, przeprowadzona została na podstawie materiałów i informacji zgromadzonych z gmin, starostwa powiatowego, urzędu wojewódzkiego i marszałkowskiego, przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie zbiórki i transportu odpadów w gminach, a także w oparciu o informacje zawarte w bazie Głównego Urzędu Statystycznego (GUS).

1.4 Materiały wykorzystane przy sporządzeniu programu

Opracowania na szczeblu krajowym:

- Wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym – opracowane przez Ministerstwo Środowiska z grudnia 2002 r.,
- Wytyczne dla Planów Gospodarki Odpadami na szczeblu Gmin/Powiatów opracowane przez Ministerstwo Środowiska,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66 poz. 620 z 2003 r.),
- II Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014,
- Program wykonawczy do II polityki ekologicznej państwa na lata 2002-2010,
- Strategia Rozwoju Energetyki Odnawialnej,
- Strategia Gospodarki Wodnej,
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010 – uchwalony przez Radę Ministrów (uchwała Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r.),
- Polityka Transportowa Państwa na lata 2001-2015 dla zrównoważonego rozwoju kraju,
- Internetowa wersja stanu środowiska w Polsce – Państwowy Inspektorat Ochrony Środowiska i Centrum Informacji o Środowisku UNEP/GRID - www.gridw.pl.

Opracowania na szczeblu wojewódzkim:

- Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego 2010,
- „Raporty o stanie środowiska w Województwie Kujawsko-Pomorskim” – opracowane przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy,
- Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr XLI/586/05 w dniu 12 grudnia 2005 r.,
- Program Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2010 r. przyjęty przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą nr 735/2001 z dnia 19 grudnia 2001r. ze zmianami wprowadzonymi Uchwałami Sejmiku: Nr 785/2002 z dnia 25 marca 2002 r. i Nr 797/2002 z dnia 27 maja 2002 r.
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013, przyjęty uchwałą nr 70/892/07 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 października 2007 r.
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, zatwierdzony uchwałą Nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.

Dane dostarczone przez Zleceńdawcę:

- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Bydgoskiego uchwalona przez Radę Powiatu w Bydgoszczy w dniu 31 stycznia 2001 r. (uchwała nr 132/XXIV/01),
 - Program Ochrony Środowiska Województwa Kujawsko-Pomorskiego - Aktualizacja na lata 2007-2010 z perspektywą na lata 2011-2014,
 - Plan Gospodarki Odpadami Województwa Kujawsko-Pomorskiego – Aktualizacja na lata 2007-2010 z perspektywą na lata 2011-2014,
 - Powiatowy Program Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami Dla powiatu bydgoskiego na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011,
 - Planu Rozwoju Lokalnego dla powiatu bydgoskiego na lata 2007-2013 uchwalona przez Radę Powiatu w Bydgoszczy w dniu 28 grudnia 2007 r. (uchwała nr 95/XVI/07),
 - Raport o Stanie Środowiska Województwa Kujawsko-Pomorskiego w 2006 r.,
 - Powiatowy Program Wspierania Rozwoju Wsi,
 - Informacje o terenach zrekultywowanych w latach 2004-2007 i aktualnie rekultywowanych na terenie powiatu bydgoskiego (styczeń 2008),
 - Wykaz podmiotów posiadających aktualne pozwolenia emisyjne wydane przez Starostę Bydgoskiego,
 - Informacje o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego powiatu bydgoskiego ze stycznia 2003 r. opracowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy,
- a także dokumenty i informacje zebrane podczas ankietyzacji i wizyt w poszczególnych gminach, wykazane w Powiatowym Programie Ochrony Środowiska oraz dokumenty dotyczące gospodarki odpadami.

2 Ogólna charakterystyka powiatu bydgoskiego

Powiat bydgoski usytuowany jest w środkowo-zachodniej części województwa Kujawsko-Pomorskiego i zajmuje 7,8% jego powierzchni (1394,8 km²). Z powiatem bydgoskim graniczą powiaty: chełmiński, inowrocławski, nakielski, sepołęński, toruński, tucholski, świecki i żniński. W skład powiatu bydgoskiego wchodzi osiem gmin.

Terytorium powiatu w 40% stanowią lasy, których powierzchnia wynosi 56695 ha, z czego ponad 95% to lasy publiczne. Największy kompleks leśny stanowi Puszcza Bydgoska, która rozciąga się w środkowej części powiatu. Fragmenty Borów Tucholskich otaczają Zalew Koronowski i Dolinę Brdy, dochodząc do Leśnego Parku Kultury i Wypoczynku w Bydgoszczy.

Ogólną charakterystykę powiatu bydgoskiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 2-1. Ogólna charakterystyka powiatu bydgoskiego

Gmina	Liczba sołectw	Powierzchnia (km ²)	Ludność stan koniec 2006 r.	Większe miejscowości
1	2	3	4	5
Białe Błota	11	121,9	14387	Białe Błota, Łochowo, Murowaniec, Ciele
Dąbrowa Chełmińska	14	124,6	7238	Dąbrowa Chełmińska, Ostromecko, Czarze
Dobrcz	21	130,4	9271	Dobrcz, Kotomierz, Stronno, Wudzyn
Koronowo	33	411,7	23349	Koronowo, Wtelno, Buszkowo
Nowa Wieś Wielka	15	148,5	8288	Nowa Wieś Wielka, Dąbrowa Wielka, Brzoza
Osielsko	7	102,9	9407	Osielsko, Żołędowo, Niemcz, Maksymilianowo
Siczenko	20	179,5	9006	Siczenko, Wojnowo, Strzelewo, Kruszyn
Solec Kujawski	4	175,3	15116	Solec Kujawski, Przyłubie, Makowiska

2.1 Ludność Powiatu

Na terenie powiatu znajdują się dwa ośrodki posiadające status miast: Koronowo i Solec Kujawski, ponadto 124 sołectwa oraz 215 miejscowości wiejskich. Teren powiatu bydgoskiego zamieszkuje obecnie 98204 mieszkańców, a ich liczba stale wzrasta ze względu na dużą skalę migracji ludności z miasta Bydgoszczy.

Stan zaludnienia w powiecie bydgoskim, wg danych GUS, w 2006 r. wynosił:

- w miastach – 1267250,
- we wsiach – 799121,
- w gminach miejsko-wiejskich:
 - Koronowo miasto – 10832,
 - Koronowo tereny wiejskie – 21465,
 - Solec Kujawski miasto – 15116,
 - Solec Kujawski tereny wiejskie – 1021,
- w gminach wiejskich:
 - Białe Błota – 14387,
 - Dąbrowa Chełmińska – 7226,
 - Dobrcz – 9271,
 - Nowa Wieś Wielka – 8288,
 - Osielsko – 9407,
 - Sicienko – 9006.

Stan zaludnienia w powiecie bydgoskim, wg danych GUS, w latach 2004-2006, z podziałem na tereny miejskie i wiejskie przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 2.1-1. Liczba ludności w powiecie bydgoskim w latach 2004-2006

Powiat bydgoski	2004 r.	2005 r.	2006 r.
1	2	3	4
Ludność	92828	94841	97031
- miasta	25776	25822	25948
- wsie	67052	69019	71083
Ludność na 1 km ²	67	68	72

Z powyższej tabeli wynika, że liczba ludności na terenie powiatu bydgoskiego wykazuje tendencję wzrostową. Podobnie wygląda sytuacja w kwestii zaludnienia na terenach wiejskich. O ile liczba ludności w miastach ulega nieznacznemu wzrostowi, o tyle na terenach wiejskich ta tendencja jest wyraźna.

Wzrost liczby ludności będzie mieć wpływ na wzrost ilości wytwarzanych odpadów komunalnych w gminach.

Odnotowany na koniec 2006 r. stan ludności powiatu bydgoskiego jest dużo wyższy od zakładanego w Powiatowym Planie Gospodarki Odpadami na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011, który miał wynieść ok. 90 000 osób.

Jak podają badania statystyczne ostatnie lata wykazują dodatni przyrost naturalny. W powiecie bydgoskim i poszczególnych gminach w latach 2004-2006 r. przedstawiał się on następująco:

Tabela nr 2.1-2. Ruch naturalny ludności w powiecie bydgoskim według gmin w latach 2004-2006

L.p.	Jednostka terytorialna	Przyrost naturalny (ogółem)		
		2004	2005	2006
1	2	3	4	5
1	Powiat bydgoski	225	279	329
2	Białe Błota	61	74	70
3	Dąbrowa Chełmińska	53	31	43
4	Dobrcz	24	53	28

Tabela nr 2.1-2. Ruch naturalny ludności w powiecie bydgoskim według gmin w latach 2004-2006

L.p.	Jednostka terytorialna	Przyrost naturalny (ogółem)		
		2004	2005	2006
5	Koronowo	27	36	63
6	Koronowo - miasto	3	0	9
7	Koronowo - obszar wiejski	24	36	54
8	Nowa Wieś Wielka	6	14	27
9	Osielsko	20	21	20
10	Sicienko	25	20	27
11	Solec Kujawski	9	30	51
12	Solec Kujawski - miasto	1	28	32
13	Solec Kujawski - obszar wiejski	8	2	19

Jak wskazują dane z powyższej tabeli w ciągu lat 2004-2006 nastąpił wzrost wartości przyrostu naturalnego ludności na terenie powiatu bydgoskiego. Najwyższym przyrostem naturalnym charakteryzują się gminy Białe Błota, Dąbrowa Chełmińska i Koronowo.

Dodatni przyrost naturalny będzie mieć wpływ na wzrost ilości wytwarzanych odpadów komunalnych w gminach.

Wskaźnik migracji wewnętrznej w powiecie bydgoskim i poszczególnych gminach (stosunek liczby zameldowań do wymeldowań), wg danych GUS z 2006 r. przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 2.1-3. Wskaźnik migracji wewnętrznej w powiecie bydgoskim według gmin w 2006 r.

Jednostka terytorialna	Wskaźnik migracji wewnętrznej								
	ogółem			miasta			wieś		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Powiat bydgoski	2,62	2,63	2,35	3,35	3,41	3,08	1,18	1,28	1,37
Białe Błota	5,70	6,56	3,72	6,48	7,57	4,51	2,21	2,97	1,38
Dąbrowa Chełmińska	2,26	1,84	1,72	3,30	2,46	2,08	1,19	1,04	2,50
Dobrcz	2,26	1,66	1,87	3,59	2,02	2,09	0,79	0,95	2,09
Koronowo	0,98	1,19	1,00	1,16	1,11	1,25	0,77	1,54	0,78
Koronowo - miasto	0,75	1,21	0,85	0,97	0,82	0,92	0,61	1,94	0,92
Koronowo - obszar wiejski	1,28	1,17	1,14	1,30	1,28	1,52	1,23	0,79	0,64
Nowa Wieś Wielka	2,93	2,17	2,45	3,22	2,69	3,43	2,04	1,03	1,46
Osielsko	6,98	6,54	6,64	8,39	9,72	8,98	2,18	1,22	2,21
Sicienko	1,69	1,99	1,37	1,78	3,30	1,58	1,32	0,38	1,10
Solec Kujawski	1,36	1,41	1,31	1,37	1,65	1,35	1,27	1,24	1,52
Solec Kujawski - miasto	1,34	1,41	1,43	1,38	1,66	1,60	1,23	1,26	1,47
Solec Kujawski - obszar wiejski	1,50	1,46	0,76	1,33	1,60	0,56	0,00	1,00	2,00

Z danych przedstawionych w tabeli wynika, że w powiecie bydgoskim w ciągu ostatnich trzech lat stosunek osób meldujących się do osób wymeldowujących się wskazywał dość wyrównany poziom. Jedynie w 2006 r. nastąpił nieznaczny ruch w kierunku większej ilości wymeldowań. W poszczególnych gminach ogólnie występują niewielkie wahania w stosunku liczby zameldowań do liczby wymeldowań. W połowie badanych gmin wystąpiła nieznaczna tendencja malejąca wskaźnika, mówiąca o mniejszej liczbie zameldowań w stosunku do wymeldowań.

Obserwując wskaźniki migracji wewnętrznej na terenach miejskich i wiejskich zauważyć można ogólny ruch w kierunku opuszczania miast i zamieszkiwania ludności na terenach wiejskich. Będzie mieć to znaczący wpływ na charakter ogólnej masy wytwarzanych odpadów na terenie powiatu bydgoskiego.

2.2 Przemysł i rolnictwo

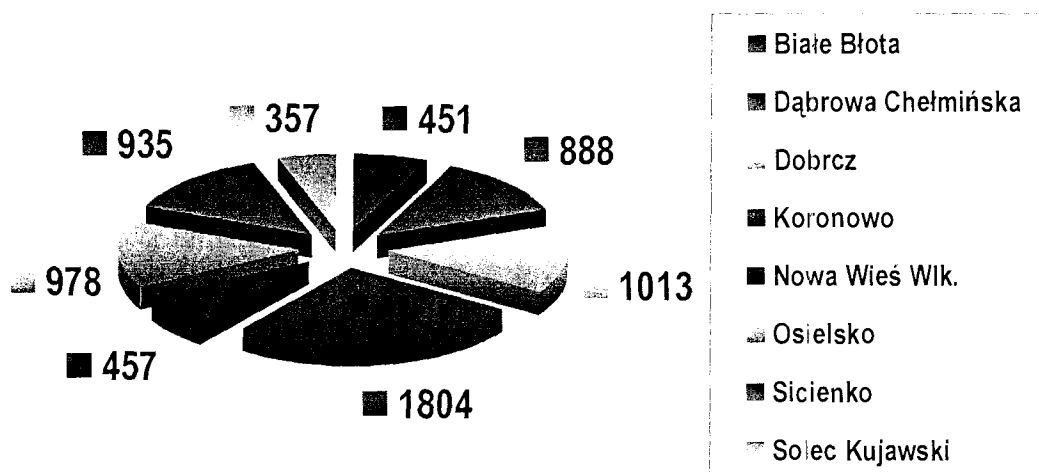
Położenie powiatu bydgoskiego wokół miasta Bydgoszczy sprzyja dynamicznemu wzrostowi rozwoju przedsiębiorczości z zakresu przemysłu, rzemiosła, usług oraz rolnictwa. Najprężniej rozwijającym się obecnie jest sektor małych i średnich przedsiębiorstw, co wpływa na pozytywną sytuację rynku pracy. Pod tym względem najlepiej postrzegane są gminy Białe Błota, Nowa Wieś Wielka, Osielsko, a także Solec Kujawski – utworzono tu Park Przemysłowy oraz Inkubator Przedsiębiorczości.

Na terenie powiatu istnieje 8518 podmiotów gospodarczych (stan na dzień 31 grudnia 2006 r.). W porównaniu z rokiem 2004 jest ich więcej o 642. Wśród nich wymienić można:

- Przedsiębiorstwa państwowe: 5
- Spółdzielnie: 35
- Spółki prawa handlowego: 446 - w tym spółki z udziałem kapitału zagranicznego: 76
- Spółki cywilne: 633
- Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą: 6978

Sektor rolniczy daje zatrudnienie ok. 5532 mieszkańcom powiatu bydgoskiego, co stanowi 6% całości zatrudnienia. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje 64632 ha, z czego 53484 ha to grunty orne. Rolnictwo rozwija się i dominuje głównie w gminach Dobrcz, Sicienko i Koronowo. W strukturze upraw dominują zboża, rzepak, ziemniaki, buraki. Liczba gospodarstw rolnych w poszczególnych gminach kształtuje się następująco:

Liczba gospodarstw rolnych w gminach

3 Analiza stanu istniejącego w gospodarce odpadami

Dla potrzeb konstrukcji planu dokonano podziału odpadów na 2 zasadnicze grupy:

1. odpady powstające w sektorze komunalnym: odpady komunalne, odpady opakowaniowe, komunalne osady ściekowe,
2. odpady powstające w sektorze gospodarczym: odpady przemysłowe.

3.1 Rodzaje, ilości i źródła powstawania odpadów

Na podstawie danych otrzymanych od Starostwa Powiatowego określono sumaryczną ilość poszczególnych rodzajów wytworzonych odpadów przyjętych w 2006 i 2007 r. Dane te zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 3.1-1 Rodzaje i ilości poszczególnych odpadów wytworzonych w 2006 i 2007 r.

L.p.	2006		2007	
	Kod odpadu ¹	Ilość [Mg/rok]	Kod odpadu ¹	Ilość [Mg/rok]
1	2	3	4	5
Odpady niebezpieczne				
1	13 02 06*	0,02	02 03 81*	50,00
2	13 02 08*	0,01	08 03 12*	0,01
3	14 06 01*	0,05	08 03 17*	0,01
4	16 02 13*	0,11	09 01 01*	0,01
5	b.d.	b.d.	09 01 04*	0,01
6			09 01 80*	0,02
7			12 01 09*	0,03
8			13 02 05*	0,01
9			13 02 08*	0,07
10			15 01 10*	0,05
11			15 02 02*	0,08
12			16 01 07*	0,0002
13			16 02 13*	0,16
14			16 06 01*	0,02
15			17 06 01*	0,10
16			b.d.	b.d.
suma		0,20		50,58
Odpady inne niż niebezpieczne				
1	02 01 03	5,00	01 04 08	12,00
2	02 01 04	0,30	01 04 09	13,00
3	02 01 10	0,05	03 03 08	20,00
4	02 03 81	0,004	07 02 13	25,53
5	02 07 05	50,00	08 03 08	1,00
6	03 01 05	20,00	08 03 13	2,00
7	03 03 99	250,00	08 03 18	1,00
8	07 02 13	12267,00	08 03 99	1,00
9	07 02 80	0,80	08 04 10	1,00
10	07 06 12	50,00	10 08 99	0,50
11	08 01 99	0,02	11 01 99	50,00
12	08 03 18	6,00	12 01 01	70,31
13	08 03 99	1,50	12 01 02	1,50
14	10 01 01	1,20	12 01 03	3,55
15	12 01 01	20,20	15 01 01	74,25

Tabela nr 3.1-1 Rodzaje i ilości poszczególnych odpadów wytworzonych w 2006 i 2007 r.

L.p.	2006		2007	
	Kod odpadu ¹	Ilość [Mg/rok]	Kod odpadu ¹	Ilość [Mg/rok]
1	2	3	4	5
16	12 01 13	0,01	15 01 02	27,80
17	12 01 17	0,002	15 01 03	6,30
18	12 01 21	0,05	15 01 04	2,00
19	12 01 99	1,00	15 02 03	7,20
20	15 01 01	49,81	16 02 14	5,22
21	15 01 02	54,71	16 02 16	2,51
22	15 01 03	3,60	16 03 04	5,00
23	15 01 04	9,40	16 03 06	20,00
24	15 01 05	0,70	16 11 04	1,00
25	15 01 07	0,20	17 01 07	8004,00
26	15 02 03	2,90	17 03 80	310,00
27	16 01 03	15,00	17 04 05	500,85
28	16 01 17	1,00	17 04 07	5,00
29	16 01 18	0,20	19 12 01	15,00
30	16 02 14	0,55	19 12 07	15,00
31	16 02 16	0,55	b.d.	b.d.
32	16 06 05	0,05		
33	16 07 99	50,00		
34	16 80 01	0,05		
35	17 01 01	3010,00		
36	17 02 03	0,10		
37	17 04 05	2553,50		
38	17 04 07	6,00		
39	17 05 04	20,00		
40	19 08 01	50,00		
41	19 08 02	150,00		
42	19 08 09	300,00		
43	19 08 99	50,00		
44	20 01 21	0,01		
45	20 03 01	1,10		
46	20 03 04	90,00		
47	b.d.	b.d.		
suma		19092,56		9203,52
Razem wszystkich odpadów		19092,76		9254,10

¹ – klasyfikacja odpadów wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206)
* - odpady niebezpieczne
b.d. – brak danych

Z przedstawionych w powyższej tabeli danych wynika, że w porównaniu z rokiem 2006, w roku 2007 znacznie więcej wytworzono odpadów niebezpiecznych, a stosunek ilości odpadów niebezpiecznych do innych niż niebezpieczne uległ zmianie na korzyść odpadów niebezpiecznych. Wynikać to może ze wzrostu świadomości istotnej roli gospodarki odpadami niebezpiecznymi w ogólnej gospodarce odpadami.

Przedstawione dane mogą odbiegać od rzeczywistej ilości odpadów wytworzonych na terenie powiatu bydgoskiego, gdyż zawierają jedynie dane przekazane przez firmy wytwarzające odpady.

3.1.1 Odpady komunalne

Zgodnie z ustawą o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 roku (tekst jednolity - Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251), odpady komunalne definiuje się jako: „odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych”.

Zgodnie z zapisami krajowego planu gospodarki odpadami KPGO 2010, w strumieniu odpadów niesegregowanych wyróżnia się: odpady kuchenne ulegające biodegradacji, odpady zielone, papier i tektura, opakowania wielomateriałowe, tworzywa sztuczne, szkło, metale, odzież, tekstylia, drewno, odpady niebezpieczne oraz odpady wytwarzane nieregularnie tj.: odpady wielkogabarytowe i odpady powstające w wyniku wykonywania tzw. usług komunalnych tj. odpady z pielęgnacji terenów zielonych, odpady z czyszczenia ulic i placów oraz odpady z targowisk. Ponadto w strumieniu odpadów komunalnych występują również: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz odpady remontowo – budowlane.

Zgodnie z powyższymi zapisami wyróżniono następujące grupy odpadów komunalnych:

- odpady z gospodarstw domowych,
- odpady z obiektów infrastruktury,
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych,
- odpady z ogrodów i parków,
- odpady z czyszczenia ulic i placów,
- odpady niebezpieczne wytwarzane w grupie odpadów komunalnych.

3.1.1.1 Odpady komunalne wytwarzane na terenie powiatu bydgoskiego

Według danych z Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy w powiecie bydgoskim w 2006 r. wytworzono 22 785 ton odpadów. Dla porównania warto dodać, że jest to ok. 10 tys. ton odpadów więcej niż w roku 2001.

Na podstawie danych otrzymanych z gmin określono sumaryczną ilość poszczególnych rodzajów wytworzonych odpadów przyjętych w 2006 i 2007 r. Dane te zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 3.1.1.1-1 Rodzaje i ilości wytworzonych odpadów komunalnych w 2006 lub 2007 r.

L.p.	Odpady niebezpieczne		Odpady inne niż niebezpieczne	
	Kod odpadu ¹	Ilość [Mg/rok]	Kod odpadu ¹	Ilość [Mg/rok]
1	2	3	4	5
Nowa Wieś Wielka (2006 r.)				
suma	b.d.			b.d.
Solec Kujawski (2007 r.)				
1	20 01 23*	1,58 ²	20 01 36	1,58 ²
2	20 01 35*		20 01 39	82,28
3	b.d.	b.d.	20 02 01	31,00
4			20 03 01	4261,82
5			20 03 07	24,10
suma		1,58		4400,78
Dobrcz (2007 r.)				
1	20 01 21*	1,90 ²	20 01 36	1,90 ²
2	20 01 23*		20 03 01	1991,96
3	20 01 35*		b.d.	b.d.
suma		1,90		1993,86
Osielsko (2007 r.)				
1	20 01 21*	0,84 ²	20 01 36	0,84 ²
2	20 01 23*		20 02 01	270,00

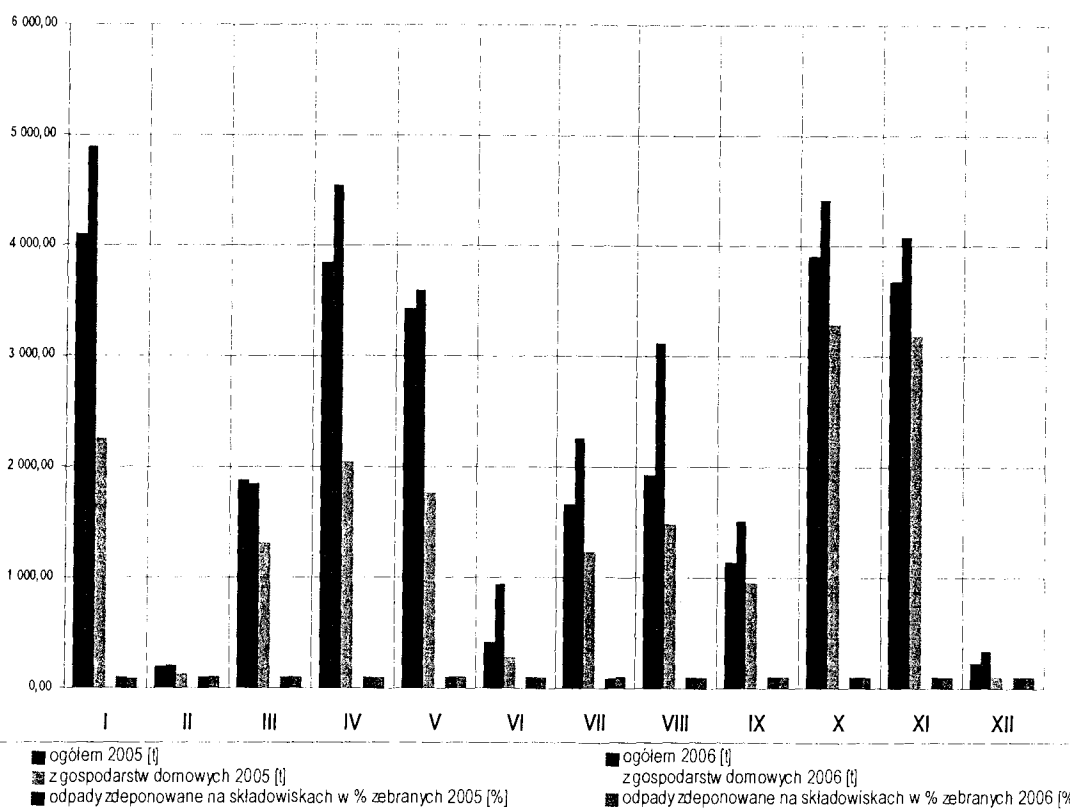

Tabela nr 3.1.1.1-1 Rodzaje i ilości wytworzonych odpadów komunalnych w 2006 lub 2007 r.

L.p.	Odpady niebezpieczne		Odpady inne niż niebezpieczne	
	Kod odpadu ¹	Ilość [Mg/rok]	Kod odpadu ¹	Ilość [Mg/rok]
1	2	3	4	5
3	20 01 35*		20 03 01	4542,08
suma		0,84		4812,92
Dąbrowa Chełmińska (2006 r.)				
1	b.d.	b.d.	20 01 03	506,66
suma				506,66
Sicienko (2007 r.)				
1	20 01 35*	0,80 ²	20 01 36	0,80 ²
2	b.d.	b.d.	20 03 01	1429,01
3			20 03 07	7,30
suma		0,80		1437,11
Koronowo (2006 r.)				
1	20 01 23*	2,50	20 03 01	6544,48
2	20 01 35*		20 03 07	5,00
suma		2,50		6549,48
Białe Błota (2006 r.)				
1	b.d.	b.d.	20 03 07	6,78
suma				6,78
¹ – klasyfikacja odpadów wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206)				
² – ilości odpadów o kodach: 20 01 21*, 20 01 23*, 20 01 35*, 20 01 36 zsumowano i podano razem				
* - odpady niebezpieczne				
b.d. – brak danych				

Uzyskane ilości odpadów są wielkościami orientacyjnymi, gdyż kilka firm, prowadzących zbiórkę odpadów na terenach gmin, nie dostarczyło informacji o ilości zebranych odpadów.

Na poniższym wykresie przedstawiono dane GUS dotyczące ilości wytworzonych odpadów w poszczególnych gminach na terenie powiatu bydgoskiego w latach 2005-2006, z wyszczególnieniem ilości odpadów zebranych z gospodarstw domowych oraz udziału procentowego odpadów deponowanych na składowiskach odpadów.

Wykres nr 3.1.1.1-1. Ilości wytworzonych odpadów w poszczególnych gminach powiatu bydgoskiego w latach 2005-2006

I - Białe Błota; II - Dąbrowa Chełmińska; III – Dobrcz; IV – Koronowo; V - Koronowo – miasto; VI - Koronowo - obszar wiejski; VII - Nowa Wieś Wielka; VIII – Osielsko; IX – Sicienko; X - Solec Kujawski; XI - Solec Kujawski – miasto; XII - Solec Kujawski - obszar wiejski

Z powyższego wykresu wynika, że w porównaniu z rokiem 2005 na terenie większości gmin w roku 2006 nastąpił wzrost ilości wytwarzanych odpadów. Ilość wytwarzanych odpadów w gospodarstwach domowych w roku 2006 również uległa zwiększeniu na terenach większości gmin, natomiast w przypadku odpadów poddawanych unieszkodliwianiu poprzez składowanie na składowiskach odpadów w latach 2005-2006 ilości nie zmieniły się.

Na podstawie uzyskanych informacji, poniżej przedstawiono ilości powstających odpadów komunalnych z terenów gmin, zlokalizowanych w obrębie powiatu bydgoskiego.

Tabela nr 3.1.1.1-2. Ilość zebranych odpadów w poszczególnych gminach na przestrzeni lat 2004-2007

Gmina	Ilość zebranych odpadów w danym roku							
	2004		2005		2006		2007	
	Łącznie [tyś. Mg]	Mg odpadów / 1M *	Łącznie [tyś. Mg]	Mg odpadów / 1M *	Łącznie [tyś. Mg]	Mg odpadów / 1M *	Łącznie [tyś. Mg]	Mg odpadów / 1M *
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Białe Błota	4,3	0,33	4,1	0,30	4,9	0,34	b.d.	b.d.
Dąbrowa Chełmińska	b.d.	b.d.	0,2	0,03	0,2	0,03	b.d.	b.d.
Dobrcz	1,9	0,21	1,9	0,21	1,8	0,20	2,0	0,21
Koronowo	5,3	0,23	5,4	0,23	5,4	0,23	b.d.	b.d.
Nowa Wieś Wielka	3,8	0,48	1,7	0,21	2,3	0,27	b.d.	b.d.
Osielsko	1,9	0,23	1,9	0,22	3,1	0,33	5,1	0,53
Sicienko	b.d.	b.d.	1,1	0,13	1,5	0,17	1,5	0,17
Solec Kujawski	10,0	0,63	3,9	0,24	4,4	0,27	4,7	0,30
RAZEM:	27,2	2,11	20,2	1,57	23,6	1,84	-	-
* w przeliczeniu na jednego mieszkańca b.d. – brak danych								

Z powyższej tabeli wynika, że jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych w większości gmin wykazuje tendencję wzrostową. Nie jest to jednak spowodowane wzrostem wytwarzania odpadów, lecz nasileniem kontroli nieruchomości pod kątem wypełniania obowiązków z zakresu gospodarki odpadami oraz faktem, że coraz więcej mieszkańców gmin objętych jest zorganizowaną zbiórką odpadów. Ponadto zwiększa się świadomość ekologiczna mieszkańców, co powoduje zwiększenie zebranych ilości odpadów w wyniku podpisania i realizacji umów na wywóz odpadów.

Z danych dostarczonych przez gminy wynika, że na terenie powiatu w 2006 r. wytworzono w sumie ponad 23 tys. ton odpadów, czyli ok. 1 000 ton więcej niż podaje GUS. Ilości te przekraczają przewidywaną w Powiatowym Planie Gospodarki Odpadami na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011 ilość wytworzonych w 2007 r. odpadów, która miała wynosić ok. 19 tys. ton.

Poniżej zestawiono ilość odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych w 2006 r. w poszczególnych gminach, z podziałem na obszary wiejskie i miejskie dla gmin Koronowo i Solec Kujawski, a także udział procentowy tych odpadów w ogólnej masie odpadów wytworzonych w 2006 r.

Tabela nr 3.1.1.1-3. Odpady wytworzone w gospodarstwach domowych w 2006 r.

L.p.	Jednostka terytorialna	Odpady wytworzone w gospodarstwach domowych	
		[Mg]	% ogółu
1	2	3	4
1	Powiat bydgoski	16 503,2	72,4
2	Białe Błota	3 035,5	62,0
3	Dąbrowa Chełmińska	155,0	74,5
4	Dobrcz	1 587,3	85,9
5	Koronowo	3 261,8	71,8
6	Koronowo - miasto	2 559,7	71,2
7	Koronowo - obszar wiejski	702,1	74,2
8	Nowa Wieś Wielka	1 706,6	75,8
9	Osielsko	2 092,1	67,2
10	Sicienko	1 278,9	84,8
11	Solec Kujawski	3 386,0	76,6
12	Solec Kujawski - miasto	3 158,4	77,3
13	Solec Kujawski - obszar wiejski	227,6	68,3

Z danych przedstawionych w tabeli wynika, że większość (ok. 70%) odpadów wytwarzanych w gminach powiatu bydgoskiego pochodzi z gospodarstw domowych.

Biorąc pod uwagę źródła wytwarzania odpadów komunalnych oraz analizując ich skład z punktu widzenia możliwości technologicznych związanych z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów - dla potrzeb wojewódzkiego planu gospodarki odpadami wyodrębniono niżej wymienione strumienie odpadów: odpady kuchenne ulegające biodegradacji, odpady zielone, papier i tektura, odpady wielomateriałowe, tworzywa sztuczne, szkło, metale, odzież, tekstylia, drewno, odpady niebezpieczne oraz odpady mineralne.

Dla wyżej wymienionych strumieni odpadów ustalono wskaźniki charakterystyki jakościowej z podziałem na odpady powstające na terenach zabudowy miejskiej, wiejskiej i w obiektach infrastruktury zgodnie z KPGO 2010, gdzie średni skład morfologiczny wytwarzanych zmieszanych odpadów komunalnych ustalono w oparciu o wyniki badań prowadzonych na terenie kraju w latach 2000 – 2005. Szczegółowa analiza odpadów komunalnych zawarta jest w poniższej tabeli.

Tabela nr 3.1.1.1-4. Średni procentowy skład odpadów komunalnych wytworzonych w miastach, na obszarach wiejskich i obiektów infrastruktury (wg danych KPGO 2010)

Lp.	Strumień odpadów komunalnych	Miasta	Tereny wiejskie	Obiekty infrastruktury
1	2	3	4	5
Odpady inne niż niebezpieczne				
1	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	33	18	10
2	Odpady zielone	2	4	2
3	Papier i tektura	20	12	27
4	Odpady wielomateriałowe	4	3	18
5	Tworzywa sztuczne	14	12	18
6	Szkło	8	8	10
7	Metale	5	5	5
8	Odzież, tekstylia	1	1	3
9	Drewno	2	2	1
10	Odpady mineralne	10	34	5
Odpady niebezpieczne				
11	Odpady niebezpieczne	1	1	1
	RAZEM	100%	100%	100%

Skład morfologiczny odpadów komunalnych pochodzących z terenów wiejskich różni się od odpadów miejskich. W odpadach tych występują zwiększone ilości drobnej frakcji, głównie popiół z domowych pieców węglowych oraz składniki mineralne (żużel, kamień), zdecydowanie mniej jest natomiast odpadów kuchennych ulegających biodegradacji (odpadów organicznych).

Tabela nr 3.1.1.1-5. Skład strumienia odpadów w powiecie bydgoskim

Lp.	Frakcja odpadów	Mg/rok	Udział %
1	2	3	4
Odpady inne niż niebezpieczne			
1	Odpady ulegające biodegradacji	3526	22,4
2	Papier i tektura	2520	16,0
3	Opakowania wielomateriałowe	168	1,1
4	Tworzywa sztuczne	2366	15,0
5	Tekstylia	428	2,7
6	Szkło	1149	7,3
7	Metale	667	4,2
8	Odpady mineralne	577	3,7
9	Drobna frakcja popiołowa	1849	11,7
10	Odpady wielkogabarytowe	774	4,9
11	Odpady budowlane	1622	10,3
Odpady niebezpieczne			
12	Odpady niebezpieczne	121	0,8
Razem		15767	100

Jak wynika z powyższej tabeli udział poszczególnych składników zebranych na terenie powiatu odpadów różni się od wzorca podanego w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2010 (KPGO 2010). Udział frakcji biodegradowalnej na terenach miejskich jest niższy od podanego w KPGO 2010 i porównywalny dla terenów wiejskich. Na terenie powiatu bydgoskiego, w porównaniu do danych przedstawionych w KPGO 2010 więcej wytwarza się takich frakcji jak tworzywa sztuczne, papier i tektura oraz frakcji mineralnych.

3.1.1.2 Gospodarka osadami ściekowymi na terenie powiatu bydgoskiego

Za komunalne osady ściekowe uważa się w myśl definicji ustawy o odpadach „pochodzący z oczyszczalni ścieków osad z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących oczyszczaniu ścieków komunalnych oraz innych ścieków o składzie zbliżonym do składu ścieków komunalnych”.

Odpady z procesów oczyszczania ścieków stanowią w głównej mierze:

- Skratki (19 08 01),
- Zawartość piaskowników (19 08 02),
- Ustabilizowane komunalne osady ściekowe (19 08 05),
- Inne nie wymienione odpady - (osady z płukania odżelaziaczy, złoża filtracyjne) – (19 09 99).

Osady te powstają w stacjach uzdatniania wody wodociągów gminnych i zakładowych.

Na terenie powiatu bydgoskiego są eksploatowane komunalne oczyszczalnie ścieków:

- Dziemionna i Brzoza gm. Nowa Wieś Wielka,
- Wojnowo gm. Sicienko,
- Białe Błota (zamknięto w 2007 r.),
- Koronowo,
- Kusowo gm. Dobrcz.

Na podstawie danych dostarczonych przez gminy oraz danych GUS przedstawiono ilości odpadów z poszczególnych oczyszczalni ścieków:

Nowa Wieś Wielka:	Dziemionna - w ciągu 2006 r. wytworzono 400 Mg osadu uwodnionego, odpad w ilości 360 Mg został zagospodarowany na potrzeby rekultywacji terenu wyrobiska żwirowego, pozostała ilość została zmagazynowana, Brzoza – w ciągu 2006 r. wytworzono 446 Mg osadu uwodnionego, odpad w całkowitej ilości został zagospodarowany rolniczo na potrzeby produkcji kompostu, Razem wszystkich odpadów z oczyszczalni ścieków z terenu gminy w 2006 r. - 866 Mg (w roku 2005 – 427,5 Mg)
Sicienko:	Wojnowo – w ciągu 2006 r. wytworzono 4 Mg osadu ustabilizowanego (w roku 2005 – 3 Mg), odpad w całkowitej ilości został rozplantowany i obsiany trawą na terenie oczyszczalni ścieków,
Białe Błota:	Z danych GUS wynika, że w 2006 r. wytworzono 71 Mg osadów ściekowych (w roku 2005 – 72 Mg, w roku 2004 – 69 Mg), z czego cała ilość poddana została składowaniu (w latach 2004 i 2005 ok. 50% była składowana, 50% magazynowana częściowo),
Koronowo:	Z danych GUS wynika, że w 2006 r. wytworzono 475 Mg osadów ściekowych (w roku 2004 – 375 Mg), z czego cała ilość została zagospodarowana na potrzeby rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne (w roku 2004 całkowita ilość była poddana składowaniu),
Dobrcz:	Brak danych.

W poniższej tabeli zestawiono dane GUS dotyczące ilości oraz sposobu zagospodarowania osadów ściekowych na terenie powiatu bydgoskiego.

Tabela nr 3.1.1.2-1. Ilości oraz sposób zagospodarowania osadów ściekowych w latach 2004-2006

L.p.	Specyfikacja [Mg]	2004	2005	2006
1	2	3	4	5
1	Wykorzystane w rolnictwie	14	300	203
2	Rekultywacja terenów, w tym terenów rolniczych	280	0	465
3	Magazynowane czasowo	78	81	45
4	Składowane	396	42	75

Jak wynika z powyższych danych na terenie powiatu bydgoskiego coraz więcej osadów ściekowych wykorzystywana jest na potrzeby rekultywacji terenów. Jednak w dalszym ciągu bardzo duża ilość osadów ściekowych poddawana jest procesom składowania.

3.1.2 Odpady przemysłowe

Do odpadów sektora gospodarczego zalicza się odpady z grup od 1 do 19, określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206). Ze względu na źródło wytwarzania, odpady sektora gospodarczego nazywane są odpadami przemysłowymi.

3.1.2.1 Odpady przemysłowe wytwarzane na terenie powiatu bydgoskiego

Podstawowym źródłem powstawania odpadów w sektorze gospodarczym jest działalność przemysłowa, rolnicza i usługowa, a także w przypadku odpadów niebezpiecznych służba zdrowia i szkolnictwo.

Wg danych WIOŚ z 2006 r. na terenie powiatu bydgoskiego zostało wytworzonych **4 279 Mg** odpadów przemysłowych. Jest to prawie trzykrotnie więcej niż w 2005 r., gdzie ilość wytworzonych odpadów przemysłowych wynosiła 1 719 Mg.

Na podstawie danych dostarczonych przez urzędy gmin w poniższej tabeli zestawiono rodzaje i ilości odpadów wytworzonych przez podmioty gospodarcze działające na terenie powiatu.

Tabela nr 3.1.2.1-1 Rodzaje i ilości wytworzonych odpadów przemysłowych w latach 2006-2007

L.p.	Odpady niebezpieczne		Odpady inne niż niebezpieczne	
	Kod odpadu ¹	Ilość [Mg/rok]	Kod odpadu ¹	Ilość [Mg/rok]
1	2	3	4	5
Nowa Wieś Wielka				
1	13 05 02*	0,02	15 01 01	0,80
2	13 05 07*	0,20	15 02 03	0,60
3	15 01 10*	0,44	16 01 03	4,30
4	15 02 02*	0,40	16 01 12	0,10
5	16 01 07*	5,17	16 01 17	23,60
6	16 02 13*	0,03	16 01 19	0,90
7	16 06 01*	1,70	16 01 20	0,40
8	b.d.	b.d.	17 01 01	96652,93
9			17 04 05	39,50
10			17 04 07	4,30
suma		7,96		96727,43
Solec Kujawski				
1	13 02 08*	0,28	02 03 81	0,004
2	16 02 13*	0,07	07 02 13	12,24
3	b.d.	b.d.	08 03 18	6,00
4			10 01 01	129,00
5			15 01 01	3,00
6			15 01 01	18,48
7			15 01 02	1,00
8			15 01 02	1,30
9			15 01 03	1,30
10			15 01 07	102,02
11			16 01 03	3,00
12			17 01 01	6,26
13			17 03 80	1,26
14			17 04 05	2,55

Tabela nr 3.1.2.1-1 Rodzaje i ilości wytworzonych odpadów przemysłowych w latach 2006-2007

L.p.	Odpady niebezpieczne		Odpady inne niż niebezpieczne	
	Kod odpadu ¹	Ilość [Mg/rok]	Kod odpadu ¹	Ilość [Mg/rok]
1	2	3	4	5
suma		0,35		287,41
Dobrcz				
1	b.d.	b.d.	15 01 02	33,32
2			15 01 07	107,07
3				
4				
suma				2134,25
Osielsko				
1	16 02 13*	0,0002	03 01 05	20,00
2	b.d.	b.d.	15 01 01	53,65
3			15 01 02	139,88
4			15 01 03	2,50
5			15 01 04	8,30
6			15 01 07	164,42
suma		0,0002		313,45
Dąbrowa Chełmińska				
1	b.d.	b.d.	02 03 01	179,81
2			02 03 04	198,11
3			02 03 05	194,09
4			10 10 08	3,90
5			15 01 02	8,51
6			15 01 07	21,00
suma				605,42
Sicienko				
1	b.d.	b.d.	02 01 03	5,00
2			02 01 04	0,30
3			02 01 10	0,05
4			15 01 01	2,90
5			15 01 02	24,41
6			15 01 03	0,10
7			15 01 04	0,10
8			15 01 07	68,17
9			15 02 03	0,10
suma				101,13
Koronowo				
1	17 06 01*	0,099	15 01 01	44,20
2	b.d.	b.d.	15 01 02	67,50
3			15 01 03	2,30
4			15 01 07	368,00
5			17 03 80	70,00
6			15 01 03	2,30
7			15 01 09	
suma		0,0099		552,00
Białe Błota				
1	17 06 01*	10,20	07 02 13	27,00
2	b.d.	b.d.	07 02 80	0,80
3			08 01 99	0,02

Tabela nr 3.1.2.1-1 Rodzaje i ilości wytworzonych odpadów przemysłowych w latach 2006-2007

L.p.	Odpady niebezpieczne		Odpady inne niż niebezpieczne	
	Kod odpadu ¹	Ilość [Mg/rok]	Kod odpadu ¹	Ilość [Mg/rok]
1	2	3	4	5
4			08 03 18	0,001
5			10 01 01	21,40
6			12 01 17	0,00
7			15 01 01	43,61
8			15 01 02	41,21
9			15 01 03	0,50
10			15 01 05	0,50
11			15 01 07	52,3
12			15 02 03	1,65
13			16 02 14	0,50
14			16 06 05	0,05
15			17 04 05	1,00
16			17 04 07	6,00
suma		10,20		196,54

¹ – klasyfikacja odpadów wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206)
* - odpady niebezpieczne
b.d. – brak danych

W poniższej tabeli zestawiono wykaz wydanych firmom pozwoleń, decyzji i zezwoleń w zakresie gospodarki odpadami, w tym odpadami innymi niż niebezpieczne w latach 2006 i 2007.

Tabela nr 3.1.2.1-2 Wykaz wydanych pozwoleń, decyzji i zezwoleń w zakresie gospodarki odpadami w 2006 i 2007 r.

Lp	2006		2007	
	Nr decyzji i czego dotyczy	Podmiot	Nr decyzji i czego dotyczy	Podmiot
1	2	3	4	5
Sprawy zarejestrowane (wszczęte) w roku 2005, ale zakończone w roku 2006			Sprawy zarejestrowane (wszczęte) w roku 2006, ale zakończone w roku 2007	
1.	OŚ.IV.7623/95/05 zezwolenie na transport	Czesław Stachurski Zakład Instalacji Sanitarnych i Gazowych „SANIT –INŻ.” Pawówek, 86 – 014 Siczenko	OŚ.IV.7644-1/91/06 Zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe Adam Krupa ul. Chelmińska 77/2 86 – 260 Unisław
2.	OŚ.IV.7623/80/05 decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi	„WYSOCCY” Spółka Jawna Wiesław Wysocki, Mirosława Wysocka ul. Zakładowa 4 89 – 600 Chojnice	OŚ.IV.7644-1/85/06 Zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „EKO-FLORA” Sp. z o.o. Wielkie Rychnowo 92 87-410 Kowalewo Pomorskie
3.	OŚ.IV.7623/81/05 decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Jacek Kopisto P.U.P. „WAKRO” ul. Grudziądzka 48/1 82-500 Kwidzyn	OŚ.IV.7644-1/84/06 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i odzysku odpadów	„MANGO” Sp. z o.o. ul. Betonowa 1 86-005 Białe Błota
4.	OŚ.IV.7623/92/05 zezwolenie na transport odpadów	Jan Stachowicz „SPEC – TRANS” ul. Topolowa 14 Żołędowo	OŚ.IV.7644-1/114/06 Zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	P.P.H.U. „EKO-MIX” ul. Grabiszyńska 163 50-950 Wrocław

Tabela nr 3.1.2.1-2 Wykaz wydanych pozwoleń, decyzji i zezwoleń w zakresie gospodarki odpadami w 2006 i 2007 r.

Lp	2006		2007	
	Nr decyzji i czego dotyczy	Podmiot	Nr decyzji i czego dotyczy	Podmiot
1	2	3	4	5
		86 – 031 Osielsko		
5.	OŚ.IV.7623/93/05 decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi	PPHU A.L.U. „LINK” Sp. z o.o. ul. Sportowa 13 58-305 Wałbrzych	OŚ.IV.7644-1/119/06 Zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	EKONAFT Sp. z o.o. ul. Fabryczna 22 32-540 Trzebinia
Sprawy wszczęte i zakończone w roku 2006			OŚ.IV.7644-1/60/06	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Solcu Kujawskim ul. Targowa 3 86-050 Solec Kujawski
6	OŚ.IV.7644-1/2/06 zezwolenie na transport odpadów	Robert Stankiewicz Przedsiębiorstwo Usługowo – Transportowe POLTRANS ul. Zeusa 4, Białe Błota	Decyzja o wyrażeniu zgody na zamknięcie składowiska odpadów zlokalizowanego na działce o nr ew. 1259/1 w Solcu Kujawskim przy ul. Toruńskiej 97	
7	OŚ.IV.7644-1/6/06 decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Zakład Gospodarki Komunalnej GRONEKO Marcin Gronowski, Mikołaj Gronowski Mikorzyn 19, gm. Lubanie	OŚ.IV.7644-1/86/06 Zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Autocentrum Malinowska Maria Malinowska ul. Szosa Gdańska 72 86-031 Osielsko
8	OŚ.IV.7644-1/8/06 decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Monika Stolarz Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „PERFEKT” ul. Suchostrzygi Dworzec 4 Tczew	OŚ.IV.7644-1/117/06 Zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	„GAJAWI” P.P.H.U. – Gabriel Rogut ul. M. Kopernika 56/60 90-553 Łódź
9	OŚ.IV.7644-1/9/06 decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Marek Majewski Zakład Usługowy Błacharsko – Dekarski ul. Kochelskiej 11 85 – 569 Bydgoszcz	Sprawy wszczęte i zakończone w roku 2007	
			OŚ.VII.76440/3/07 zmiana zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów	Piotr Doroszewicz Zakład Produkcyjno-Handlowo- Usługowy „DORPOL” Makowska 29 86-050 Solec Kujawski
10	OŚ.IV.7644-1/14/06 decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi	„SEPARATOR SERVICE” Sp. z o.o. ul. Gen. Okulickiego 4 Piaseczno	OŚ.VII.76440/4/07 zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów	Krzysztof Szkarapata – Usługi Transportowe Al. Wolności 3/66 86-010 Koronowo
11	OŚ.IV.7644-1/15/06 decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Gminny Zakład Komunalny ul. Jastrzębia 62 Żołędowo gm. Osielsko	OŚ.VII.76440/8/07 Zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	ECO-POL Sp. z o.o. ul. Dworcowa 9 86-120 Pruszcz
	OŚ.IV.7644-1/16/06 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów			

Tabela nr 3.1.2.1-2 Wykaz wydanych pozwoleń, decyzji i zezwoleń w zakresie gospodarki odpadami w 2006 i 2007 r.

Lp	2006		2007	
	Nr decyzji i czego dotyczy	Podmiot	Nr decyzji i czego dotyczy	Podmiot
1	2	3	4	5
	OŚ.IV.7644-1/17/06 Zezwolenie na transport odpadów			
12	OŚ.IV.7644-1/19/06 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i transportu odpadów	Bogdan Hybner SOL – HURT ul. Garbary 5 86 -050 Solec Kujawski	OŚ.VII.76440/11/07 Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów oraz transport odpadów	Hanna Baumgart Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „PROHANET” ul. Krótka 1 Wudzynek 86-022 Dobrcz
13	OŚ.IV.7644-1/20/06 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów	Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowe „FACTUM” Sp. z o.o. ul. Wańkowicza 1 Bydgoszcz (dot. punktu przy ul. Długiej 49 w Dobrczu)	OŚ.VII.76440/12/07 Pozwolenie na wytwarzanie odpadów	„KLIMAT SOLEC” Sp. z o.o. ul. Nadborna 2a 86-050 Solec Kujawski
14	OŚ.IV.7644-1/23/06 decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi	„SPE – BAU” Sp. z o.o. ul. Mielecka 21/1 53 -401 Wrocław	OŚ.VII.76440/15/07 Zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Waldemar Wojdon Zakład Remontowo – Budowlany ul. Okrężna 6 86-010 Koronowo
15	OŚ.IV.7644-1/24/06 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów	Karol Łączny MONICAR ul. Łosiowa 21 86 – 005 Białe Błota	OŚ.VII.76440/16/07 Pozwolenie na wytwarzanie odpadów	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „AUTOS” Sp. z o.o. ul. Powstańców 19 86-050 Solec Kujawski
16	OŚ.IV.7644-1/26/06 decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Małgorzata i Jan Górny „KADABA” Spółka Cywilna ul. Kcyńska 19 Bydgoszcz	OŚ.VII.76440/17/07 Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów	STAL-MET Przemysław Dzieciołowski ul. Bydgoska 52 86-061 Brzoza REGON – 092514121
17	OŚ.IV.7644-1/30/06 Zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „POL-ELEKTRA” Sp. z o.o. Łochowice 32 gm. Białe Błota	OŚ.VII.76440/19/07 Zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Bogdan Zgórski Hurtownia Motoryzacyjna „CROSS-IPMEX” IMPORT-EKSPORT PHU ul. Leśna 71 b 86-050 Solec Kujawski
18	OŚ.IV.7644-1/32/06 Zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	ABRISOL POLSKA Sp. z o.o. ul. Przemysłowa 5 Białe Błota	OŚ.VII.76440/28/07 Pozwolenie na wytwarzanie odpadów	„Politech” Sp. z o.o. ul. Jana Pawła II 79 86-031 Osielsko
19	OŚ.IV.7644-1/61/06 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie transportu	Andrzej Lidmann, Grzegorz Megger Przedsiębiorstwo Handlowe Spółka Cywilna	OŚ.VII.76440/29/07 Decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Zakład Usługowo-Produkcyjny „INSBUD” Henryk Kmiecikowski, Alicja Drag

Tabela nr 3.1.2.1-2 Wykaz wydanych pozwoleń, decyzji i zezwoleń w zakresie gospodarki odpadami w 2006 i 2007 r.

Lp	2006		2007	
	Nr decyzji i czego dotyczy	Podmiot	Nr decyzji i czego dotyczy	Podmiot
1	2	3	4	5
	odpadów	ul. Diamentowa 6 Lisi Ogon 86-065 Łochowo	zawierającymi azbest	ul. Powst. Wielkopolskich 1 88-140 Gniewkowo
20	OŚ.IV.7644-1/39/06 decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Cezary Kalka Zakład Usługowy „TANK SERWIS” Os. Wł. Łokietka 5/3 89 – 100 Nakło n/Notecią	OŚ.VII.76440/30/07 Decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi	„NAFTOSERWIS” Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie Al. Stanów Zjednoczonych 53
21	OŚ.IV.7644-1/41/06 Zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	„PURE SOLVE POLSKA” Sp. z o.o. ul. Przedpole 1 Warszawa	OŚ.VII.76440/31/07 Decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi zaw. azbest	Roman Brzycki „DACH-DOM” ul. Łochowskiego 3/140 85-796 Bydgoszcz
22	OŚ.IV.7644-1/43/06 Zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Przedsiębiorstwo Projektowo-Wdrożeniowe „AWAT” Sp. z o.o. ul. Gen. S. Kaliskiego 9 Warszawa	OŚ.VII.76440/34/07 Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów	Jarosław Koszucki Usługi Sprzętowo – Transportowe ul. Długa 42 a 86-022 Dobrcz
23	OŚ.IV.7644-1/50/06 Zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	„PORT SERVICE” Sp. z o.o. ul. Mjr M. Sucharskiego 75 Gdańsk	OŚ.VII.76440/35/07 Pozwolenie na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem odzysku	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „TARO” Sp. z o.o. ul. Wiejska 3 Lisi Ogon 86-005 Białe Błota
24	OŚ.IV.7644-1/51/06 Zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „KOZAK” ul. Łęgi 2 Warszawa	OŚ.VII.76440/36/07 Decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne „Epimigren” – Krzysztof Nicpoń ul. Botaniczna 38 86-031 Osielsko
25	OŚ.IV.7644-1/58/06 Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku, odpadów Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i transportu odpadów	J.Sawosz Przedsiębiorstwo EKO- RECYKLING „LUCTRANS” ul. Kwiatowa 15 Koronowo	OŚ.VII.76440/37/07 Zezwolenie na unieszkodliwianie odpadów Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów	Zakład Komunalny w Sicienku ul. Lipowa 1 86-014 Sicienko
26	OŚ.IV.7644-1/59/06 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i transportu odpadów	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych TARO Sp. z o.o., Lisi Ogon ul. Wiejskiej 3 86-065 Łochowo	OŚ.VII.76440/39/07 Decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi zaw. azbest	„UDC” Zdzisław Torkowski Usługi Dekarsko – Ciesielskie Gzin Dolny 2 86-070 Dąbrowa Chełmińska

Tabela nr 3.1.2.1-2 Wykaz wydanych pozwoleń, decyzji i zezwoleń w zakresie gospodarki odpadami w 2006 i 2007 r.

Lp	2006		2007	
	Nr decyzji i czego dotyczy	Podmiot	Nr decyzji i czego dotyczy	Podmiot
1	2	3	4	5
27	OŚ.IV.7644-1/64/06 Zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Zakład Instalacji Odpylania i Wentylacji „STALWENT” Sp. z o.o. ul. Centralna 67 86 – 005 Białe Błota	OŚ.VII.76440/40/07 Pozwolenie na wytwarzanie odpadów z instalacji do produkcji mebli	Fabryka Mebli „GALA COLLEZIONE” Sp. z o.o. Lisi Ogon 73 86-065 Łochowo Gm. Białe Błota
28	OŚ.VII.76440/3/07 Zezwolenie na zbieranie odpadów	Piotr Doroszewicz Zakład Produkcyjno-Handlowo-Usługowy „DORPOL” Makowiecka 29 86-050 Solec Kujawski	OŚ.VII.76440/43/07 Pozwolenie na wytwarzanie odpadów	Zakłady Mechaniczne „SOLBET-ZREMB” Sp. z o.o. ul. Toruńska 61 86-050 Solec Kujawski
29	OŚ.IV.7644-1/72/06 Zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Zakład Remontowo-Budowlany Waldemar Wojdon ul. Okrężna 6 86-010 Koronowo	OŚ.VII.76440/44/07 Decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi	„TABER” Tadeusz Bober ul. Betonowa 1 86-005 Białe Błota
30	OŚ.IV.7644-1/73/06 Decyzja na wytwarzanie odpadów	Firma „BELMA ACCESORIES SYSTEMS” Sp. z o.o. Białe Błota	OŚ.VII.76440/49/07 Decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi zaw. azbest	Mariusz Magrowski Przedsiębiorstwo Usługowe „DACH-BUD” ul. Fordońska 463/3 85-790 Bydgoszcz
31	OŚ.IV.7644-1/74/06 Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów	Spółdzielnia Transportu Wiejskiego Lipniki 86 – 005 Białe Błota	OŚ.VII.76440/51/07 Decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi	„HIRSCH-POL” Sp. z o.o. ul. Krucza 30 Myślecinek 86-031 Osielsko
32	OŚ.IV.7644-1/79/06 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i transportu odpadów	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych TARO Sp. z o.o., Lisi Ogon ul. Wiejskiej 3 86-065 Łochowo	OŚ.VII.76440/58/07 Decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi zaw. azbest	Tadeusz Radwan Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjne „KOMPLEKS-BUD” Srebnica 2 86-010 Koronowo
33	OŚ.IV.7644-1/81 Zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi (na powiat)	„P.W. TAKO” Sp. z o.o. ul. Batalionów Chłopskich 2 Tarnowskie Góry	OŚ.VII.76440/65/07 Decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi zaw. azbest	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Produkcyjno Handlowo-Usługowe Zakład Budowlano-Remontowy Ryszard Miszczak ul. Bukowej 2/2 86 – 010 Koronowo
34	OŚ.IV.7644-1/82/06 Zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	BENIAMIN Sp. j. Tomasz Gawrych, Waldemar Szulc ul. Sosnowa 10 Brzoza gm. Nowa Wieś Wielka	Wykaz wydanych zezwoleń w zakresie recyklingu odpadów	
			OŚ.IV.7623/8/06 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów	Przedsiębiorstwo Przemysłu Betonów „PREFABET-BIAŁE BŁOTA” S.A. ul. Betonowa 1 86-005 Białe Błota
35	OŚ.IV.7644-1/95/06 Decyzja na wytwarzanie odpadów	Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „AZIS” Sp. z o.o.	OŚ.VII.7623/1/07 OŚ.VII.7623/5/07 zezwolenie na prowadzenie	„AGRO” Kwiatkowski, Makowski Sp. j. Osówiec 1

Tabela nr 3.1.2.1-2 Wykaz wydanych pozwoleń, decyzji i zezwoleń w zakresie gospodarki odpadami w 2006 i 2007 r.

Lp	2006		2007	
	Nr decyzji i czego dotyczy	Podmiot	Nr decyzji i czego dotyczy	Podmiot
1	2	3	4	5
		Kruszyn Krajeński 56 86 – 005 Białe Błota	działalności w zakresie odzysku odpadów oraz zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie transportu	86-014 Sicienko
36	OŚ.VII.7623/1/07 zezwolenie na transport	„AGRO” Kwiatkowski, Makowski Spółka jawna Osowiec 1 86 – 014 Sicienko		
37	OŚ.IV.7644-1/112/06 zezwolenie na transport odpadów	MANGO Sp. z o.o. ul. Betonowa 1 86 – 005 Białe Błota		
38	OŚ.IV.7644-1/113/06 zezwolenie na transport odpadów	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „WTÓR- POL” Tobolewski A., Chmielewski M. Sp. j. ul. Łabiszyńskiej 3, Brzoza gm. Nowa Wieś Wielka		
Wykaz wydanych zezwoleń w zakresie recyklingu odpadów				
39	OŚ.IV.7623/1/06 zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku – metody odzysku – R5, R 13, R 14, R 15	Ryszard Wolski Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe SANITRANS ul. Barycka 50 Białe Błota		
40	OŚ.IV.7623/2/06 zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku – metody odzysku – R 11 (produkcja betonu)	Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe ROL – BUD Sp.j. Tadeusz Mendrygał, Marzena Kaszubowska ul. Długa 26 86 – 022 Dobrcz		
41	OŚ.IV.7623/7/06 Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku, zbierania i transportu odpadów	„SOLBET” Sp. z o. o. ul. Toruńska 71 86-050 Solec Kujawski		
42	OŚ.IV.7623/9/06 zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku	Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Nowe Życie” Trzeciewiec 82 A 86 – 022 Dobrcz		

3.1.3 Odpady niebezpieczne

Podstawowym źródłem powstawania odpadów niebezpiecznych jest działalność przemysłowa i usługowa. Odpady niebezpieczne powstają także w gospodarstwach domowych, służbie zdrowia oraz w dziedzinie obronności.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010 wymienia, jako istotne, następujące rodzaje odpadów niebezpiecznych:

- a) odpady zawierające PCB,
- b) oleje odpadowe,
- c) zużyte baterie i akumulatory,
- d) odpady medyczne i weterynaryjne,
- e) pojazdy wycofane z eksploatacji
- f) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny
- g) odpady zawierające azbest
- h) przeterminowane pestycydy,
- i) odpady materiałów wybuchowych

Ad a) Odpady zawierające PCB to odpady o kodach 13 01 01: oleje hydrauliczne zawierające PCB, 13 01 09: odpady zawierające PCB, 13 03 01: odpadowe oleje zawierające PCB, a także odpady z grupy 16, tj. odpady o kodach 16 01 09: elementy zawierające PCB, 16 02 09: transformatory i kondensatory zawierające PCB, 16 02 10: zużyte urządzenia zawierające PCB. Odpady te wymagają odrębnego traktowania ze względu na zawartość PCB.

Na podstawie danych Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami szacuje się, że ilość odpadów zawierających PCB na terenie województwa wynosi około 1 247,2266 Mg PCB w kondensatorach i transformatorkach. W powiecie można ich ilość szacować na ok. 30 Mg.

Na terenie powiatu nie są zlokalizowane instalacje do unieszkodliwiania PCB. Najbliżej położoną placówką zajmującą się tego typu działalnością są Zakłady Azotowe „Anwil” S.A. we Włocławku, gdzie znajduje się jedna z dwóch w kraju instalacji tego typu o wydajności około 4 tys. Mg/rok. Instalacja ta zapewnia niezbędne moce przerobowe w zakresie unieszkodliwiania cieczy zawierających PCB.

Ad b) Oleje odpadowe, a w tym oleje smarowe lub przemysłowe, w szczególności zużyte oleje silników spalinowych i oleje przekładniowe, a także oleje hydrauliczne stanowią grupę 13. Odpady te powstają w trakcie wymiany:

- olejów stosowanych w przekładniach maszyn i instalacji przemysłowych,
- olejów z układów hydraulicznych,
- olejów w systemach smarowania obiegowego (oleje maszynowe),
- olejów transformatorowych,
- olejów grzewczych.

W motoryzacji oleje odpadowe powstają w trakcie wymiany olejów silnikowych i przekładniowych, a także na skutek eksploatacji pojazdów samochodowych.

Oleje odpadowe zbierane są w miejscach powstawania i przekazywane firmie PW Robac w Bydgoszczy. Oleje odpadowe przekazywane są do rafinerii celem odzysku.

Oleje odpadowe powinny być zbierane w sposób zorganizowany. Istotnym elementem gospodarki olejami odpadowymi jest pozyskiwanie ich z rozproszonych źródeł, takich jak stacje benzynowe i warsztaty samochodowe.

Przewiduje się uruchomienie punktów zbiórki olejów w gminnych punktach zbiórki odpadów niebezpiecznych oraz towarzyszącą temu kampanię informacyjno – propagandową w zakresie prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi.

Ad c) Głównym źródłem odpadów w postaci akumulatorów są środki transportu, są to odpady niebezpieczne. Średnia trwałość akumulatora waha się w granicach 3-5 lat i zależy głównie od intensywności eksploatacji i przebiegu pojazdu. Ocenia się, że w wyniku nieprawidłowej obsługi 20-30% akumulatorów przedwcześnie traci swoje właściwości.

Na terenie województwa brak jest informacji o ilości wytwarzanych tego typu odpadów. Zbiórka odpadów zajmują się podmioty gospodarcze prowadzące działalność w kierunku skupu metali, w tym złomu akumulatorów, sklepy motoryzacyjne, stacje paliw, stacje obsługi, bazy transportowe oraz zakłady mechaniczne. Organizowane są również

okresowe lub stałe zbiórki w wyznaczonych punktach lub na tzw. „zawołanie”. Jednak z powodu mało efektywnego systemu zbiórki starych akumulatorów duży odsetek trafia na składowiska.

Akumulatory wraz z elektrolitem kierowane są do zakładów unieszkodliwiających, których jest w Polsce dostateczna ilość. Natomiast baterie i akumulatory małogabarytowe nie są przetwarzane, gdyż w kraju brak odpowiedniej technologii.

Do czasu opracowania technologii odpady te powinny być składowane na składowiskach odpadów niebezpiecznych. Aby w sposób racjonalny zagospodarować te odpady należałoby zintensyfikować zbiórkę akumulatorów i baterii. Realizacja tego polegać będzie na zwiększeniu ilości punktów zbiórki akumulatorów oraz organizowanie okresowych i stałych zbiórek odpadów w wyznaczonych punktach.

Ad d) Odpady tego typu powstają w placówkach medycznych, w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz w placówkach weterynaryjnych, w związku z badaniem, leczeniem zwierząt lub świadczeniem usług weterynaryjnych, a także w związku z prowadzeniem badań naukowych i doświadczeń na zwierzętach. W katalogu odpadów zostały one zakwalifikowane do grupy 18 02.

W województwie funkcjonuje 6 spalarni odpadów medycznych zlokalizowanych przy obiektach szpitali. Powiat bydgoski obsługuje Regionalne Centrum Onkologii w Bydgoszczy oraz Wojewódzki Szpital Zespolony w Toruniu. Wydajność spalarni odpadów medycznych w obydwu szpitalach wynosi po 150 kg/h. Ilość tych odpadów w powiecie szacować można na ok. 40 Mg rocznie.

Wśród odpadów, powstających w placówkach weterynaryjnych można, podobnie jak w przypadku odpadów medycznych, wyróżnić odpady o charakterze komunalnym, nie stanowiące zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, odpady infekcyjne i specjalne, należące do niebezpiecznych i w tym kontekście wymagające unieszkodliwiania termicznego (spalania). Odpady o charakterze komunalnym odbierane są przez firmy wywozowe świadczące w danym regionie usługi odbioru odpadów od mieszkańców i dlatego też ich ilość została uwzględniona w produkcji odpadów komunalnych. Funkcjonujące w miastach Bydgoszczy i Toruniu instalacje przeznaczone do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych w pełni pokrywają obecne i przyszłe potrzeby w tym zakresie. Odpadowe tkanki zwierzęce będą unieszkodliwiane metodami termicznymi (spalanie).

Dla pełnego unieszkodliwiania niebezpiecznych odpadów medycznych i weterynaryjnych wzmocnione będą działania służb inspekcyjnych oraz szkolenia z zakresu edukacji ekologicznej pracowników służby zdrowia i służb weterynaryjnych.

Ad e) Wraki pojazdów mechanicznych są odpadem poużytkowym klasyfikowanym jako odpad niebezpieczny. Na mocy ustawy z dnia 20 stycznia 2005r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202) stworzono system zbierania i demontażu pojazdów oraz odzysku, w tym recyklingu odpadów powstających z pojazdów wycofanych z eksploatacji.

W roku 2006 zaobserwowano spadek odpadów będących pochodnymi z demontażu pojazdów Na terenie województwa kujawsko – pomorskiego na dzień 20 lipca 2006 funkcjonowało 15 stacji demontażu pojazdów oraz 5 punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji. Ta ilość zakładów (posiadających koncesję Wojewody) zajmujących się demontażem samochodów jest wystarczająca i zabezpiecza potrzeby w tym zakresie. Szacuje się, że w powiecie bydgoskim roczna ilość złomowanych pojazdów osobowych wynosi ok. 550 sztuk. Demontaż samochodu obejmuje przeciętnie osiem grup materiałowych, w tym znaczącą ilość stanowią: stal – 400 kg, tworzywa – 125 kg, silnik – 100 kg, opony – 60 kg.

Ad f) Do urządzeń tego typu zalicza się złom elektryczny i elektroniczny, urządzenia radiowe i telewizyjne, sprzęt komputerowy, urządzenia gospodarstwa domowego itp. Odpady te zawierają niebezpieczne metale ciężkie (ołów, rtęć, kadm) oraz substancje stwarzające zagrożenie dla warstwy ozonowej (freony).

Od roku 2006 wprowadzono ustawą z dnia 29 lipca 2005r o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495), nowy system gospodarowania odpadami zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych. Użytkownicy sprzętu są zobowiązani do selektywnego zbierania jego odpadów i przekazywania do punktów zajmujących się zbieraniem odpadów. Na terenie województwa brak bazy informacyjnej o ilości wytwarzanych tego typu odpadów. Na terenie województwa wszystkie jednostki gminne oraz przedsiębiorcy posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych są zgodnie z ustawą zbierającymi sprzęt elektryczny i elektroniczny.

Mimo, iż na terenach kilku gmin istnieją punkty zbierania tego typu odpadów, to na terenie powiatu bydgoskiego nie funkcjonuje zorganizowany system selektywnej zbiórki i recyklingu sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W związku z tym część sprzętu trafia do składnic złomu oraz na składowiska odpadów komunalnych.

Dla potrzeb prawidłowej gospodarki odpadami elektrycznymi i elektronicznymi przewiduje się organizację systemu zbiórki zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych (od podmiotów gospodarczych – poprzez dystrybutorów sprzętu lub bezpośrednio do zakładów demontażu) oraz od użytkowników indywidualnych – poprzez sklepy lub punkty zbierania odpadów niebezpiecznych organizowanych przez gminy.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2001 r. powinien nastąpić odzysk i recykling zużytych urządzeń klimatyzacyjnych, chłodniczych i zamrażających. W związku z tym prowadzona będzie zbiórka wyeksploatowanych urządzeń zawierających substancje zubożające warstwę ozonową z gospodarstw domowych poprzez:

- Zbiórkę specjalistycznym samochodem.
- Odbiór zużytych urządzeń w punktach sprzedaży.

Odbiór zużytych urządzeń z gospodarstw domowych powinien odbywać się bezpłatnie.

Sposób postępowania z urządzeniami zawierającymi substancje zubożające warstwę ozonową powstającymi w zakładach przemysłowych powinien być zgodny z Ustawą o odpadach Dz. U. Nr 39, poz. 251 z 2007 r. z późn. zm.) oraz Ustawą o postępowaniu z substancjami zubożającymi warstwę ozonową (Dz. U. Nr 52, poz. 537 z 2001 r. z późn. zm.).

Ad g) Odpady azbestowe powstają głównie w budownictwie podczas prowadzonych prac demontażowych, przede wszystkim wymiana poszycia dachowego oraz materiałów izolacyjnych i konstrukcyjnych (podgrupa 17 06). Odpady zawierające azbest to również zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, okładziny hamulcowe, odpady azbestowe z elektrolizy.

Na terenie powiatu była przeprowadzona częściowa inwentaryzacja obiektów zawierających azbest. Głównym źródłem odpadów zawierających azbest są pokrycia dachowe budynków z płyt azbestowo – cementowych.

W uchwalonym przez Radę Powiatu Planie Rozwoju Lokalnego dla Powiatu Bydgoskiego na lata 2007-2013 widnieją zapisy o wymianie pokryć dachowych na terenach gmin. Zadania te dotyczą obiektów publicznych. Wg polskiego prawa sposób zagospodarowania tych odpadów należy do właściciela nieruchomości. Często wysokie koszty transportu i unieszkodliwiania tych odpadów uniemożliwiają właścicielom nieruchomości podejmowanie jakichkolwiek działań związanych z ich wymianą.

Ad h) Odpady przeterminowanych pestycydów, czyli środków ochrony roślin deponowane były z reguły w podziemnych bunkrach zbudowanych z kręgów betonowych, zwanych mogilnikami. Według danych podanych w WPGO na terenie powiatu bydgoskiego nie stwierdza się istnienia mogilników.

Ad i) Odpady materiałów wybuchowych powstają w wyniku prowadzonej działalności wojska, policji oraz w podmiotach gospodarczych produkujących lub stosujących materiały wybuchowe (podgrupa 16 04). Na terenie powiatu bydgoskiego w okresie 2004 -2006, nie stwierdzono obecności wytworzonych odpadów materiałów wybuchowych.

3.1.3.1 Gospodarka odpadami niebezpiecznymi

Wg WPGO wyróżnić można kilka sposobów zagospodarowania odpadów niebezpiecznych. W 2005 r. bilans na terenie województwa przedstawiał się następująco:

- odzysk – 21,2 tys. Mg (61,4%),
- unieszkodliwienie 12,3 tys. Mg (35,7%), w tym;
- składowanie 1,95 tys. Mg (5,7%),
- w inny sposób niż składowanie – 10,37 tys. Mg (30,1%),
- magazynowanie celem późniejszego przekazania do odzysku lub unieszkodliwienia – 1,77 tys. Mg (5,1%).

W poniższej tabeli przedstawiono ilości wytworzonych oraz zagospodarowanych odpadów niebezpiecznych w latach 2002, 2005 i 2006.

Tabela nr 3.1.3.1-1. Bilans gospodarki odpadami niebezpiecznymi w powiecie bydgoskim

Okres	Wytworzone	Wykorzystane (odzysk)	Magazynowane	Unieszkodliwione	
				poza składowaniem	poprzez składowanie
2002 r.	118,9	81,3	25,3	37,1	0
2005 r.	121,2	220,6	35,0	204,0	0
2006 r.*	133,1	64,3	0,68	92,9	0

* - Różnice w ilościach odpadów wynikać mogą z faktu, iż wytworzone odpady, ze względów technologicznych lub ekonomicznych zagospodarowuje się w innych latach.

Z powyższej tabeli wynika, że w porównaniu z latami 2002 i 2005 w roku 2006 znacznie mniej odpadów niebezpiecznych poddano procesom odzysku. Więcej odpadów niebezpiecznych poddano procesom unieszkodliwiania innego niż składowanie w roku 2006 jak w roku 2002, dużo mniej natomiast niż w roku 2005. Podobnie sytuacja wyglądała w przypadku magazynowania odpadów niebezpiecznych.

W ciągu ostatnich lat nie zaobserwowano składowania odpadów niebezpiecznych na składowiskach.

Odpady niebezpieczne z terenu powiatu bydgoskiego składowane są na składowisku odpadów niebezpiecznych „Mogilnik”, zlokalizowanym na terenie Międzygminnego Kompleksu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Bydgoszczy. Całkowita pojemność składowiska wynosi: nominalna - 55 890 Mg, uzyskana - 6 141,97 Mg (stan na koniec roku 2006).

3.2 Rodzaje i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku

3.2.1 Odpady komunalne poddawane procesom odzysku na terenie powiatu bydgoskiego

Zgodnie z Art. 9 Ustawy o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39 poz. 251, z późn. zm.), odpady powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi. Przez odzysk rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania, określone w załączniku nr 5 do w/w Ustawy.

W tabeli poniżej zestawiono dane pozyskane z gmin dotyczące ilości odzyskiwanych odpadów oraz rodzaju prowadzonej zbiórki selektywnej.

Tabela nr 3.2.1-1. Orientacyjna ilość odpadów oraz wykaz odpadów zbieranych selektywnie

Jednostka terytorialna	Ilość odzyskiwanych odpadów [tys. Mg]			Zbiórka selektywna [Mg]				
	2004	2005	2006	szkło	tworzywa sztuczne	papier i tektura	metale	inne
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Powiat bydgoski	16,7	13,2	14,4	-	-	-	-	-
Białe Błota	4,2	4,4	4,6	x	x	x	-	x ^{III}
Dąbrowa Chełmińska	0,02	0,03	0,03	x	x	x	-	-
Dobrcz	b.d.	b.d.	b.d.	x	x	x	-	-
Koronowo	2,5	2,2	2,1	x	x	x	-	x ^I
Koronowo - miasto	1,3	1,2	1,2	x	x	x	-	-
Koronowo - obszar wiejski	1,2	1,0	0,9	x	x	x	-	-
Nowa Wieś Wielka	b.d.	b.d.	b.d.	x	x	x	-	-
Osielsko	b.d.	b.d.	b.d.	x	x	x	x	x ^{IV}
Sicienko	b.d.	0,07	0,06	x	x	x	-	-
Solec Kujawski	10,0	6,6	7,7	x	x	x	-	x ^{II}
Solec Kujawski - miasto	10,0	6,6	7,7	x	x	x	-	x ^{II}
Solec Kujawski - obszar wiejski	b.d.	b.d.	b.d.	x	x	x	-	x ^{II}
b.d. – brak danych								
I - odpady niebezpieczne, wielkogabarytowe, drewno, tekstylia								
II - odpady niebezpieczne, wielkogabarytowe, biodegradowalne, sprzęt elektryczny, przeterminowane leki								
III - odpady niebezpieczne, wielkogabarytowe, biodegradowalne, przeterminowane leki								
IV - odpady niebezpieczne, sprzęt elektryczny i elektroniczny								

Z powyższego zestawienia wynika, że w roku 2006 na terenie powiatu bydgoskiego ogólna ilość odpadów poddawanych procesom odzysku w porównaniu z rokiem poprzednim była ok. 10% wyższa. W porównaniu natomiast z rokiem 2004 ilość odzyskiwanych odpadów zarówno w roku 2005 jak i 2006 była dużo niższa. Podobnie sytuacja wyglądała u większości gmin. Warto dodać, że w roku 2002 całkowita ilość odpadów poddanych odzyskowi na terenie powiatu wynosiła 10,2 tys. Mg, co w porównaniu z rokiem 2006 stanowi ok. 30% mniej.

Podział na strumienie jakościowe odpadów komunalnych dla obszarów miejskich i wiejskich oraz bilans tych strumieni w gminach powiatu bydgoskiego. Jako tereny miejskie ze względu na skład odpadów i ich ilość przyjmuje się:

- miasta Koronowo i Solec Kujawski
- w całości gminy: Białe Błota, Dobrcz, Nowa Wieś Wielka, Osielsko i Sicienko.

Jako tereny wiejskie – gminę Dąbrowę Chełmińską oraz tereny wiejskie gmin Koronowo i Solec Kujawski.

Tabela nr 3.2.1-2. Ilość odpadów komunalnych przekazanych do odzysku z terenów „miejskich” w powiecie bydgoskim

Lp.	Strumień odpadów komunalnych	Ilości odpadów przekazanych do odzysku w Mg (dane z 2006 r.)						
		Koronowo	Solec Kuj.	Białe Błota	Dobrcz	Nowa Wieś Wielka	Osielsko	Sicienko
1	2	4	5	6	7	8	9	10
1	Odpady biodegradowalne ¹	b.d.	22,0	420,4	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
2	Papier i tektura ²	24,7	14,1	21,6	b.d.	1,4	9,8	b.d.
3	Opakowania wielomateriałowe ³	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
4	Tworzywa sztuczne ⁴	40,5	56,4	35,1	b.d.	19,7	49,5	10,9
5	Tekstylia ⁵	1,4	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
6	Szkło ⁶	220,9	87,6	52,3	b.d.	59,9	b.d.	46,3
7	Metale ⁷	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
8	Odpady wielkogabarytowe ⁸	5,0	7,2	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

b.d. – brak danych

¹ - odpady o kodach: 20 01 08, 20 02 01

² - odpady o kodzie: 20 01 01

³ - odpady o kodzie: 15 01 05

⁴ - odpady o kodzie: 20 01 39

⁵ - odpady o kodzie: 20 01 11

⁶ - odpady o kodzie: 20 01 02

⁷ - odpady o kodzie: 20 01 40

⁸ - odpady o kodzie: 20 03 07

Klasyfikacja odpadów zgodna z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. Nr 112, poz. 1206)

Tabela nr 3.2.1-3. Ilość odpadów komunalnych przekazanych do odzysku z terenów wiejskich w powiecie bydgoskim

Lp.	Strumień odpadów komunalnych	Ilości odpadów przekazanych do odzysku w Mg (dane z 2006 r.)		
		gm. Dąbrowa Chełmińska	Koronowo (wsie)	Solec Kuj. (wsie)
1	2	3	4	5
1	Odpady biodegradowalne ¹	b.d.	b.d.	10,5
2	Papier i tektura ²	b.d.	16,6	10,5
3	Tworzywa sztuczne ⁴	8,5	27,0	11,3
4	Szkło ⁶	21,0	147,2	8,0
5	Metale ⁷	b.d.	b.d.	0,8

b.d. – brak danych

1, 2, 4, 6, 7 – jak w tabeli nr 3.2.1-2.

Na terenach gmin, zarówno zaliczanych do „miejskich”, jak i wsiach najczęściej poddaje się procesom odzysku szkło. Wynikać to może z bezpośredniego wykorzystywania przez gospodarstwa domowe rodzajów odpadów nadających się do termicznego przetworzenia lub kompostowania.

W Powiatowym Planie Gospodarki Odpadami na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011 zapisano, że w okresie 2003-2006 zmierzać się będzie do uzyskania 12% poziomu odzysku i unieszkodliwiania (poza składowaniem) odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (bez odpadów opakowaniowych). Z danych zawartych w tabelach 3.1.1.1-5 oraz 3.2.1-2 i 3.2.1-3 wynika, że odzysk odpadów ulegających biodegradacji w 2006 r. wyniósł ok. 14%, więc założenie zostało zrealizowane.

W poniższej tabeli porównano zakładany w 2007 r. odzysk odpadów biodegradowalnych oraz papieru i tektury ze stanem rzeczywistym, osiągniętym w 2006 r.

Tabela nr 3.2.1-4. Założony i zrealizowany odzysk odpadów komunalnych ulegających biodegradacji

Odpady komunalne ulegające biodegradacji	Założony na rok 2007 odzysk (Mg/rok)	Odzysk (%)	Zrealizowany w 2006 r. odzysk (Mg)	Odzysk (%)
Ilość odpadów do zagospodarowania ogółem (w tym papier i tektura)	6679	35,6	5515	24,0
Odzysk papieru i tektury	3058	13,7	2304	10,0

Zakładany na 2007 r. poziom odzysku odpadów biodegradowalnych oraz papieru i tektury, wzięwszy pod uwagę tendencję przedstawioną w tabeli 3.2.1-1 oraz inwestycje poczynione przez gminy, jest możliwy do zrealizowania.

3.2.2 Odpady przemysłowe poddawane procesom odzysku na terenie powiatu bydgoskiego

Według „Raportu o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2006 r.” oraz „Raportu o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2005 r.” opracowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska gospodarka odpadami przemysłowymi w powiecie bydgoskim zamyka się w poniższym bilansie:

Tabela nr 3.2.2-1. Bilans gospodarki odpadami przemysłowymi w powiecie bydgoskim

Okres	Wytworzone [Mg]	Wykorzystane (odzysk) [Mg]	Magazynowane [Mg]	Unieszkodliwione [Mg]	
				poza składowaniem	poprzez składowanie
2002 r.	2214,7	2011,4	28,2	96,5	108,3
2005 r.	1 719,0	672,0	163,0	443,0	471,0
2006 r.*	4 278,8	11 089,5	80,5	3 439,9	1 691,0

* - Różnice w ilościach odpadów wynikać mogą z faktu, iż wytworzone odpady, ze względów technologicznych lub ekonomicznych zagospodarowuje się w innych latach.

Z powyższego zestawienia wynika, że odzysk odpadów w zakładach przemysłowych powiatu jest bardzo wysoki. W porównaniu z latami 2002 i 2005 w roku 2006 odzyskowi poddano ok. 10 tys Mg więcej odpadów przemysłowych. Tę istotną różnicę tłumaczyć można przeprowadzeniem procesów odzysku odpadów zmagazynowanych lub zdeponowanych w ciągu poprzednich lat.

Przedstawione w tabeli 3.2.2-1 ilości odpadów przemysłowych porównano z zakładanymi w Powiatowym Planie Gospodarki Odpadami na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011 i przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 3.2.2-2. Porównanie bilansów gospodarki odpadami przemysłowymi zakładanego i rzeczywistego

Ilość	Wytworzone [Mg]	Wykorzystane (odzysk) [Mg]	Magazynowane [Mg]	Unieszkodliwione [Mg]	
				poza składowaniem	poprzez składowanie
Zakładana w 2007 r.	2259,0	2179,0	20,0	80,0	70,0
Rzeczywista w 2006 r.*	4 278,8	11 089,5	80,5	3 439,9	1 691,0

* - Różnice w ilościach odpadów wynikać mogą z faktu, iż wytworzone odpady, ze względów technologicznych lub ekonomicznych zagospodarowuje się w innych latach.

Z powyższego zestawienia wynikają duże różnice w ilościach odpadów przemysłowych wytworzonych jak i poddanych poszczególnym procesom zagospodarowania. Różnica w ilości wytworzonych odpadów przemysłowych wynikać może z nieprzewidzianych wzrostów produkcji w zakładach istniejących oraz powstaniem nowych zakładów (oszacowanie ilości odpadów oparto na współczynniku wzrostu liczebności powiatu, który, *nota bene*, okazał się wyższy od zakładanego). Wzrost ilości wytworzonych odpadów pociąga za sobą konieczność ich zagospodarowania, co przyczynia się z kolei do wzrostu ilości odpadów odzyskiwanych, magazynowanych i unieszkodliwianych.

W poniższej tabeli zestawiono rodzaje i ilości poszczególnych odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku na terenie powiatu bydgoskiego.

Tabela nr 3.2.2-3. Rodzaje i ilości odpadów poddawanych procesom odzysku na terenie powiatu bydgoskiego

Lp	Nr wydanej decyzji	Podmiot prowadzący proces odzysku	Kod odpadów	Metody odzysku	Ilość (Mg/r)	Moc przerobowa instalacji (Mg/rok)
1	2	3	4	5	6	7
1	OŚ.IV.7644-1/58/06	J.Sawosz Przedsiębiorstwo EKO- RECYKLING „ŁUCTRANS” ul. Kwiatowa 15 Koronowo	15 01 07	R-15	500	500
2	OŚ.IV.7623/1/06 metody odzysku – R5, R 13, R 14, R 15	Ryszard Wolski Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe SANITRANS ul. Barycka 50 Białe Błota	17 01 01 17 01 02 17 01 03 17 01 07 17 01 81 17 01 82 17 09 04	metody odzysku – R5, R 13, R 14, R 15	20000 10000 1000 5000 2000 1000 5000	20000 10000 1000 5000 2000 1000 5000 suma: 44000
3	OŚ.IV.7623/2/06 metody odzysku – R 11 (produkcja betonu)	Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe ROL – BUD Spółka Jawna Tadeusz Mendrygał, Marzena Kaszubowska ul. Długa 26 86 – 022 Dobrcz	10 01 02	R11	200	200
4	OŚ.IV.7623/7/06 (jest to zmiana zezwoleń)	„SOLBET” sp. z o. o. Ul. Toruńska 71 86-050 Solec Kujawski	02 01 07 03 01 01 03 01 05 03 03 01 10 13 82 17 01 01 19 09 01 19 09 03	R-14	$\Sigma=5000$ 1700 50 12 11	$\Sigma=5000$ 1700 50 12 11 suma: 6773
5	OŚ.IV.7623/9/06	Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Nowe Życie” Trzeciwiec 82 A 86 – 022 Dobrcz	02 04 80	R-14	1000	1000
6	OŚ.IV.7644-1/84/06	„MANGO” Sp. z o.o. ul. Betonowa 1 86-005 Białe Błota	17 01 01 17 01 02 17 01 03 17 01 07 17 01 80 17 01 81 17 01 82 17 05 04 17 05 06 17 05 08	R-15	5000 1000 200 300 100 500 500 500 500 200	5000 1000 200 300 100 500 500 500 500 200

Tabela nr 3.2.2-3. Rodzaje i ilości odpadów poddawanych procesom odzysku na terenie powiatu bydgoskiego

Lp	Nr wydanej decyzji	Podmiot prowadzący proces odzysku	Kod odpadów	Metody odzysku	Ilość (Mg/r)	Moc przerobowa instalacji (Mg/rok)
1	2	3	4	5	6	7
			20 02 02		1200	1200
						suma: 10000
7	OS.VII.76440/35/07	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „TARO” Sp. z o.o. Ul. Wiejska 3 Lisi Ogon 86-005 Białe Błota	15 01 06 20 03 01	R-15	2000 38000	2000 38000
						suma: 40000
8	OS.IV.7623/8/06	Przedsiębiorstwo Przemysłu Betonów „PREFABET-BIAŁE BŁOTA” S.A. ul. Betonowa 1 86-005 Białe Błota	10 01 02 10 01 17	R-11	1000 1000	1000 1000
						suma: 2000
9	OS.VII.7623/1/07	„AGRO” Kwiatkowski, Makowski Sp. j. Osówek 1 86-014 Sicienko	17 05 04 20 02 01 20 02 02	R-15	50 800 50	50 800 50
						suma: 900

3.3 Rodzaje i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania

3.3.1 Odpady komunalne poddawane procesom unieszkodliwiania na terenie powiatu bydgoskiego

Na terenie powiatu bydgoskiego jedynym sposobem unieszkodliwiania odpadów komunalnych jest składowanie ich na składowiskach odpadów (proces unieszkodliwiania D5 – Składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne). Do unieszkodliwiania przez składowanie przeznaczają się odpady, które nie dają się gospodarczo wykorzystać, a ze względów ekonomicznych inny sposób ich unieszkodliwiania jest nieopłacalny.

Według danych GUS w 2006 r. na terenie powiatu bydgoskiego unieszkodliwionych zostało 99,5% (tj. 22671,10 Mg) zebranych odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 – Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne.

3.3.1.1 Unieszkodliwianie odpadów poprzez składowanie ich na składowiskach

Składowiska obsługujące tereny gmin w powiecie bydgoskim to:

- Międzygminne składowisko odpadów w Bydgoszczy.

Składowisko odpadów wchodzi w skład Kompleksu Utylizacji Odpadów w Bydgoszczy, od 2007 r. Międzygminnego Kompleksu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych Sp. z o.o. w Bydgoszczy (w organizacji). MKUOK położony jest w województwie kujawsko-pomorskim, w granicach administracyjnych miasta Bydgoszcz, pomiędzy terenami wsi Żółwin i Wypaleniska, bezpośrednio przy obwodnicy, droga krajowa nr 10. KUO zajmuje powierzchnię ok. 60 ha. Składowisko obsługuje gminy Białe Błota i Nową Wieś Wielką oraz miasta Bydgoszcz i Solec Kujawski.

- Składowisko w Boluminie, gmina Dąbrowa Chełmińska,

Składowisko odpadów komunalnych w Boluminie położone jest na wysoczyźnie morenowej Pojezierza Chełmińskiego. W rejonie składowiska nie ma obszarów ochronnych. Składowisko stanowi I kwatery oraz tereny przygotowane pod rozbudowę składowiska. Planuje się zamknięcie i poddanie rekultywacji kwatery nr I składowiska odpadów. W chwili obecnej gmina jest w trakcie przystępowania do Międzygminnego Kompleksu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Bydgoszczy. Nie planuje się rozbudowy składowiska odpadów w Boluminie.

- Składowisko w Magdalence, gmina Dobrcz,

Składowisko **nieeksploatowane** (zgodnie z informacją podaną przez Urząd Gminy Dobrcz zakończono eksploatację w 2005 r., lecz nie zostało ono formalnie zamknięte oraz nie został określony kierunek rekultywacji). Składowisko zlokalizowane jest w pobliżu wsi Magdalenka, w odległości 3 km na zachód do Dobrcza, przy drodze publicznej z Dobrcza do Nekli.

- Składowisko w Żołędowie, gmina Osielsko,

Składowisko zlokalizowane w odległości 75 m na południe od cieku melioracyjnego Kanał Augustowski – dopływ Strugi Kotomierzycy, będącej dopływem rzeki Brdy oraz w odległości 150 i 200 m od dwóch zabudowań mieszkalnych. Składowisko odpadów komunalnych w Żołędowie zlokalizowane jest wewnątrz strefy ochronnej pośredniej zewnętrznej ujęcia wody „CZYŻKÓWKO” z rzeki Brdy dla miasta Bydgoszczy, ustanowionej decyzją Wojewody Bydgoskiego nr OŚ-X-6210/104/98 z dnia 1998.12.14.

- Składowisko w Trzemiętówku, gmina Sicienko

Składowisko odpadów komunalnych położone jest przy drodze z Trzemiętówka do Wierzchucinka, w odległości ok. 1 km na północ od wsi Trzemiętówka. Składowisko funkcjonuje od 1989 r. i przyjmuje odpady z terenu gminy Sicienko. Składowisko zostało zlokalizowane na terenie po wyrobisku poźwirowym i na użytkach rolnych.

Zgodnie z treścią „Mapy powiatu bydgoskiego w skali 1 : 50 000 z elementami ochrony środowiska i gospodarki odpadami”, stanowiącej załącznik do podstawowego programu z 2004 roku, teren gminnego składowiska w miejscowości Trzemiętówka jest położony w obrębie strefy ochrony pośredniej zewnętrznej ustanowionej dla ujęcia wody „Czyżkówko” (w odległości ok. 200 m od jej granicy południowo-zachodniej) oraz zlokalizowane jest poza obszarem GZWP nr 140 (ok. 10 km na północny-zachód), a także poza obszarem GZWP 132 (ok. 300 m od południowej granicy tego zbiornika).

Ponadto na terenie powiatu tucholskiego, w gminie Tuchola znajduje się składowisko odpadów komunalnych obsługujące tereny gminy Koronowo.

Na podstawie zebranych danych przedstawiono charakterystykę składowisk wraz z ich oceną pod kątem spełniania wymogów ochrony środowiska. Zastosowano dwie kategorie oceny składowisk:

- spełnia podstawowe wymogi techniczne - oznacza, że składowisko funkcjonuje prawidłowo, jest wyposażone w niezbędne urządzenia techniczne, nie zagraża jakości środowiska oraz posiada ponad 15% wolnej pojemności,
- nie spełnia podstawowych wymogów technicznych - oznacza, że składowisko nie jest wyposażone w podstawowe urządzenia techniczne, lub jest zapełnione, co uniemożliwia jego dalsze funkcjonowanie.

Spśród wymienionych powyżej składowisk odpadów jedynie składowisko w Boluminie zlokalizowane są poza strefą ochronną ujęcia wód pitnych „Czyżkówko”. Wynika z tego potrzeba szczególnej dbałości o środowisko gruntowo-wodne, która powinna mieć odzwierciedlenie w systematycznie prowadzonym monitoringu wód podziemnych i ustosunkowywaniu się do wyników analiz. Zgodnie z wymogami prawa (Dz.U. z 2002 r. Nr 220, poz. 1858) zarządzający składowiskiem odpadów zobowiązany jest prowadzić monitoring składowiska, zarówno na etapie jego funkcjonowania, jak i przez 30 lat po jego zamknięciu.

Nie przewiduje się rozbudowę ani budowę nowego składowiska odpadów na terenie powiatu bydgoskiego.

Charakterystykę i ocenę składowisk odpadów komunalnych odbierających odpady z terenu powiatu bydgoskiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 3.3.1.1-1. Charakterystyka i ocena funkcjonujących składowisk odpadów komunalnych, przyjmujących odpady z terenu powiatu bydgoskiego

Lp	Lokalizacja składowiska	Funkcja składowiska (rejon obsługi)	Pojemność składowiska planowana / wykorzystana (Mg)	% zapelnienia	Uszczelnienie	Drenaż	Instalacja do odbioru gazu wysypiskowego	Waga	Brodzik	Monitoring zgodnie z decyzją	Ocena składowiska wg WIOŚ Bydgoszcz
Miasto Bydgoszcz											
1	Bydgoszcz ul. Prądocińska	Międzygminne – miasto Bydgoszcz, Solec Kujawski,	„Balast”: 585 000 Mg/135 781 Mg	23,2	jest	jest	n.d.	jest	jest	jest	Spełnia podstawowe wymogi techniczne
		gminy Białe Błota i Nowa Wieś Wielka	„BIO-EN-ER”: 875 000 Mg/660 000 Mg	75,4	jest	jest	jest	jest	jest	jest	
Powiat bydgoski											
2	Bolumin	Dąbrowa Chelmińska	7275 / 4118	65	jest	jest	brak	brak	jest	jest	I kwarta - nie spełnia wymogów technicznych (złożony wniosek o zamknięcie i rekultywację)
3	Magdalenka	Dobrcz	7182 / 3864	100	jest	jest	jest	brak	jest	brak	Nie spełnia wymogów technicznych -zakończono eksploatację, formalnie nie zamknięto, wymaga rekultywacji
4	Żołędowo	Osielsko	20000 / 8500	46,7	jest	jest	brak	brak	jest	jest	Nie spełnia wszystkich wymogów technicznych
5	Trzemietówko	Sicienko	11200 / 8260	85	brak	brak	brak	jest	jest	jest	Nie spełnia wymogów technicznych
Powiat tucholski											
6	Bładowo gm. Tuchola	Międzygminne – gminy: Tuchola, Cekcyn i Kęsowo oraz Koronowo	670000 / 16170	8	jest	jest	jest	jest	jest	jest	Spełnia podstawowe wymogi techniczne

Z przedstawionych danych wynika, że składowiska odpadów na terenie powiatu bydgoskiego nie spełniają wymogów technicznych. Na terenie powiatu poczyniono szereg działań związanych ze składowiskami odpadów niespełniającymi wymogów technicznych:

- Zakończono eksploatację składowiska odpadów zlokalizowanego na terenie gminy Dobrcz. Składowisko to wymaga rekultywacji. W chwili obecnej nie ma formalnej zgody na zamknięcie składowiska.
- Decyzją Starosty Bydgoskiego Nr OŚ.IV.7644-1/60/06 z dnia 16.03.2007 r. uzyskano zgodę na zamknięcie składowiska odpadów w Solcu Kujawskim przy ul. Toruńskiej 97. Zakończenie prac rekultywacyjnych przewidziano na dzień 31 grudnia 2013 r.
- Zakończono prace rekultywacyjne zamkniętego składowiska odpadów w Kolankowie, gmina Nowa Wieś Wielka.
- Przewiduje się zamknięcie i poddanie rekultywacji kwatery nr I składowiska odpadów w Boluminie, gmina Dąbrowa Chełmińska.
- Uzyskano zgodę na rekultywację I kwatery składowiska odpadów w Srebrnicy.

Ocena wyżej wymienionych składowisk odpadów jest zgodna z oceną przedstawioną w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami (Aktualizacja na lata 2007-2010 z perspektywą na lata 2011-2014).

Gminy nie podejmowały działań w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych w sposób inny niż składowanie (np. budowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów poza składowaniem).

W poniższej tabeli przedstawiono ilość oraz udział procentowy odpadów z terenów poszczególnych gmin zdeponowanych na składowiskach odpadów.

Tabela nr 3.3.1.1-2. Ilość Mg odpadów zdeponowanych na składowiskach odpadów komunalnych w 2005 r.

L.p.	Jednostka terytorialna	Ilość wytworzona wg WPGO	Ilość zdeponowana na składowiskach	Udział procentowy
1	2	3	4	5
2	Białe Błota	4225	109841*	89,8%*
3	Solec Kujawski	4956		
4	Dąbrowa Chełmińska	2200	290	13,1%
5	Dobrcz	2831	230	8,1%
6	Koronowo	7170	100	1,4
7	Nowa Wieś Wielka	2492	**	b.d.
8	Osielsko	2668	2252	84,4%
9	Siczenko	2764	1267	45,8%
10	Razem	29306	113980*	-

b.d. – brak danych
* - udział w skazanej ilości ma również miasto Bydgoszcz
** - brak w tym czasie składowiska odpadów. W chwili obecnej teren gminy obsługuje składowisko w Bydgoszczy

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że na terenie powiatu bydgoskiego w 2005 r. 80% odpadów poddanych było unieszkodliwianiu poprzez składowanie na składowiskach odpadów.

3.3.1.2 Nielegalne składowiska odpadów na terenie powiatu bydgoskiego

Na terenie powiatu bydgoskiego istnieje kilka nielegalnych składowisk, na które wywożone są odpady przez mieszkańców okolicznych miejscowości.

Z danych dostarczonych przez gminy wynika, że na terenie gmin:

- Dobrcz – pojawiają się sporadycznie pojedyncze, niewielkie składowiska, które likwidowane są na bieżąco,
- Osielsko – zlikwidowano 4 dzikie składowiska, sporadycznie pojawiające się pojedyncze sztuki likwidowane są na bieżąco,
- Siczenko - pojawiają się sporadycznie pojedyncze, niewielkie składowiska, które likwidowane są na bieżąco,

- Solec Kujawski – zlikwidowano 7 dzikich składowisk, pojawiające się załączki składowisk likwidowane są na bieżąco.

Brak danych o sytuacji na terenach pozostałych gmin powiatu.

Generalnie na terenie powiatu organizowane są akcje likwidacji dzikich składowisk. Często jednak zdarza się, że dzikie składowiska powstają ponownie. Jedynym sposobem likwidacji dzikich wysypisk wydaje się objęcie wszystkich mieszkańców powiatu zorganizowanym systemem wywozu odpadów.

3.3.2 Odpady przemysłowe poddawane procesom unieszkodliwiania na terenie powiatu bydgoskiego

Na podstawie danych zawartych w tabeli nr 3.2.2-1. „Bilans gospodarki odpadami przemysłowymi w powiecie bydgoskim” wynika, że ilość odpadów przemysłowych magazynowanych i unieszkodliwianych w ogólnej masie odpadów przemysłowych wytwarzanych w powiecie bydgoskim stanowi niewielki odsetek. Są to w większości odpady z grupy niebezpiecznych.

Na podstawie danych otrzymanych ze Starostwa Powiatowego i Urzędu Marszałkowskiego ustalono rodzaje i ilości odpadów poddanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania w 2006 r. Dane te zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 3.3.2-1. Rodzaje i ilości odpadów poddanych procesom unieszkodliwiania w 2006 r.

Lp	Kod odpadu	Ilość [Mg/rok]
1	2	3
1	02 01 03	5,00
2	02 01 04	0,30
3	02 01 10	0,05
4	02 03 81	0,004
5	02 07 05	50,00
6	03 01 05	20,00
7	03 03 99	250,00
8	07 02 13	39,24
9	07 02 80	0,80
10	07 06 12	50,00
11	08 01 99	0,02
12	08 03 18	6,00
13	08 03 99	1,50
14	12 01 01	21,40
15	12 01 13	0,01
16	12 01 17	0,002
17	12 01 21	0,05
18	12 01 99	1,00
19	13 02 06*	0,02
20	13 02 08*	24,00
21	14 06 01*	0,05
22	15 01 01	49,81
23	15 01 02	54,71
24	15 01 03	3,60
25	15 01 04	9,40

Tabela nr 3.3.2-1. Rodzaje i ilości odpadów poddanych procesom unieszkodliwiania w 2006 r.

Lp	Kod odpadu	Ilość [Mg/rok]
1	2	3
26	15 01 05	0,70
27	15 01 07	0,20
28	15 02 03	2,90
29	16 01 03	15,00
30	16 01 17	1,00
31	16 01 18	0,20
32	16 02 13*	0,18
33	16 02 14	0,55
34	16 02 16	0,55
35	16 06 05	0,05
36	16 07 99	50,00
37	16 80 01	0,05
38	17 01 01	10,00
39	17 01 02	3000,00
40	17 02 03	0,10
41	17 04 05	6,05
42	17 04 07	6,00
43	17 05 04	20,00
44	19 08 01	50,00
45	19 08 02	150,00
46	19 08 09	300,00
47	19 08 99	50,00
48	20 01 21	0,01
49	20 03 01	1,10
	20 03 04	90,00

* - odpad niebezpieczny

3.4 Istniejące systemy zbierania odpadów

3.4.1 Odpady komunalne zbierane i transportowane na terenie powiatu bydgoskiego

Transport nie segregowanych odpadów komunalnych odbywa się na składowiska odpadów zlokalizowane na terenie gmin powiatu bydgoskiego:

- Składowisko w Boluminie, gmina Dąbrowa Chełmińska,
- Składowisko w Żołędowie, zlokalizowane na terenie gminy Osielsko,
- Składowisko Trzęmiętówko, zlokalizowane na terenie gminy Sicienko.

Ponadto gminę Koronowo obsługuje składowisko odpadów w Bładowie, w powiecie tucholskim, a miasto i gminę Solec Kujawski oraz gminy Białe Błota i Nową Wieś Wielką obsługuje międzygminne składowisko odpadów zlokalizowane na terenie Międzygminnego Kompleksu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Bydgoszczy.

Przewozem odpadów do miejsca ich unieszkodliwiania zajmują się firmy świadczące usługi na podstawie umów zawartych pomiędzy urzędami gmin i miasta oraz prywatnymi wytwórcami odpadów.

Odpady budowlane transportowane są głównie przez firmy budowlane prowadzące aktualnie prace remontowo-naprawcze i budowlane.

Odpady przemysłowe transportowane są przez uprawnionych odbiorców odpadów (również niebezpiecznych) do miejsc magazynowania, odzysku lub unieszkodliwiania, poza terenem powiatu. Zgodnie z ustawą o odpadach, pod pojęciem zbierania odpadów rozumie się każde działanie, a w szczególności umieszczanie w pojemnikach, segregowanie i magazynowanie odpadów, które ma na celu przygotowanie ich do transportu do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania.

Znowelizowana ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 236, poz. 2008 z 2005 r. z późn. zm.) określa dla odpadów komunalnych pojęcie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości. Jest to usuwanie odpadów z pojemników do samochodu w celu transportu do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania.

Na terenie powiatu bydgoskiego można wyróżnić następujące systemy zbierania odpadów komunalnych:

- zbiórka odpadów niesegregowanych,
- selektywna zbiórka odpadów do recyklingu materiałowego,
- zbiórka odpadów niebezpiecznych,
- zbiórka odpadów wielkogabarytowych.

System zbierania odpadów niesegregowanych jest podstawowym systemem zbierania odpadów komunalnych w gminach na terenie powiatu. Do gromadzenia odpadów wykorzystywane są różnego typu pojemniki o różnej pojemności dostosowane do rodzaju i charakteru zabudowy (tereny miejskie, wiejskie, zabudowa jedno lub wielorodzinna). Pojemniki są własnością przedsiębiorstw wywozowych i wydierżawiane użytkownikom, są własnością gmin lub właścicieli nieruchomości. Częstotliwość opróżniania pojemników jest uzależniona od charakteru zabudowy: w mieście na ogół odpady wywożone są codziennie w zabudowie wielorodzinnej, natomiast w zabudowie jednorodzinnej raz na dwa tygodnie lub nawet raz na miesiąc (w zależności od zapisów umów). Na terenach wiejskich częstotliwość wywozu również zależy od zawartych umów z przedsiębiorstwami wywozowym. Najczęściej jest to okres jednego miesiąca.

Wykaz firm, które w 2006 roku prowadziły odbiór i transport odpadów komunalnych z terenów gmin powiatu bydgoskiego przedstawia poniższe zestawienie.

Gmina Białe Błota

1. Przedsiębiorstwo Oczyszczania Miasta „EKO-NAKŁO” Mieczysław Klajda, Tomasz Brzykcy Sp. J. z siedzibą w Nakle n/Notecią przy ul. Młyńskiej 22 - zbieranie i transport odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
2. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „TARO” Sp. z o.o. z siedzibą w Lisim Ogonie, przy ul. Wiejskiej 3 - zbieranie i transport odpadów komunalnych
3. REMONDIS Bydgoszcz Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Inwalidów 4 - zbieranie i transport odpadów komunalnych
4. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „SOLIDUS” Sławomir Misiejuk z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Okrężnej 12 - zbieranie i transport odpadów komunalnych
5. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „CORIMP” Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Smoleńskiej 41 - zbieranie i transport odpadów komunalnych
6. Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe „SANITRANS” Ryszard Wolski z siedzibą w Białych Błotach przy ul. Baryckiej 50 - zbieranie i transport odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
7. EURO-CLEAR Piotr Armiński z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Ujejskiego 59/7 - zbieranie i transport odpadów komunalnych
8. Usługi Asenizacyjne Andrzej Woźny z siedzibą w Białych Błotach przy ul. Czajczej 12 - opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
9. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „EKOTRANS” Krzysztof Czarnecki z siedzibą w Łochowie przy ul. Kalinowej 8 - opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych

10. Usługi Transportowe Wywóz Nieczystości Płynnych Janusz Baran z siedzibą w Bydgoszczy, przy ul. Mławskiej 7 - opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
11. „HEJMAR” Marian Hejmej ul. Sosnowa 2/2 Kruszyn Krajeński, 86-005 Białe Błota - opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
12. Usługi Asenizacyjne Krzysztof Szczygiel z siedzibą w miejscowości Gogolinek 1, 86-011 Wtelno - opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych

GMINA DĄBROWA CHEŁMIŃSKA

1. REMONDIS Bydgoszcz Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Inwalidów 4 - odbiór odpadów komunalnych
2. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „CORIMP” Sp. z o.o. Bydgoszcz ul. Smoleńska 41 – odbiór odpadów komunalnych
3. AGROTECH Spółdzielnia Usługowo-Produkcyjna Kółek Rolniczych 87-133 Rzęczkowo - odbiór odpadów komunalnych
4. Beata Opaczek ul. Sportowa 1086-070 Dąbrowa Chełmińska - opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
5. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Sławomir Koperianow ul. Kołobrzaska 13/1085-704 Bydgoszcz - opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
6. Transport Ciężarowy Łukasz Bukowski ul. Lipowa 3786-260 Unisław - opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych

GMINA Dobrcz

1. Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. Ciepła 4, 86-100 Świecie - odbiór odpadów komunalnych
2. REMONDIS Bydgoszcz Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Inwalidów 4 - odbiór odpadów komunalnych

GMINA KORONOWO

1. „TEMI” Zakład Usług Transportowych Wywóz Nieczystości Michał Tesarski ul. Witosa 38 Koronowo – odbiór odpadów komunalnych
2. Usługi Asenizacyjne Transport Samochodowy Dariusz Wiśniewski, ul. Farna 56, Koronowo – opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
3. REMONDIS Bydgoszcz Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Inwalidów 4 – odbiór odpadów komunalnych
4. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych TARO Sp. z o.o., Lisi Ogon – odbiór odpadów komunalnych
5. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „CORIMP” Sp. z o.o. Bydgoszcz ul. Smoleńska 41 – odbiór odpadów komunalnych
6. EKOSZAMB Eugeniusz Magiera Bożenkowo 34 86-031 Osielsko – opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
7. Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe „Kamionka” Sp. z o.o. Gostycyn Osielsko – opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
8. Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe SANITRANS Ryszard Wolski Białe Błota Osielsko – opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
9. Zakład Eksploatacyjno-Usługowy „LIMAX” S.C. w Chełmnie, OŚ.M. Kopernika 2/19, Chełmno – odbiór odpadów komunalnych
10. Spółka Komunalna „BŁYSK” Sp. z o.o. ul. Wyzwolenia 1, Pruszcz Pomorski - opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
11. Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. Ciepła 4, 86-100 Świecie - odbiór odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych

GMINA NOWA WIEŚ WIELKA

1. REMONDIS Bydgoszcz Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Inwalidów 4 – odbiór odpadów komunalnych
2. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „CORIMP” Sp. z o.o. Bydgoszcz ul. Smoleńska 41 – odbiór odpadów komunalnych
3. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „TARO” Sp. z o.o. ul. Wiejska 3, Lisi Ogon, 86-065 Łochowo – odbiór odpadów komunalnych

GMINA OSIELSKO

1. REMONDIS Bydgoszcz Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Inwalidów 4 – odbiór odpadów komunalnych
2. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „CORIMP” Sp. z o.o. Bydgoszcz ul. Smoleńska 41 – odbiór odpadów komunalnych
3. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „TARO” Sp. z o.o. ul. Wiejska 3, Lisi Ogon, 86-065 Łochowo – odbiór odpadów komunalnych
4. Gminny Zakład Komunalny ul. Jastrzębia 62, Żołędowo, 86-031 Osielsko - odbiór odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
5. Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe SANITRANS Ryszard Wolski Białe Błota Osielsko – odbiór odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
6. Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. Ciepła 4, 86-100 Świecie - odbiór odpadów komunalnych
7. Zakład Usług Rolniczych i Asenizacyjnych Bolesław Burdzy, Bożenkowo, ul. Bożenkowska 7 - opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości płynnych
8. EKOSZAMB Eugeniusz Magiera, Bożenkowo, ul. Bożenkowska 7 - opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości płynnych
9. Daniel Olszanowski, Bydgoszcz, ul. Sądecka 31 - opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości płynnych
10. ASEN Tomasz Sykut, Wilcze, ul. Krakowska 17 - opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości płynnych

GMINA SICIENKO

1. Zakład Komunalny w Sicienku ul. Lipowa 1 - odbiór odpadów komunalnych
2. REMONDIS Bydgoszcz Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Inwalidów 4 – odbiór odpadów komunalnych
3. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „TARO” Sp. z o.o. ul. Wiejska 3, Lisi Ogon, 86-065 Łochowo – odbiór odpadów komunalnych
4. Przedsiębiorstwo Oczyszczania Miasta „EKO – Nakło”; Nakło n/Notecią ul. Młyńska 22 - opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
5. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „CORIMP” Sp. z o.o. Bydgoszcz ul. Smoleńska 41 – odbiór odpadów komunalnych
6. Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. Ciepła 4, 86-100 Świecie - odbiór odpadów komunalnych

GMINA SOLEC KUJAWSKI

1. Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. Targowa 3, 86-050 Solec Kujawski - odbiór odpadów komunalnych
2. REMONDIS Bydgoszcz Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Inwalidów 4 – odbiór odpadów komunalnych
3. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „CORIMP” Sp. z o.o. Bydgoszcz ul. Smoleńska 41 – odbiór odpadów komunalnych
4. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „TARO” Sp. z o.o. ul. Wiejska 3, Lisi Ogon, 86-065 Łochowo – odbiór odpadów komunalnych
5. Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe SANITRANS Ryszard Wolski Białe Błota Osielsko – opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
6. Zakład Usługowo-Handlowo-Produkcyjny Adam Żerebiec ul. Błota 5, Solec Kujawski - opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych

3.4.1.1 Selektywna zbiórka odpadów na terenie powiatu bydgoskiego

Z danych zawartych w tabeli nr 3.2.1-1. „Szacunkowa ilość odpadów wraz z prowadzoną zbiórką selektywną w gminach powiatu bydgoskiego” wynika, że we wszystkich gminach powiatu prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów komunalnych. Gminy prowadzą zbiórkę przede wszystkim podstawowych odpadów poddawanych procesowi odzysku, mianowicie: szkła, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury.

Selektywna zbiórka odpadów opiera się na systemie pojemnikowym. Tylko na niektórych obszarach powiatu funkcjonuje jeszcze system workowy.

Wg danych na koniec 2006 r., na terenie powiatu rozstawionych było 1856 pojemników do selektywnej zbiórki odpadów. W poniższej tabeli zestawiono ilości pojemników do selektywnej zbiórki odpadów rozstawionych na terenach poszczególnych gmin powiatu.

Tabela nr 3.4.1.1-1. Liczba pojemników do selektywnej zbiórki odpadów na terenie powiatu w 2006 r.

L.p.	Jednostka terytorialna	Liczba pojemników ogółem
1	2	3
1	Powiat bydgoski	928
2	Białe Błota	142
3	Dąbrowa Chełmińska	39
4	Dobrcz	94
5	Koronowo	197
6	Nowa Wieś Wielka	52
7	Osielsko	276
8	Sicienko	68
9	Solec Kujawski	60

W porównaniu z okresem objętym poprzednim Planem Gospodarki Odpadami gminy poczyniły inwestycje w kierunku umożliwienia prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów, polegające m.in. na rozmieszczeniu dodatkowych pojemników na terenach mieszkaniowych. Gminy planują dalszy rozwój selektywnej zbiórki, który będzie prowadził do rozbudowy systemu o pojemniki na selektywną zbiórkę szkła i papieru. Ponadto na terenach gmin (np. Białe Błota, Nowa Wieś Wielka) powiatu utworzono punkty zbierania zużytych baterii małogabarytowych. Przeterminowane leki mieszkańcy powiatu mogą oddawać w aptekach.

3.5 Rodzaj i rozmieszczenie instalacji, w tym wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów na terenie powiatu bydgoskiego

Wykaz podmiotów, które w latach 2006-2007 uzyskały pozwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów oraz ich lokalizację na terenie powiatu bydgoskiego zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 3.5-1 Podmioty, które uzyskały pozwolenie na odzysk odpadów w latach 2006-2007

Lp	2006			2007		
	Podmiot	Nr i rodzaj decyzji	Lokalizacja i oznaczenie na mapie	Podmiot	Nr i rodzaj decyzji	Lokalizacja i oznaczenie na mapie
1	2	3	4	5	6	7
1	J. Sawosz Przedsiębiorstwo EKO- RECYKLING „LUCTRANS”	OŚ.IV.7644- 1/58/06 Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku, odpadów	ul. Kwiatowa 15 Koronowo 1	„MANGO” Sp. z o.o.	OŚ.IV.7644- 1/84/06 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i odzysku odpadów	ul. Betonowa 1 86-005 Białe Błota 6
2	Ryszard Wolski Przedsiębiorstwo Usługowo –	OŚ.IV.7623/1/06	ul. Barycka 50 Białe Błota	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych	OŚ.VII.76440/35/ 07	ul. Wiejska 3 Lisi Ogon

Tabela nr 3.5-1 Podmioty, które uzyskały pozwolenie na odzysk odpadów w latach 2006-2007

Lp	2006			2007		
	Podmiot	Nr i rodzaj decyzji	Lokalizacja i oznaczenie na mapie	Podmiot	Nr i rodzaj decyzji	Lokalizacja i oznaczenie na mapie
1	2	3	4	5	6	7
	Usługowo – Handlowe SANITRANS	zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku – metody odzysku – R5, R 13, R 14, R 15	2	Komunalnych „TARO” Sp. z o.o.	Pozwolenie na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem odzysku	86-005 Białe Błota 7
3	Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe ROL – BUD Sp. j. Tadeusz Mendrygał, Marzena Kaszubowska	OŚ.IV.7623/2/06 zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku – metody odzysku – R 11 (produkcja betonu)	ul. Długa 26 86 – 022 Dobrcz 3	Przedsiębiorstwo Przemysłu Betonów “PREFABET-BIAŁE BŁOTA” S.A.	OŚ.IV.7623/8/06 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów	ul. Betonowa 1 86-005 Białe Błota 8
4	„SOLBET” Sp. z o. o.	OŚ.IV.7623/7/06 zmiana zezwolenia na odzysk odpadów – dec. Starosty z dnia 14.01.2004 r. znak: OŚ.IV.7623/94/03	ul. Toruńska 71 86-050 Solec Kujawski 4	“AGRO” Kwiatkowski, Makowski Sp. j.	OŚ.VII.7623/1/07 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów	Osówiec 1 86-014 Sicienko 9
5	Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna “Nowe Życie”	OŚ.IV.7623/9/06 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku	Trzeciewiec 82 A 86 – 022 Dobrcz 5			

W powyższym zestawieniu nie uwzględniono podmiotów prowadzących proces odzysku, które uzyskały pozwolenie na prowadzenie działalności przed rokiem 2005 i których pozwolenie jest nadal aktualne.

Wykaz podmiotów, które w latach 2006-2007 uzyskały pozwolenie na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów oraz ich lokalizację na terenie powiatu bydgoskiego wraz z podaniem poszczególnych procesów unieszkodliwiania prowadzonego w instalacji zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 3.5-2 Podmioty, które uzyskały pozwolenie na unieszkodliwianie odpadów w latach 2006-2007

Lp	Podmiot	Nr i rodzaj decyzji	Lokalizacja	Proces unieszkodliwiania	Moc przerobowa instalacji
1	2	3	4	5	6
1	Gminny Zakład Komunalny	OŚ.IV.7644-1/16/06	ul. Jastrzębia 62 Żołędowo	D5	6 000 Mg/rok

Tabela nr 3.5-2 Podmioty, które uzyskały pozwolenie na unieszkodliwianie odpadów w latach 2006-2007

Lp	Podmiot	Nr i rodzaj decyzji	Lokalizacja	Proces unieszkodliwiania	Moc przerobowa instalacji
1	2	3	4	5	6
		Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów	gm. Osielesko		
2	Zakład Komunalny w Sicienku	OŚ.VII.76440/37/07 Zmiana - decyzji Starosty z dnia 07.11.2005r. znak: OŚ.IV.7623/74/05 - zezwolenia na unieszkodliwianie odpadów	ul. Lipowa 1 86-014 Sicienka	D1 i D5	1 600 Mg/rok

Powyższy wykaz nie uwzględnia podmiotów prowadzących proces unieszkodliwiania odpadów, które uzyskały pozwolenie na prowadzenie działalności przed rokiem 2005 i których pozwolenie jest nadal aktualne.

Na terenie powiatu bydgoskiego istnieje instalacja do unieszkodliwiania odpadów, niewymieniona w w/w tabeli, a mianowicie składowisko odpadów komunalnych w Boluminie, gmina Dąbrowa Chełmińska.

Wymienione w obu tabelach podmioty gospodarcze prowadzą działalność związaną z odzyskiem lub unieszkodliwianiem wyłącznie odpadów innych niż niebezpieczne.

3.6 Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami

3.6.1 Odpady komunalne

- Niedostateczna organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie niektórych gmin,
- Brak sprawnie działającego systemu odbioru od gospodarstw indywidualnych odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, wielkogabarytowych, niebezpiecznych,
- Brak sprawnego nadzoru nad działalnością podmiotów w zakresie odbioru odpadów komunalnych i transportu (ilości poszczególnych rodzajów odpadów),
- brak wystarczającej liczby instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów (poza składowaniem), w tym w szczególności dla odpadów ulegających biodegradacji i w konsekwencji zbyt niskie ilości odpadów poddawanych procesom biologicznego i termicznego przekształcenia,
- niezgodny z wymaganiami prawnymi stan techniczny większości składowisk odpadów komunalnych (patrz dane w tabeli nr 3.3.1-1),
- brak jednolitego systemu ewidencji rodzajów i ilości wytworzonych odpadów komunalnych oraz obiektów odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- brak systematycznych badań morfologii odpadów komunalnych,
- Spalanie odpadów w paleniskach domowych – brak edukacji w zakresie szkodliwości takich działań.

3.6.2 Odpady przemysłowe, w tym niebezpieczne

- Brak informacji o stanie gospodarki pojazdami wycofanymi z eksploatacji na terenie poszczególnych gmin,
- Brak sprawnie działającego systemu przekazywania pojazdów wyłącznie uprawnionym stacjom zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- Konieczność zorganizowania sprawnego systemu prawidłowego zagospodarowania odpadów opon samochodowych,
- Znaczący wzrost ilości wytwarzanych odpadów z grupy 17 (z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych i dróg) i konieczność zapewnienia sprawnego systemu zagospodarowania odpadów budowlanych (głównie odzysku),
- Brak informacji o ilości i stanie wyrobów zawierających azbest na terenie poszczególnych gmin,
- Brak realizacji na terenach niektórych gmin obowiązku wynikającego z rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2.04.2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest dokonywania oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania azbestu w terminach wynikających z tej oceny,
- Brak programu edukacji i zachęt ekonomicznych dla prywatnych właścicieli posesji pokrytych azbestem zachęcających do usuwania azbestu,
- Brak skutecznego systemu zbierania olejów przepracowanych od małych i średnich przedsiębiorstw,
- Brak sprawnego systemu selektywnego zbierania i odbierania baterii i akumulatorów od wytwórców indywidualnych oraz drobnych przedsiębiorców, w tym jednostek handlu detalicznego,
- Brak działań edukacyjnych w zakresie postępowania z bateriami i akumulatorami na terenach niektórych gmin,
- Brak sprawnie działającego systemu zbierania i odbierania leków z gospodarstw domowych,
- Brak edukacji w zakresie sposobu postępowania z przeterminowanymi lekami,
- Braki formalno prawne i ewidencyjne w zakresie postępowania z odpadami medycznymi i weterynaryjnymi wytwarzanymi w wyniku prywatnych praktyk lekarskich i weterynaryjnych,
- Brak sprawnie działającego systemu zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- Brak działań informacyjnych o prawidłowym sposobie postępowania ze zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym.

4 Cele w zakresie gospodarki odpadami na terenie powiatu bydgoskiego

4.1 Cele i zadania w zakresie gospodarki odpadami

Wytyczne Krajowego Programu Gospodarki Odpadami

Cele i priorytety w zakresie gospodarki odpadami zgodnie z Krajowym Programem Gospodarki Odpadami 2010 obejmują:

- objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych, rozwój systemów selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów ulegających biodegradacji, opakowaniowych, wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych,
- stworzenie kilkudziesięciu ponad gminnych struktur gospodarki odpadami komunalnymi, dla realizacji wspólnych przedsięwzięć; planowanie i realizację rozwiązań kompleksowych, zintegrowanych, uwzględniających wszystkie wytwarzane odpady, możliwe do wspólnego ich zagospodarowania, niezależnie od źródła ich pochodzenia,
- intensyfikację procesów obróbki odpadów przed składowaniem poprzez wdrażanie metod biologicznych, mechaniczno-biologicznych i termicznych,
- podnoszenie świadomości społecznej poprzez szeroko zakrojoną akcję edukacyjno- informacyjną z wykorzystaniem wszystkich dostępnych metod i środków.

Wytyczne Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami

Głównym celem w zakresie gospodarki odpadami w gospodarce odpadami komunalnymi zakładanymi w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami jest zapobieganie powstawaniu odpadów, przy rozwiązywaniu problemu odpadów

„u źródła”, odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów nie wykorzystanych w inny sposób.

Realizację tego celu osiągnięta zostanie poprzez szereg zadań, które obejmują:

- zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, dla którego minimalne wymagania określono w KPGO 2010,
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów, w tym w szczególności doprowadzenie do sytuacji, że w 2013 r. nie będzie składowanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji więcej niż 50% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do maksymalnie 85% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2010r. więcej niż 75% masy tych odpadów wytworzonych w 1995r., w 2013r. nie więcej niż 50%
- zredukowanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne,
- zamknięcie do końca 2009r. wszystkich składowisk niespełniających wymogów prawa i standardów Unii Europejskiej,
- tworzenie, prowadzenie i doskonalenie międzygminnych kompleksów unieszkodliwiania odpadów komunalnych (zwanych w KPGO 2010 zakładami zagospodarowania odpadów),
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów i „dzikich wysypisk”,
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów ukierunkowanego na całkowite wyeliminowanie ich składowania,
- zapewnienie pełnej skuteczności działania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku, w tym recyklingu odpadów powstających z pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- całkowite wyeliminowanie i unieszkodliwianie PCB do 2010r.,
- prowadzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzonych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego produktach i gospodarce odpadami,
- ograniczenie składowania osadów,
- zwiększenie ilości osadów przetwarzanych przed wprowadzeniem do środowiska,
- maksymalizację stopnia wykorzystania substancji biogennych zawartych w osadach.

W przypadku gospodarki odpadami przemysłowymi zakres zadań obejmuje:

- rozbudowa selektywnego zbierania odpadów z dziedziny budownictwa, aby w 2010 roku odzysk osiągnął poziom 50%,
- rozbudowa selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych, aby w 2014 roku odzysk osiągnął poziom 60% dla opakowań ogółem,
- całkowite zniszczenie i wyeliminowanie PCB ze środowiska do 2010 r.,
- w latach 2007-2014 dążenie do utrzymania, poziomu odzysku olejów odpadowych na poziomie co najmniej 50%, a recyklingu (regeneracja) na poziomie co najmniej 35%,
- w okresie od 2007r. do 2010r. należy wszystkie akumulatory kwasowo – ołowiowe poddać odzyskowi, a w przypadku pozostałych akumulatorów - osiągnąć co najmniej poziom odzysku, wynoszący: dla niklowo–kadmowych (wielkogabarytowych) 60%, dla niklowo – kadmowych (małogabarytowych) oraz niklowo –żelazowych i innych (wielkogabarytowych) 40%,
- podniesienie w okresie 2007r. do 2014r. efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych (szczególnie segregacji „u źródła”),
- osiągnięcie do 2015 r. poziomu odzysku i recyklingu pojazdów przyjętych do stacji demontażu w skali roku 75% i 70% dla pojazdów wyprodukowanych przed dniem 1 stycznia 1980r., a dla pozostałych pojazdów odpowiednio 85% i 80%,
- rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego ukierunkowane na całkowite wyeliminowanie ich składowania,
- kontynuowanie rozpoznania rozmieszczenia odpadów zawierających azbest i deponowanie ich na wyznaczonych składowiskach.

Wytyczne Unii Europejskiej

Wytyczne Unii Europejskiej sprowadzają się do następujących zadań:

- rozdziału odpadów zmieszanych dotychczas kierowanych na składowisko na:
 - frakcję mineralną kierowaną na składowisko,
 - frakcję organiczną podlegającą przetworzeniu przed składowaniem (splitting),
 - frakcję palną stanowiącą tzw. paliwo zastępcze,
 - surowce wtórne – złom metali,
- zagospodarowaniu balastu z odzysku surowców wtórnych zgodnie z powyższymi zasadami.

Na podstawie powyższych celów, zostały określone cele do osiągnięcia:

- Podnoszenie świadomości ekologiczno-środowiskowej obywateli w zakresie prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami, w tym odpadami komunalnymi.
- Utworzenie ponadgminnych struktur gospodarki odpadami komunalnymi.
- Objęcie całego terenu miast i gmin zorganizowaną zbiórką odpadów (szczególnie selektywną).
- Rozwój i podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów:
 - a) wielkogabarytowych,
 - b) budowlanych – aby osiągnąć do 2010 r. 50% odzysku,
 - c) niebezpiecznych,
 - d) opakowaniowych – aby osiągnąć do 2010 r. 60 % - odzysku i 38 % recyklingu.
- Skierowanie w latach 2008-2011 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 75% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do wytworzonych w 1995 r.).
- Skierowanie w latach 2012-2015 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 50% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do wytworzonych w 1995 r.).
- Rozwój instalacji do:
 - a) odzysku odpadów
 - b) unieszkodliwiania odpadów
- Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- Składowanie wyłącznie na składowiskach, posiadających aktualne pozwolenie na prowadzenie tego typu działalności.
- Prowadzenie sprawnie funkcjonującego systemu ewidencji odpadów:
 - a) komunalnych – wytworzonych (niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne),
 - b) komunalnych poddawanych procesom odzysku (niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne),
 - c) komunalnych wywożonych na składowisko (niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne),
 - d) przemysłowych – wytworzonych (niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne),
 - e) przemysłowych – poddawanych procesom odzysku (niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne),
 - f) przemysłowych wywożonych na składowisko (niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne),
- Utrzymanie przez gminę kontroli nad zakładami przemysłowymi, jak również zajmującymi się gospodarką odpadami, w tym przetwarzaniem odpadów komunalnych, co jest istotne z punktu widzenia rozwoju regionalnego gospodarki odpadami.
- Wdrażanie i rozwój nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym metod termicznego przekształcania odpadów.
- Zapewnienie bezpiecznego dla środowiska usunięcia wyrobów z azbestu.

Powyższe zadania w sposób szczegółowy zostały opisane poniżej z podziałem na cele krótkookresowe (na lata 2008-2011) i długookresowe (na lata 2012-2015).

4.1.1 Cele krótkookresowe 2008–2011

Do celów krótkookresowych zaliczać się będą:

- kampania edukacyjna obywateli powiatu bydgoskiego w zakresie prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi,
- utworzenie ponad gminnych struktur gospodarki odpadami komunalnymi,
- planowanie i realizacja rozwiązań kompleksowych uwzględniających wszystkie wytwarzane odpady;
- objęcie wszystkich mieszkańców miast i mieszkańców gmin wiejskich zorganizowaną zbiórką odpadów,
- rozwój i podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów:
 - wielkogabarytowych,
 - budowlanych – aby osiągnąć do 2010 r. 50% odzysku,
 - niebezpiecznych,
 - opakowaniowych – aby osiągnąć do 2010 r. 60 % - odzysku i 38 % recyklingu,
- podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- skierowanie w latach 2008-2011 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 75% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do wytworzonych w 1995 r.),
- rozwój instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- bieżąca likwidacja nielegalnych składowisk, inwentaryzacja starych składowisk odpadów w celu ich rekultywacji a także intensyfikacja działań w zakresie zamykania, rekultywacji lub modernizacji nieefektywnych lokalnych składowisk odpadów komunalnych, bądź rozbudowa składowisk regionalnych wg standardów UE,
- utrzymanie przez gminy kontroli nad zakładami przetwarzania odpadów komunalnych, co jest istotne z punktu widzenia rozwoju regionalnego gospodarki odpadami.

4.1.2 Cele długookresowe 2012- 2015

Do celów długookresowych zaliczać się będą:

- stałe podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa i zapewnienie jej szerokiego dostępu do informacji o prawidłowym funkcjonowaniu gospodarki odpadami,
 - objęcie wszystkich mieszkańców powiatu zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych,
 - dalsza organizacja i doskonalenie regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi,
 - dalszy rozwój selektywnej zbiórki i osiągnięcie odpowiedniego limitu odzysku i recyklingu odpadów:
 - wielkogabarytowych,
 - budowlanych,
 - niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych,
 - skierowanie w latach 2012-2015 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 50% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do wytworzonych w 1995 r.),
 - wdrażanie i rozwój nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym metod termicznego przekształcania odpadów,
- a także w kwestii gospodarki odpadami niebezpiecznymi:
- zapewnienie odzysku i recyklingu olejów odpadowych do 2012-2015 r.,
 - zapewnienie bezpiecznego dla środowiska usunięcia wyrobów z azbestu do 2012-2015 r.,
 - zapewnienie odzysku i recyklingu zużytych urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych do 2012-2015 r.,
 - zapewnienie odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
 - minimalizacja ilości odpadów medycznych,
 - zapewnienie odzysku i recyklingu zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych.

Wykaz jednostek odpowiedzialnych za poszczególne zadania oraz źródła ich finansowania zestawiono w tabeli nr 6-1.

5 Prognozowane zmiany w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami

Zakłada się, że w okresie 2008-2015 nastąpią zmiany ilości i składu morfologicznego odpadów wytwarzanych na obszarze powiatu bydgoskiego. Czynniki, które spowodują te zmiany będą: zmiana liczby ludności województwa, zwiększenie konsumpcji w wyniku postępującego wzrostu gospodarczego, zwiększenie ilości zużywanych opakowań, rozwój przemysłu, zwiększenie ilości osadów ściekowych, zmiany przepisów prawnych w dziedzinie gospodarowania odpadami, wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa.

5.1 Zmiany liczby ludności powiatu bydgoskiego

Prognozę demograficzną dla międzygminnego systemu gospodarki odpadami przeprowadzono w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela nr 5.1-1. Prognoza ludności na lata 2008-2015

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba mieszkańców	95477	96566	97526	98541	99616	100629	101666	102691

Teren powiatu bydgoskiego zamieszkuje obecnie 98204 mieszkańców, co oznacza, że różnica między rokiem 2008 a 2015 jest niewielka.

5.2 Prognozowane ilości wytwarzanych odpadów w latach 2008-2015

W celu wyliczenia prognozy ilości wytwarzanych odpadów w powiecie bydgoskim wzięto pod uwagę dwa czynniki:

- prognozę zmian ilości ludności,
- procentowy wskaźnik wzrostu ilości wytwarzanych odpadów.

Analiza dostępnych danych w zakresie ilości zbieranych na terenie powiatu odpadów komunalnych w ostatnich latach pozwoliła na oszacowanie średniego wskaźnika jednostkowego nagromadzenia stałych odpadów komunalnych. Jako wyjściowy wskaźnik jednostkowy dla 2006 r., który wg tabeli nr 3.1.1.1-2. wyniósł 1,84 Mg / M*rok.

Uwzględniając założenia KPGO 2010, do prognozy przyjęto następujące założenia:

- wagowy wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania niesegregowanych odpadów komunalnych na poziomie 1%/rok (dla terenów miejskich i wiejskich).
- nie będą następowały istotne zmiany składu morfologicznego wytwarzanych odpadów komunalnych,
- nastąpi wzrost selektywnego zbierania odpadów z obecnego poziomu ok. 0,6% (w stosunku do ogólnej ilości odpadów komunalnych) do ok. 10% w 2010 r. i ok. 12% w 2015 r.,
- ilość pozostałych odpadów grupy 20 będzie wzrastać na poziomie 1%/rok.

Prognozę zmian jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów, wyliczonego w oparciu o powyższe założenia przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 5.2-1. Prognoza jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów w powiecie

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Wskaźnik [Mg / M*rok]	1,88	1,90	1,91	1,93	1,95	1,97	1,99	2,01

Jak wynika z przeprowadzonej analizy, ilość odpadów komunalnych, na terenie powiatu bydgoskiego wzrośnie z 1,88 do 2,01 Mg / M*rok w przedziale lat 2008 - 2015.

Całkowita ilość wytworzonych odpadów została wyliczona na podstawie prognozy ilości mieszkańców powiatu oraz prognozy powyższego jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów w powiecie.

Ilość odpadów komunalnych w latach 2010 i 2015 wyniesie:

- w 2010 r. – 18 561 Mg,
- w 2015 r. – 20 541 Mg.

Na podstawie danych z tabeli 5.1-2 oraz udziałów procentowych poszczególnych frakcji (dane z WPGO) określono prognozę wytwarzania niesegregowanych odpadów komunalnych w powiecie bydgoskim w podziale na poszczególne frakcje. Prognozę przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 5.2-2. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych w podziale na poszczególne frakcje na terenie powiatu

Lp.	Strumień odpadów komunalnych	Prognoza ilości odpadów wytworzonych w latach 2008-2015 [Mg/rok]							
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Odpady biodegradowalne	3224	3294	3360	3429	3501	3572	3644	3718
2	Papier i tektura	3189	3257	3322	3391	3462	3532	3604	3677
3	Opakowania wielomateriałowe	232	237	241	246	251	257	262	267
4	Tworzywa sztuczne	2405	2457	2506	2557	2611	2664	2718	2773
5	Tekstylia	445	455	464	474	484	493	503	514
6	Szkło	1514	1547	1578	1610	1644	1677	1711	1746
7	Metale	623	637	650	663	677	691	705	719
8	Odpady mineralne	606	619	631	644	658	671	685	698
9	Drobna frakcja popiołowa	1318	1347	1374	1402	1431	1460	1490	1520
10	Odpady wielkogabarytowe	1051	1074	1095	1118	1141	1164	1188	1212
11	Odpady budowlane	3100	3166	3230	3296	3365	3433	3503	3574
12	Odpady niebezpieczne	107	109	111	114	116	118	121	123

5.3 Odpady komunalne ulegające biodegradacji

Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji ustalono proporcjonalnie do liczby mieszkańców na podstawie szacowanej ilości w WPGO.

Odpadami ulegającymi biodegradacji są odpady organiczne pochodzące z gospodarstw domowych, tzw. odpady zielone, komunalne osady ściekowe, odpady papieru i tektury, materiały naturalne typu drewno, tekstylia.

Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w danym roku dopuszczonych do składowania, w stosunku do bazowej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 r. – zgodnie z wytycznymi Dyrektywy Rady 1999/31/EC zawiera poniższa tabela.

Tabela nr 5.3-1 Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wg WPGO

Lp.	Odpady komunalne ulegające biodegradacji	Dane z roku 1995 [Mg/rok]	Prognoza na rok 2010 [Mg/rok]
1	Ilość wytworzona ogółem (w tym papier i tektura)	135255	181670 (90330)
2	Ilość odpadów dopuszczonych do składowania zgodnie z Dyrektywą Rady 1999/31/EC (lub składowane)	135255	101441
3	Ilość odpadów do zagospodarowania zgodnie z założeniem KPGO 2010	–	80229

Liczba ludności powiatu bydgoskiego w 2006 r. – 97031 osób, liczba ludności województwa w 2006 r. – 2103642 osoby, stąd współczynnik proporcjonalności = 0,046.

Wyznaczone limity planowanego odzysku i unieszkodliwiania (poza składowaniem) odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przy założeniu osiągnięcia wymaganych redukcji (zgodnie z art. 16a ustawy o odpadach) wyniosą co najmniej: 25% w 2010 r. i 50% w 2013 r.

W celu dostosowania gospodarki odpadami komunalnymi do wymagań Dyrektywy Rady 1999/31/EC należy w 2011 roku 44% wytworzonych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji zagospodarować gospodarczo.

Dla osiągnięcia założonego celu niezbędny będzie rozwój lokalnych kompostowni wykorzystujących selektywnie zbierane odpady kuchenne ulegające biodegradacji i odpady zielone.

Należy przewidzieć rozwój metod fermentacji beztlenowej odpadów. W przypadku średniej wielkości regionalnych zakładów przerobu odpadów – zastosowanie mechaniczno-biologicznych metod przerobu odpadów może stanowić efektywną opcję przekształcania odpadów celem redukcji objętości i bezpiecznego składowania.

5.4 Prognozowane zmiany w zakresie rozwiązań organizacyjno-technicznych

Realizacja wymagań określonych w dyrektywach unijnych i prawie obowiązującym w Polsce w zakresie gospodarki odpadami wymaga wprowadzenia następujących zmian w zakresie rozwiązań organizacyjno technicznych:

- rozbudowę istniejących zakładów zagospodarowania odpadów komunalnych i przekształcenie ich w zakłady unieszkodliwiania odpadów
- intensyfikację działań na rzecz segregacji odpadów komunalnych ze szczególnym naciskiem na tzw. segregację „u źródła”
- rozbudowę regionalnego i gminnego systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów
- wypracowanie metod zagospodarowania odpadów biodegradowalnych prowadzących do zmniejszenia unieszkodliwiania tych odpadów przez składowanie.

Wykaz jednostek odpowiedzialnych za poszczególne zadania oraz źródła ich finansowania zestawiono w tabeli nr 6-1.

5.5 Zmiany wynikające z rozwoju gospodarczego

Analiza sytuacji gospodarczej w kraju, w szczególności w kontekście wstąpienia Polski do Unii Europejskiej pozwala na stwierdzenie, że rozwój gospodarczy kraju, jako całości, będzie przebiegał bez większych załamań i struktura gospodarki będzie zbliżała się do struktur gospodarki krajów zachodnioeuropejskich.

Zmiany w ilości i jakości odpadów wytwarzanych w sektorze gospodarczym w perspektywie zależą przede wszystkim od rozwoju poszczególnych gałęzi przemysłu, rzemiosła i usług. Doświadczenia wskazują, że na każde 1% wzrostu PBK przypada 2% wzrost ilości wytwarzanych odpadów. W najbliższej przyszłości zakłada się utrzymanie obecnego poziomu wytwarzania odpadów lub ich nieznaczny wzrost. Wynika to z jednej strony z prowadzonej konsekwentnie polityki ekologicznej promującej metody minimalizacji i zapobiegania powstawaniu odpadów, z drugiej zaś – zwiększeniu kontroli nad wytwórcami odpadów i odkrycie tzw. szarej strefy odpadowej. W dalszej perspektywie należy się spodziewać relatywnego spadku ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności zmniejszy się ilość odpadów wymagających unieszkodliwiania przez składowanie.

Na podstawie obowiązujących strategicznych dokumentów, w których wojewódzkie władze samorządowe kreują obraz regionu w najbliższej przyszłości (Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego, Program rozwoju województwa do 2010 roku, projekt Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa) należy stwierdzić, że nie przewiduje się większych „rewolucyjnych” zmian w strukturze przemysłu na obszarze regionu, a co za tym idzie zmiany struktury wytwarzanych odpadów powstających w wyniku działalności gospodarczej. Przewiduje się, że tak jak dotychczas, największe ilości odpadów będą wytwarzane w przemyśle spożywczym (cukrownictwo), chemicznym i w elektrociepłowniach. Nie przewiduje się natomiast znaczącego wzrostu ilości wytwarzanych odpadów oraz rozwoju innych, dotychczas nie występujących w województwie gałęzi przemysłu, w szczególności takich, które mogłyby wytwarzać duże ilości odpadów. Możliwy jest wzrost ilości odpadów w sektorze usług oraz znaczny wzrost osadów ściekowych z oczyszczalni, związany z rozbudową systemu kanalizacji sanitarnej i pełniejszym wykorzystywaniem przepustowości oczyszczalni ścieków. Należy jednak zakładać, że nastąpi znaczny wzrost wykorzystania osadów ściekowych, w tym poprzez kompostowanie.

Z braku szczegółowych danych oraz z uwagi na stosunkowo małą ilość odpadów w systemie gospodarki odpadami w przemyśle przyjmuje się w prognozie na lata 2010 i 2015 ich wzrost proporcjonalny do przyrostu ludności powiatu.

Tabela nr 5.5-1 Prognoza ilości wytworzonych i zagospodarowanych odpadów przemysłowych

Rok	Odpady przemysłowe [Mg]				
	wytworzone	wykorzystane (odzysk)	magazynowane	Unieszkodliwione	
				poza składowaniem	poprzez składowanie
2001	2214,7	2011,4	28,3	96,5	108,3
2007	2259,0	2179,0	20,0	80,0	70,0
2011	2325,0	2275,0	10,0	50,0	30,0

5.6 Zadania, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami

Wszystkie działania zmierzające do poprawy gospodarki odpadami wiążą się głównie ze zmianami organizacyjnymi i technologicznymi. Działania te, w pierwszej kolejności, mają prowadzić do zapobiegania i minimalizowania ilości wytwarzanych odpadów. Dla odpadów, których wytworzenia nie dało się uniknąć działania zmierzające do poprawy gospodarowania odpadami, muszą skupić się na wprowadzeniu procesów recyklingu, odzysku i unieszkodliwiania wytwarzanych odpadów.

Zgodnie z zapisami zawartymi w II Polityce Ekologicznej Państwa priorytetem w gospodarce odpadami jest zapobieganie powstawaniu odpadów oraz ograniczanie ich ilości. Zadanie to dotyczy wszystkich uczestników gospodarki odpadami: nie tylko wytwórców i konsumentów, lecz także projektantów, gdyż decyzje o zapobieganiu powstawania odpadów zapadają już w fazie projektowej wyrobu, a następnie na etapie jego wytwarzania i użytkowania. Decyzje poszczególnych uczestników procesu projektowego, wytwórczego i użytkowego danego wyrobu są związane z ostatecznym sposobem zagospodarowania odpadów powstających z tego wyrobu po zakończonym cyklu jego życia. Dlatego też na szczeblu powiatowym będą podejmowane następujące działania prowadzące do minimalizacji wytwarzania odpadów:

- działania edukacyjne i informacyjne, z wykorzystaniem wszystkich dostępnych metod i środków, skupiające się na kształtowaniu świadomości mieszkańców powiatu w zakresie np.:
 - korzystania z opakowań wielokrotnego użytku,
 - korzystania z materiałów długotrwałych,
 - racjonalnego korzystania z produktów jednorazowego użytku itp.
 - realizacji selektywnej zbiórki odpadów,
 - właściwego postępowania z odpadami,
- promowaniu przydomowych kompostowni, w których procesom kompostowania poddawane byłyby odpady komunalne ulegające biodegradacji.

Ponadto głównymi kierunkami działań w zakresie poprawnego gospodarowania odpadami, zgodnie z KPGO 2010, na terenie powiatu będą:

- wypracowanie i monitorowanie rzeczywistych wskaźników wytwarzania i morfologii odpadów celem zdiagnozowania potrzeb w zakresie gospodarowania odpadami,
- wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania,
- weryfikacja lokalizacji dotychczas istniejących składowisk odpadów oraz eliminowanie uciążliwości dla środowiska związanych z ich eksploatacją, w tym zamykanie i rekultywacja składowisk niespełniających wymogów prawa,
- wzmacnianie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,

- wprowadzenie instrumentów finansowych umożliwiających realizację zadań w zakresie gospodarki odpadami przez jednostki samorządu terytorialnego i dyscyplinujących jednostki samorządu w zakresie wykonywania przez nie obowiązków,
- wyeliminowanie praktyk niewłaściwej eksploatacji i rekultywacji składowisk odpadów.

Wykaz jednostek odpowiedzialnych za poszczególne zadania oraz źródła ich finansowania zestawiono w tabeli nr 6-1.

Realizacja zadań, wymienionych powyżej polegać miałyby na konsekwentnym kontynuowaniu polityki środowiskowej rozpoczętej cztery lata temu oraz ustosunkowanie się do zadań II Polityki Ekologicznej Państwa. W związku z powyższym, zadaniami, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami są zadania wymienione w poniższej tabeli. Część zamieszczonych w tabeli zadań zawiera rozwiązania alternatywne, których zastosowanie zapewni poprawę w systemie gospodarki odpadami. Decyzję odnośnie wykorzystania zaproponowanych rozwiązań podejmą organy kompetentne poszczególnych Gmin wchodzących w skład Powiatu.

Tabela nr 5.6-1. Zadania, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami

Lp.	Cele	Zadania
1	2	3
1	Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej minimalizację powstawania odpadów i właściwego postępowania z nimi oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno-edukacyjnej w tym zakresie.	Stałe podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa i zapewnienie jej szerokiego dostępu do informacji o prawidłowym funkcjonowaniu gospodarki odpadami.
2	Zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, dla którego minimalne wymagania określono w KPGO 2010	Objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanymi systemami zbierania odpadów oraz zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonymi planami gospodarki odpadami. Zamierzony cel osiągnięty może być poprzez realizację następujących alternatywnych działań: – Kontrolowanie przez gminy stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, co skutkować powinno objęciem stosownymi umowami lub decyzjami 100% mieszkańców powiatu. W przypadku braku podpisanej umowy i braku pozytywnej reakcji na ponaglenie przekazanie sprawy do WIOŚ. – Przejęcie przez gminy obowiązków odbioru odpadów od mieszkańców (poprzedzone referendum). – Rejonizacja obszarów gmin pod kątem odbioru odpadów od mieszkańców.
3	Zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów, w tym w szczególności doprowadzenie do sytuacji, że w 2013 r. nie będzie składowanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji więcej niż 50% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.	Dalszy rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, w szczególności: - odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów zielonych i odpadów organicznych z gospodarstw domowych, - odpadów opakowaniowych, - odpadów wielkogabarytowych, - odpadów budowlanych, - odpadów niebezpiecznych.
4	Zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do maksymalnie 85% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.	Zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych osiągnięte może być poprzez realizację następujących zadań: - podniesienie świadomości ekologiczno-środowiskowej obywateli, - sukcesywne zwiększanie stawek opłat za składowanie odpadów, - rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, - zachęta obywateli do selektywnego gromadzenia odpadów w domach („u źródła”).
5	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2010r. więcej niż 75% masy	Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji osiągnięte może być wskutek wybudowania linii technologicznych do ich przetwarzania: - kompostowni odpadów organicznych, - linii mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych,

Tabela nr 5.6-1. Zadania, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami

Lp.	Cele	Zadania
1	2	3
	tych odpadów wytworzonych w 1995r., w 2013r. nie więcej niż 50%	- instalacji fermentacji odpadów (organicznych i zmieszanych), - zakładów termicznego przekształcania zmieszanych odpadów komunalnych. Odpady wytwarzane przez mieszkańców terenów wiejskich mogą być zagospodarowywane przez nich samych na potrzeby rolne, co dodatkowo przyczyni się do osiągnięcia zamierzonego celu.
6	Zredukowanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne	Utworzenie Związków Międzygminnych, w których powstaną Międzygminne Kompleksy Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych. W skład MKUOK wchodzić będzie międzygminne składowisko odpadów komunalnych. Dążenie do tego, aby odpady komunalne przewożone były na międzygminne składowisko odpadów. Pozostałe składowiska (szczególnie niespełniające podstawowych wymogów technicznych) będą zamykane i poddawane rekultywacji.
7	Zamknięcie do końca 2009r. wszystkich składowisk niespełniających wymogów prawa i standardów Unii Europejskiej	Weryfikacja lokalizacji dotychczas istniejących składowisk odpadów oraz eliminowanie uciążliwości dla środowiska związanych z ich składowaniem, w tym zamykanie i rekultywacja składowisk, nie spełniających wymogów prawa. Gmina Białe Błota: - Opracowanie koncepcji składowania i utylizacji odpadów wspólnie z Bydgoszczą (przy braku takiej możliwości – samodzielnie lub z innymi gminami) Gmina Solec Kujawski: - Prowadzenie utylizacji odpadów, Gmina Koronowo: - Rekultywacja i kwatery składowiska odpadów komunalnych w Srebrnicy, - Opracowanie koncepcji zagospodarowania terenu składowiska odpadów w Srebrnicy,
8	Bezpieczne składowanie odpadów	Prowadzenie monitoringu wpływu składowisk na środowisko gruntowo-wodne, w tym na wody podziemne (na etapie budowy, eksploatacji, zamykania, rekultywacji i przez 30 lat po zamknięciu składowiska).
9	Tworzenie, prowadzenie i doskonalenie międzygminnych kompleksów unieszkodliwiania odpadów komunalnych (zwanych w KPGO 2010 zakładami zagospodarowania odpadów)	Utworzenie Międzygminnych Kompleksów Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych. Partycypacja w kosztach powstania i utrzymania MKUOK przez gminy.
10	Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów i „dzikich wysypisk”	Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów i „dzikich wysypisk” osiągnięte może być poprzez realizację następujących działań: - kontrolowanie przez gminy sposobów i zakresu wypełniania przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości – ustaleń zawartych w w/w zezwoleniach dotyczących metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów, - objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanymi systemami zbierania odpadów, - rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,

Tabela nr 5.6-1. Zadania, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami

Lp.	Cele	Zadania
1	2	3
11	Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska	- podnoszenie świadomości ekologiczno-środowiskowej obywateli. Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii osiągnięte może być poprzez realizację następujących działań: - opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu segregacji odpadów stałych, - zabezpieczenie odpowiedniej ilości pojemników i częstotliwości wywozów, - zabezpieczenie prawidłowej segregacji odpadów, - zagospodarowanie odpadów wysegregowanych, - przygotowanie wysegregowanych odpadów do dalszego przetwarzania, - poddawanie procesowi odzysku energii wytwarzanych w dużych ilościach odpadów nadających się do odzysku R1. - intensywny wzrost zastosowania termicznych metod przekształcania zmieszanych odpadów komunalnych.
12	Rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów ukierunkowanego na całkowite wyeliminowanie ich składowania	Prawidłowe funkcjonowanie systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego osiągnięte może być poprzez: - tworzenie stałych punktów odbioru tego typu odpadów na terenach gmin, - tworzenie mobilnych punktów odbioru tego typu odpadów na terenach gmin, - podpisywanie stosownych umów z organizacjami odzysku komunalnych odpadów niebezpiecznych, a także zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z gospodarstw domowych.
13	Zapewnienie pełnej skuteczności działania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku, w tym recyklingu odpadów powstających z pojazdów wycofanych z eksploatacji	Prawidłowe funkcjonowanie systemu zbierania i demontażu oraz odzysku, w tym recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji osiągnięte może być poprzez: - tworzenie stałych punktów odbioru tego typu odpadów na terenach gmin, - tworzenie mobilnych punktów odbioru tego typu odpadów na terenach gmin.
14	Całkowite wyeliminowanie i unieszkodliwianie PCB do 2010r.	Inwentaryzacja i likwidacja odpadów zawierających PCB w gminach powiatu.
15	Prawidłowa gospodarka osadami ściekowymi: - ograniczenie składowania osadów, - zwiększenie ilości osadów przetwarzanych przed wprowadzeniem do środowiska, - maksymalizację stopnia wykorzystania substancji biogennych zawartych w osadach	Odpady osady ściekowe (wraz z biodegradowalnymi) poddane mogą być zagospodarowaniu, polegającym na: a) produkcji torfu, opartym na kompostowaniu, b) produkcji brykietu, c) innym, w efekcie którego osiągnięty zostanie zamierzony cel.
16	Prowadzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzonych na terenie powiatu produktach i	Doskonalenie systemów ewidencji wytwarzanych, poddawanych odzyskowi oraz unieszkodliwianiu odpadów komunalnych.

Tabela nr 5.6-1. Zadania, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami

Lp.	Cele	Zadania
1	2	3
	gospodarce odpadami	
17	Rozbudowa selektywnego zbierania odpadów z dziedziny budownictwa, aby w 2010 roku odzysk osiągnął poziom 50%	Prawidłowe funkcjonowanie systemu zbierania odpadów z dziedziny budownictwa osiągnięte może być poprzez: - tworzenie stałych punktów odbioru tego typu odpadów na terenach gmin, - tworzenie mobilnych punktów odbioru tego typu odpadów na terenach gmin.
18	Rozbudowa selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych, aby w 2014 roku odzysk osiągnął poziom 60% dla opakowań ogółem	Prawidłowe funkcjonowanie systemu zbierania odpadów opakowaniowych osiągnięte może być poprzez: - podnoszenie świadomości ekologiczno-środowiskowej obywateli, - zachęta obywateli do selektywnego gromadzenia odpadów w domach („u źródła”), - tworzenie punktów zbiórki odpadów opakowaniowych komunalnych (dzwony), - prowadzenie zbiórki odpadów opakowaniowych systemem workowym, - inne działania, w efekcie których osiągnięty zostanie zamierzony cel.
19	W latach 2007-2014 dążenie do utrzymania, poziomu odzysku olejów odpadowych na poziomie co najmniej 50%, a recyklingu (regeneracja) na poziomie co najmniej 35%	Osiągnięcie i utrzymanie wysokiego poziomu odzysku odpadów olejowych osiągnięte może być poprzez: - podnoszenie świadomości ekologiczno-środowiskowej oraz gospodarczej właścicieli małych i średnich przedsiębiorstw, - tworzenie lub umożliwienie powstania stałych punktów odbioru tego typu odpadów na terenach gmin.
20	W okresie od 2007r. do 2010r. należy wszystkie akumulatory kwasowo – ołowiowe poddać odzyskowi, a w przypadku pozostałych akumulatorów - osiągnąć co najmniej poziom odzysku, wynoszący: dla niklowo – kadmowych (wielkogabarytowych) 60%, dla niklowo – kadmowych (małogabarytowych) oraz niklowo – żelazowych i innych (wielkogabarytowych) 40%	Prawidłowe funkcjonowanie systemu odzysku akumulatorów osiągnięte może być poprzez: - podnoszenie świadomości ekologiczno-środowiskowej oraz gospodarczej właścicieli małych i średnich przedsiębiorstw, - tworzenie lub umożliwienie powstania stałych punktów odbioru tego typu odpadów na terenach gmin, - tworzenie lub umożliwienie powstania mobilnych punktów odbioru tego typu odpadów na terenach gmin, - podpisywanie stosownych umów z organizacjami odzysku odpadów niebezpiecznych, a także akumulatorów od przedsiębiorców i z gospodarstw domowych.
21	Podniesienie w okresie 2007r. do 2014r. efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych (szczególnie segregacji „u źródła”)	Osiągnięcie zamierzonego celu osiągnięte może być poprzez: - prowadzenie kontroli jednostek, w których powstają tego typu odpady: 1) porównanie wykazu podmiotów zawartych w wojewódzkiej bazie danych z wykazem gminnym działalności gospodarczej, 2) wysłanie zapytań do firm, których nie ma w bazie wojewódzkiej o gospodarkę odpadami w zakładzie, 3) w przypadku braku odpowiedzi lub braku uregulowanego stanu gospodarki odpadami zgłoszenie tego faktu do Starosty powiatowego oraz WIOŚ. - podnoszenie świadomości ekologiczno-środowiskowej oraz gospodarczej właścicieli małych i średnich przedsiębiorstw.

Tabela nr 5.6-1. Zadania, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami

Lp. 1	Cele 2	Zadania 3
22	Kontynuowanie rozpoznania rozmieszczenia odpadów zawierających azbest i deponowanie ich na wyznaczonych składowiskach	Kontynuacja inwentaryzacji i umożliwienie likwidacji odpadów zawierających azbest w gminach powiatu poprzez: - podpisanie umów z firmami zajmującymi się zbieraniem i/lub unieszkodliwianiem odpadów azbestowych, - w miarę możliwości udzielenie finansowego wsparcia mieszkańcom gmin w działaniach zmierzających do usunięcia odpadów azbestowych na terenach gmin, - inne działania, których realizacja pozwoli osiągnąć zamierzony cel.
23	Kontynuacja badań nad nowymi technologiami, przyczyniającymi się do zapobiegania i minimalizacji powstawania odpadów oraz zmniejszenia ich negatywnego oddziaływania na środowisko.	Wspieranie prowadzenia niskoodpadowych technologii produkcji oraz zapewniających wykorzystanie możliwie wszystkich składników stosowanych surowców.

6 Rodzaj przedsięwzięć i harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji Programu

W oparciu o zidentyfikowane problemy, prognozę zmian w gospodarce odpadami, wyznaczone cele i kierunki działań określone zostały zadania w harmonogramie rzeczowo-finansowym w zakresie gospodarki odpadami w ramach Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bydgoskiego.

Proponowane przedsięwzięcia w dziedzinie gospodarki odpadami na terenie powiatu bydgoskiego obejmują zarówno przedsięwzięcia inwestycyjne jak i pozainwestycyjne.

W poniższej tabeli przedstawiono harmonogram realizacji działań na lata 2008–2015, których celem jest porządkowanie gospodarki odpadami, jednostki uczestniczące w ich realizacji oraz możliwe źródła finansowania.

Tabela nr 6-1. Harmonogram realizacji działań na lata 2008-2015

Lp.	Rok	Zakres	Jednostka odpowiedzialna	Źródła finansowania
1	2	3	4	5
1	2008	Aktualizacja gminnych planów gospodarki odpadami	powiat, gminy	budżet powiatu, budżet gminy
2	2008	Opracowanie i uchwalenie regulaminów utrzymania czystości i porządku na terenie gmin	gminy	budżet gminy
3	2008-2015	Wydawanie zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie odbieranie odpadów komunalnych od mieszkańców powiatu	gminy	Budżet gminy
4	2008-2015	Prowadzenie kontroli w zakresie podpisywania umów właścicieli nieruchomości z firmami odbierającymi odpady na danym terenie	gminy	budżet gminy
5	2008-2015	Prowadzenie kontroli sposobów i zakresu wypełniania ustaleń przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, w tym odbioru niesegregowanych odpadów komunalnych, odpadów selektywnie zbieranych i innych wyszczególnionych w decyzjach, a także kontrolowania ustaleń zawartych w zezwoleniach w zakresie metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów	gminy	budżet gminy
6	2008-2015	Wydawanie decyzji administracyjnych na zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów	powiat, marszałek województwa	budżet powiatu
7	2008-2015	Inwentaryzacja i likwidacja odpadów zawierających PCB w gminach powiatu	gminy	budżet gminy
8	2008-2011	Inwentaryzacja ilości azbestu do usunięcia z obiektów budowlanych, w tym w obiektach użyteczności publicznej i indywidualnych mieszkańców powiatu	gminy, powiat, jednostki organizacyjne gmin i powiatu, właściciele nieruchomości pozostałych	środki własne
9	2008-2011	Sukcesywne usuwanie azbestu z obiektów budowlanych	właściciele nieruchomości	środki własne

Tabela nr 6-1. Harmonogram realizacji działań na lata 2008-2015

Lp.	Rok	Zakres	Jednostka odpowiedzialna	Źródła finansowania
1	2	3	4	5
10	2008-2015	Likwidacja „dzikich” wysypisk odpadów	gminy, właściciele nieruchomości	budżet gmin, WFOSiGW, FOGR, środki własne właścicieli nieruchomości
11	2008-2011	Rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów (tworzyw sztucznych, papieru i szkła) – zakup pojemników	gminy, podmioty zajmujące się gosp. odpadami	budżet gmin, WFOSiGW
12	2008-2015	Organizowanie selektywnej zbiórki odpadów, w tym m.in.: odpadów wielkogabarytowych, budowlanych, tekstylnych, odpadów niebezpiecznych z grupy odpadów komunalnych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, olejów odpadowych	gminy, podmioty zajmujące się gosp. odpadami	budżet gmin, WFOSiGW
13	2008-2011	Zamknięcie i rekultywacja składowisk odpadów: - I kwarta składowiska w Boluminie, - Magdalenka, - Żołędowo - Solec Kujawski - I kwatery składowiska w Srebnicy oraz rozbudowa międzygminnych i modernizacja tych, które uzyskały pozwolenie na działalność po 2009r.	gminy, zarządcy obecnych składowisk	budżet gmin i powiatu, WFOSiGW, NFOSiGW, Fundusze UE, Budżet państwa
14	2008-2015	Organizowanie systemów wspólnej, regionalnej gospodarki odpadami (segregacja, zbieranie, odzysk, transport i unieszkodliwianie) w ramach międzygminnych rozwiązań gospodarowania odpadami, w oparciu o Międzygminny Kompleks Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Bydgoszczy (dla miasta i gminy Solec Kujawski, gmin: Białe Błota, Dąbrowa Chełmińska, Dobrcz, Nowa Wieś Wielka, Osielsko, Sicienko) oraz Międzygminny Kompleks Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Bładowie (dla miasta i gminy Koronowo).	gminy, zarządcy obecnych składowisk	budżet gmin, NFOSiGW, WFOSiGW, Fundusze UE, Budżet państwa, Środki własne podmiotów gospodarczych – zarządców obiektów gospodarki odpadami
15	2008-2011	Partycypacja gmin Białe Błota, Solec Kujawski, Nowa Wieś Wielka, Sicienko i Osielsko w kosztach modernizacji składowiska międzygminnego w Bydgoszczy	gminy	budżet gmin
16	2008-2015	Edukacja ekologiczna – podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu (także z zakresu czystej produkcji dla przedsiębiorców); Promowanie kompostowania odpadów w przydomowych kompostownikach	gminy, powiat, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	GFOSiGW, PFOSiGW, WFOSiGW, NFOSiGW
17	2008-2015	Stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami	powiat, gminy, województwo	NFOSiGW, WFOSiGW, Fundusze UE, Budżet państwa,
18	2010, 2012	Raport z realizacji Planu gospodarki odpadami	powiat	PFOSiGW

6.1 Zadania pozainwestycyjne

Zadania pozainwestycyjne dotyczą głównie działań kontrolnych w zakresie podpisywania przez mieszkańców umów na odbiór odpadów, wywiązywania się przedsiębiorców z ustaleń zawartych w zezwoleniach na prowadzenie działalności dotyczącej odbioru odpadów od mieszkańców, przeprowadzenia inwentaryzacji ilości potencjalnych odpadów azbestowych oraz działań organizacyjnych związanych z rozbudową systemów selektywnej zbiórki odpadów, opracowywaniu materiałów informacyjnych dotyczących zagadnień gospodarki odpadami, prowadzenia akcji edukacyjnych, propagowaniu działań proekologicznych w zakresie gospodarki odpadami jak np. promowaniu kompostowania przydomowego itp.

Wykaz zadań pozainwestycyjnych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 6.1-1. Wykaz zadań pozainwestycyjnych

Lp.	Rok	Zakres	Jednostka odpowiedzialna
1	2	3	4
1	2008	Aktualizacja gminnych planów gospodarki odpadami	gminy
2	2008	Opracowanie i uchwalenie regulaminów utrzymania czystości i porządku na terenie gmin	gminy
3	2008-2015	Wydawanie zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od mieszkańców powiatu	gminy
4	2008-2015	Prowadzenie kontroli w zakresie podpisywania umów właścicieli nieruchomości z firmami odbierającymi odpady na danym terenie	gminy
5	2008-2015	Prowadzenie kontroli sposobów i zakresu wypełniania ustaleń przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, w tym odbioru niesegregowanych odpadów komunalnych, odpadów selektywnie zbieranych i innych wyszczególnionych w decyzjach, a także kontrolowania ustaleń zawartych w zezwoleniach w zakresie metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów	gminy
6	2008-2015	Wydawanie decyzji administracyjnych na zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów	powiat, marszałek województwa
7	2010 2012	Raport z realizacji Planu gospodarki odpadami	powiat
8	2012	Aktualizacja Planu gospodarki odpadami dla powiatu bydgoskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019	powiat

6.2 Zadania inwestycyjne

Zadania inwestycyjne dotyczą głównie rekultywacji gminnych składowisk odpadów oraz stworzenia niezbędnego potencjału technicznego umożliwiającego właściwe gospodarowanie odpadami, poprzez zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów, modernizację i rozbudowę składowisk odpadów przewidzianych do dalszej eksploatacji oraz udział w budowie ponadgminnych systemów gospodarowania odpadami.

Wykaz zadań inwestycyjnych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 6.2-1. Wykaz zadań inwestycyjnych

Lp.	Rok	Zakres	Jednostka odpowiedzialna	Orientacyjny koszt realizacji [tyś. zł]
1	2	3	4	5
1	2008-2011	Partycypacja gmin Białe Błota, Solec Kujawski, Nowa Wieś Wielka, Sicienko i Osielsko w kosztach modernizacji składowiska międzygminnego w Bydgoszczy	gminy	4 000
2	2008-2011	Bieżąca likwidacja dzikich składowisk	gminy, właściciele nieruchomości	80
3	2008-2011	Wdrożenie i systematyczne poszerzanie działań w zakresie selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych	powiat, gminy, Ośrodki Doradztwa Rolniczego	2000
4	2008-2011	Inwentaryzacja ilości azbestu do usunięcia z obiektów budowlanych, w tym w obiektach użyteczności publicznej i indywidualnych mieszkańców powiatu. Sukcesywne usuwanie azbestu z obiektów budowlanych	gminy, powiat, jednostki organizacyjne gmin i powiatu, właściciele nieruchomości pozostałych	1050
5	2008-2011	Wdrożenie i systematyczne poszerzanie działań w zakresie selektywnej zbiórki odpadów budowlanych	powiat, gminy, Ośrodki Doradztwa Rolniczego	2000
6	2009-2015	Założenie rejestru i prowadzenie ewidencji i monitoringu stacji i zakładów upoważnionych do demontażu wyeksploatowanych samochodów	wojewoda	2000
7	2008-2011	Budowa zbiorczego i gminnych punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych (GPZON) na terenie powiatu	powiat, gminy	4000
8	2008-2011	Inwentaryzacja i likwidacja odpadów zawierających PCB w gminach powiatu	posiadacze odpadu	1000
9	2008-2011	Rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów (tworzyw sztucznych, papieru i szkła) – zakup pojemników	gminy, podmioty zajmujące się gosp. odpadami	2000
10	2008-2015	Organizowanie selektywnej zbiórki odpadów, w tym m.in.: 1. odpadów wielkogabarytowych, 2. odpadów budowlanych, 3. odpadów tekstylnych, 4. odpadów niebezpiecznych z grupy odpadów komunalnych, 5. zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego 6. olejów odpadowych	gminy, podmioty zajmujące się gosp. odpadami	1. 850 2. 1000 3. 1000 4. 1000 5. 1000 6. 500
11	2008-2011	Zamknięcie i rekultywacja składowisk odpadów: 1. I kwatery składowiska w Boluminie, 2. Magdalenka, 3. Żołędowo 4. Solec Kujawski 5. I kwatery składowiska w Srebnicy	gminy, zarządcy obecnych składowisk	1. 4000 2. 2000 3. 2000 4. 3780 5. 1500

Tabela nr 6.2-1. Wykaz zadań inwestycyjnych

Lp.	Rok	Zakres	Jednostka odpowiedzialna	Orientacyjny koszt realizacji [tyś. zł]
		oraz rozbudowa międzygminnych i modernizacja tych, które uzyskały pozwolenie na działalność po 2009r.		3000
12	2008-2015	Organizowanie systemów wspólnej, regionalnej gospodarki odpadami (segregacja, zbieranie, odzysk, transport i unieszkodliwianie) w ramach międzygminnych rozwiązań gospodarowania odpadami, w oparciu o Międzygminny Kompleks Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Bydgoszczy (dla miasta i gminy Solec Kujawski, gmin: Białe Błota, Dąbrowa Chełmińska, Dobrcz, Nowa Wieś Wielka, Osielsko, Sicienko) oraz Międzygminny Kompleks Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Bładowie (dla miasta i gminy Koronowo).	gminy, zarządcy obecnych składowisk	1000
13	2008-2015	Edukacja ekologiczna – podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu (także z zakresu czystej produkcji dla przedsiębiorców); Promowanie kompostowania odpadów w przydomowych kompostownikach	gminy, powiat, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	200
14	2008-2015	Stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami	powiat, gminy, wojewoda	2000

7 Określenie instrumentów finansowych służących realizacji zamierzonych celów w planie gospodarki odpadami

Źródła pozyskiwania funduszy

Inwestycje w dziedzinie gospodarki odpadami mogą być finansowane za pomocą środków pochodzących ze źródeł publicznych oraz ze źródeł prywatnych, które stanowią środki własne inwestorów, powiększone o komercyjne kredyty bankowe. Do źródeł publicznych należą: budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego, fundusze ekologiczne, środki pochodzące ze źródeł zagranicznych nie podlegające zwrotowi oraz pochodzące z funduszy Unii Europejskiej. Ponadto, inwestycje w tej dziedzinie mogą wspierane być przez niezależne instytucje finansowe, organizacje międzynarodowe, fundacje czy towarzystwa leasingowe. Możliwe jest również łączenie środków pochodzących z różnych źródeł oraz zawieranie umów na wspólną realizację inwestycji przez samorządy terytorialne i podmioty prawne.

Przedstawione zadania strategiczne w zakresie poprawy stanu gospodarki odpadami mogą być finansowane z następujących źródeł:

- środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, dotacje i pożyczki,
- środki Wojewódzkiego, Powiatowego oraz Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska
- i Gospodarki Wodnej, dotacje, dopłaty i pożyczki,
- kredyty preferencyjne udzielane np. przez Bank Ochrony Środowiska (BOŚ S.A.) z dopłatami do oprocentowania lub ze środków donatorów, pożyczki, kredyty komercyjne, kredyty konsorcjalne,
- kredyty międzynarodowych instytucji finansowych (Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju - EBOiR, Bank Światowy),
- Fundusz Spójności Unii Europejskiej,
- Fundusze strukturalne Unii Europejskiej (www.fundusze-strukturalne.gov.pl),

- Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego UE,
- Norweski Mechanizm Finansowy,
- zagraniczna pomoc finansowa udzielana poprzez fundacje i programy pomocowe (np. z ekokonwersji poprzez EKOFUNDUSZ),
- fundusze własne inwestorów,
- leasing.

Środki finansowe UE

Aktualnie istnieje możliwość finansowania inwestycji w ochronie środowiska z Funduszy Strukturalnych oraz Funduszu Spójności, a także możliwość finansowania inwestycji ze Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (inwestycje w skali regionalnej i lokalnej). Ramy przedsięwzięć inwestycyjnych finansowanych ze wspomnianych funduszy określa Narodowy Plan Rozwoju (2004-2006). W zakresie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi wsparcie inwestycyjne w okresie realizacji Narodowego Planu Rozwoju przeznaczone będzie przede wszystkim na budowę, rozbudowę lub modernizację składowisk odpadów komunalnych, systemy selektywnej zbiórki, recyklingu i odzysku odpadów komunalnych (sortownie, kompostownie), systemy zbiórki i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych.

Obok środków publicznych w realizacji Narodowego Planu Rozwoju będą uczestniczyły także środki prywatne - pomoc kierowana do przedsiębiorstw będzie podlegała zasadom konkurencji. Koordynatorem Funduszu Spójności jest Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (MGPiPS).

Najważniejszym źródłem pozyskania funduszy na realizację inwestycji w zakresie gospodarki odpadami jest Fundusz Spójności. W ramach tego funduszu, dla ustanowionego przez polski rząd, Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” w Prioryecie II – Gospodarka Odpadami i Ochrona Powierzchni Ziemi, przeznaczono środki finansowe w postaci pomocy bezzwrotnej na kwotę 1 107,65 mln euro. Beneficjentami tego funduszu mogą być jednostki samorządu terytorialnego i ich związki lub podmioty świadczące usługi z zakresu zadań własnych JST. Projekty finansowane muszą obejmować minimum 150 tys. mieszkańców. Maksymalny stopień dofinansowania wydatków kwalifikowanych może wynieść 85% projektu. W ramach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, będące instytucją zarządzającą powyższym programem, opracowało listę inwestycji priorytetowych, tzw. „listę indykatywną”, która została przekazana do Brukseli.

Mniejsze projekty gospodarki odpadami obsługujące poniżej 150 tys. mieszkańców, mogą być finansowane w ramach regionalnych programów operacyjnych (RPO). W oparciu o środki Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich istnieje możliwość realizacji projektów dla gmin wiejskich i gmin miejskich liczących poniżej 5 tys. mieszkańców.

Niektóre działania w zakresie gospodarki odpadami (np. recyklingu), mogą być dofinansowane z Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Należy mieć na uwadze, że środki przeznaczone na gospodarkę odpadami w tych funduszach są relatywnie niewielkie.

Fundusze ekologiczne

Funkcjonujący w Polsce system funduszy ekologicznych obejmuje: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie, powiatowe i gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Zasady funkcjonowania narodowego, wojewódzkich, powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej określa ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. Nr 25 poz. 150 z 2008 r.).

Fundusze ekologiczne służą finansowaniu przedsięwzięć w dziedzinie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zgodnie z celami wskazanymi w cytowanej wyżej ustawie. Podstawowymi źródłami zasilania wymienionych funduszy są środki z opłat za korzystanie ze środowiska, kar za naruszenie stanu środowiska oraz opłat produktowych. Przychodami funduszy są też dobrowolne wpłaty, zapisy, darowizny, świadczenia rzeczowe, środki pochodzące z fundacji, wpływy z przedsięwzięć organizowanych na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Narodowy Fundusz oraz

wojewódzkie fundusze mają osobowość prawną. Fundusze gminne i powiatowe są funduszami celowymi pozostającymi w dyspozycji odpowiednich jednostek samorządu terytorialnego.

Inną formą finansowania inwestycji w zakresie gospodarki odpadami i ochrony środowiska jest zagraniczna pomoc finansowa udzielana z fundacji i programów pomocowych takich jak:

- fundacja EkoFundusz,
- fundusze Strukturalne i Fundusz Spójności,
- fundacja ISPA,
- oraz banki wspierające inwestycje ekologiczne.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Zasadniczym celem Narodowego Funduszu jest wspieranie finansowe przedsięwzięć podejmowanych dla poprawy jakości środowiska w Polsce. Główne kierunki jego działalności określa II Polityka Ekologiczna Państwa, natomiast co roku aktualizowane są cele szczegółowe - dokumenty wewnętrzne Narodowego Funduszu, w tym zwłaszcza zasady udzielania pomocy finansowej oraz lista przedsięwzięć priorytetowych. W zakresie ochrony powierzchni ziemi, w tym ochrony środowiska przed odpadami, zakłada się dofinansowanie zadań inwestycyjnych zgodnych z niżej wymienionymi programami priorytetowymi:

- rekultywacja terenów zdegradowanych przez wojska federacji rosyjskiej, wojsko polskie i przemysł,
- likwidacja uciążliwości starych składowisk odpadów niebezpiecznych,
- unieszkodliwianie odpadów powstających w związku z transportem samochodowym (autozłom, płyny eksploatacyjne, akumulatory, ogumienie, tworzywa sztuczne) oraz zbiórka i wykorzystanie olejów przepracowanych,
- przeciwdziałanie powstawaniu i unieszkodliwianie odpadów przemysłowych i odpadów niebezpiecznych,
- realizacja międzygminnych i regionalnych programów zagospodarowania odpadów komunalnych (w tym budowa zakładów przetwórstwa odpadów oraz wspomaganie systemów zagospodarowywania osadów ściekowych).

W Narodowym Funduszu obowiązują następujące formy dofinansowania:

- pożyczki,
- pożyczki płatnicze,
- kredyty udzielane przez banki ze środków Narodowego Funduszu,
- dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek,
- dotacje,
- umorzenia.

Wysokość dofinansowania udzielonego przez Narodowy Fundusz jest uzależniona od efektywności wykorzystania środków Funduszu, z zastosowaniem zasady uzyskania optymalnego efektu ekologicznego i ekonomicznego.

Udzielone przez Narodowy Fundusz dofinansowanie, w formie pożyczek i kredytów generalnie nie może przekroczyć 70% kosztów realizacji przedsięwzięcia. Pożyczki mogą być częściowo umarzane, pod warunkiem terminowego wykonania zadań i osiągnięcia planowanych w nich efektów. Szczegółowe zasady udzielania i umarzania pożyczek, udzielania dotacji oraz dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek są uchwalane corocznie przez Radę Nadzorczą Funduszu.

O dofinansowanie ze środków Funduszu mogą ubiegać się:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki,
- administracja państwowa,
- przedsiębiorcy,
- jednostki szkolnictwa wyższego,
- jednostki organizacyjne ochrony środowiska,
- organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje),
- osoby fizyczne.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Ze środków funduszu mogą być pokryte koszty poniesione po dniu podjęcia uchwały o przyznaniu dofinansowania. Środki funduszu nie mogą być wykorzystywane na pokrycie kosztów związanych z przygotowaniem inwestycji oraz realizację zadań uzupełniających bezpośrednią inwestycję.

W Funduszu obowiązują następujące formy finansowania:

- pożyczki,

- dotacje,
- dopłaty do kredytów bankowych.

Dominującą formą pomocy finansowej ze środków są oprocentowane pożyczki udzielane na preferencyjnych warunkach. Istnieją możliwości częściowego umorzenia pożyczek. Dotacje mogą być udzielane na proekologiczne zadania inwestycyjne i modernizacyjne realizowane przez jednostki sfery budżetowej, jednostki samorządów i inne jednostki organizacyjne prowadzące działalność w zakresie ochrony zdrowia, profilaktyki zdrowotnej, pomocy społecznej, oświaty i kultury.

Pomoc ze środków Funduszu może być udzielona wszelkim podmiotom realizującym zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, odpowiadające kryteriom wyboru przedsięwzięć na wniosek spełniający wymagania formalne.

Powiatowy i gminy fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska w dziale II rozdziale 4 określa przeznaczenie środków finansowych funduszy gminnych i powiatowych.

Środki gminnych funduszy, zgodnie z art. 406 ww. ustawy, przeznaczone są na:

- edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska,
- wspomaganie innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła,
- realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej,
- urządzenie i utrzymywanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,
- realizację przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami,
- wspieranie działań przeciwdziałających zanieczyszczeniom,
- profilaktykę zdrowotną dzieci na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,
- wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc dla wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- wspieranie ekologicznych form transportu,
- działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,
- inne zadania ustalone przez radę gminy, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska,
- realizację przedsięwzięć związanych z ochroną powierzchni ziemi,
- inne zadania ustalone przez radę powiatu, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Fundacja EkoFundusz

EkoFundusz jest fundacją powołaną w 1992 r. przez Ministra Finansów dla efektywnego zarządzania środkami finansowymi pochodzącymi z zamiany części zagranicznego długu na wspieranie przedsięwzięć w ochronie środowiska (tzw. konwersja długu). Dotychczas decyzję o ekokonwersji polskiego długu podjęły Stany Zjednoczone, Francja, Szwajcaria, Włochy, Szwecja i Norwegia. EkoFundusz zarządza środkami finansowymi pochodzącymi z ekokonwersji łącznie ponad 571 mln USD do wydatkowania w latach 1992 - 2010.

W zakresie gospodarki odpadami priorytetami EkoFunduszu są:

- tworzenie kompleksowych systemów selektywnej zbiórki, recyklingu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych i niebezpiecznych,
- przedsięwzięcia związane z eliminacją powstawania odpadów niebezpiecznych w procesach przemysłowych (promocja "czystszych technologii") i likwidacją składowisk odpadów tego rodzaju,
- rekultywacja gleb zanieczyszczonych odpadami niebezpiecznymi stanowiącymi zagrożenie dla zdrowia ludzi lub świata przyrody.

Zalecane jest, aby projekty spełniały przynajmniej jeden z następujących warunków:

- wprowadzanie na polski rynek nowych technologii z krajów-donatorów,
- uruchomienie krajowej produkcji urządzeń dla ochrony środowiska,

- szczególne znaczenie dla ochrony zdrowia.

Do 2003 roku EkoFundusz udzielał wsparcia finansowego w formie bezzwrotnych dotacji a także preferencyjnych pożyczek. Od 2004 roku nastąpiła zdecydowana koncentracja środków na projektach niekomercyjnych. Oznacza to całkowite wycofanie się z udziału w inwestycjach charakteryzujących się wysoką opłacalnością. Zmiana ta wynika z konieczności pomocy inwestorom, dla których dotacja częstokroć stanowi o powodzeniu planowanego przedsięwzięcia niekomercyjnego, mającego na celu jedynie względy ochrony środowiska. Drugą istotną zmianą w porównaniu z latami poprzednimi będzie zmniejszenie udziału dotacji EkoFunduszu w całkowitych kosztach projektów. EkoFundusz nie dofinansowuje badań naukowych, akcji pomiarowych, a także studiów i opracowań oraz tworzenia wszelkiego rodzaju dokumentacji projektowej. Gdy inwestorem są władze samorządowe, dotacja może pokryć do 50% kosztów, a dla przedsiębiorców dofinansowanie EkoFunduszu może pokryć do 30% kosztów. EkoFundusz może wspierać zarówno projekty dopiero rozpoczynane, jak i będące w fazie realizacji, jeżeli ich rzeczowe zaawansowanie nie przekracza 60%. Z dotacji EkoFunduszu nie mogą korzystać te przedsięwzięcia, które kwalifikują się do otrzymania dofinansowania w ramach programów pomocowych Unii Europejskiej. Natomiast z pomocy EkoFunduszu mogą korzystać:

- przedsiębiorcy,
- samorządy,
- inne podmioty (instytucje charytatywne, wyznaniowe, społeczne organizacje ekologiczne itp. podmioty, nie będące przedsiębiorcami w myśl ustawy Prawo działalności gospodarczej, (Dz. U. Nr 101, poz. 1178).

Banki wspierające inwestycje ekologiczne

Gmina, jako podmiot prawny ma możliwość do zaciągania zobowiązań finansowych, w celu sfinansowania inwestycji w zakresie infrastruktury i usług publicznych. Zdolność ta jest jednak ograniczona.

Bank Ochrony Środowiska ma statutowo nałożony obowiązek kredytowania inwestycji służących ochronie środowiska. Udziela kredytów na między innymi: budowę składowisk odpadów i innych obiektów do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, zakup urządzeń związanych z usuwaniem odpadów, zakup sprzętu niezbędnego do zorganizowania zbiórki i transportu odpadów. Kredyty z BOŚ umożliwiają sfinansowanie zadania inwestycyjnego w 100%. Środki te są oprocentowane w wysokości od 1%. Okres spłaty kredytu wynosi 5 lat, a okres karencji 1 rok. BOŚ udziela również kredytów ze środków NFOŚiGW i WFOŚiGW.

Inne banki aktywnie wspomagające finansowanie gospodarki odpadami to:

- Bank Rozwoju Eksportu S.A.,
- Polski Bank Rozwoju S.A.,
- Bank Światowy,
- Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju.

8 System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów wyznaczonych w planie gospodarki odpadami

Zbieranie wyników działań w sposób określony przepisami prawnymi (forma, tryb i terminy przekazywania do wojewódzkiej bazy danych o gospodarce odpadami) oraz zapisywanie tych informacji w bazie danych składa się na system monitorowania gospodarki odpadami, natomiast porównanie tych wyników z wartościami wskaźników kontrolnych - na system oceny realizacji zamierzonych celów. Monitorowanie realizacji planu umożliwia ocenę prawidłowości i efektywności działań oraz szybkie i elastyczne reagowanie na zmiany.

Starosta Bydgoski odpowiada za wdrożenie systemu opracowanego w gminnym planie gospodarki odpadami i jest zobowiązany także do opracowania oraz wdrożenia systemu monitoringu. Ustawa o odpadach (art. 37), przepisy wykonawcze oraz Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010 określają zakres i sposób organizacji systemu monitoringu odpadów.

Opiniowanie projektu planu

Zgodnie z ustawą o odpadach projekt planu powiatowego podlega zaopiniowaniu przez zarząd województwa, zarząd powiatu oraz regionalny zarząd gospodarki wodnej. Organy te udzielają opinii w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania projektu. Nie udzielenie opinii w tym terminie uznaje się za opinię pozytywną.

Nadzór i kontrola nad wykonaniem ustaleń planu

Działania w ramach i nadzoru kontroli będą z jednej strony źródłem dodatkowych informacji o stanie gospodarki odpadami, z drugiej instrumentem egzekwowania postępowania z odpadami zgodnego z prawem ogólnie obowiązującym.

Dla wyegzekwowania realizacji obowiązków wykorzystane zostaną wszystkie możliwości prawne wynikające wprost z ustawy o odpadach i ustawy Prawo Ochrony Środowiska. Dla zwiększenia skuteczności działań kontrolnych w aktywny sposób zostanie wykorzystana możliwość współdziałania z wojewódzkim inspektorem środowiska. Zgodnie z art. 8a ust. 2, 3, 4 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska:

W przypadkach bezpośredniego zagrożenia środowiska Starosta może wydać właściwemu organowi Inspekcji Ochrony Środowiska polecenie podjęcia działań zmierzających do usunięcia tego zagrożenia.

Podstawowe informacje o odpadach są gromadzone w bazach danych, prowadzonych przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Główny Urząd Statystyczny. Bazy te stanowią podstawowe źródła informacji potrzebnych do opracowywania, wdrażania i oceny realizacji zamierzonych w planie celów gospodarki odpadami.

Do prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji, zgodnie z katalogiem odpadów i listą odpadów niebezpiecznych, jest obowiązany każdy posiadacz odpadów, z wyjątkiem osób fizycznych oraz jednostek organizacyjnych, nie będących przedsiębiorstwami, które wykorzystują odpady na własne potrzeby.

Sprawozdanie z postępów we wdrażaniu planu

Ustawa o odpadach stanowi, iż:

- plany gospodarki odpadami wszystkich szczebli podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata,
- co 2 lata organy wykonawcze opracowujące projekty planów składają sprawozdanie z realizacji planu organom uchwalającym plany.

Zaznaczenia wymaga, iż ustawodawca nakreślił nieprzekraczalne ramy czasowe cykliczności oceny i weryfikacji, zaś powinna się ona dokonywać w miarę potrzeby, która to może być stwierdzona na podstawie bieżącego monitoringu i realizacji funkcji kontrolnych i nadzorczych.

Sprawozdanie z realizacji powiatowego planu gospodarki odpadami powinno obejmować:

- ocenę stopnia realizacji określonych w planie celów i kierunków działań,
- sprawozdanie z wykonanych zadań pozainwestycyjnych i inwestycyjnych,
- zgodność wykonanych zadań z harmonogramem prac,
- sprawozdanie z realizacji harmonogramu finansowania założonych przedsięwzięć,
- podsumowanie z wnioskami i ewentualną rekomendacją nowelizacji planu.

Ocena realizacji planu gospodarki odpadami będzie realizowana poprzez:

- porównanie wskaźników odpowiadających założonym w planie celom,
- ocenę dynamiki zmian poszczególnych parametrów,
- ocenę realizacji zadań.

Ocena realizacji określonych działań dotyczyć będzie:

- ilości wytwarzanych odpadów komunalnych,
- ilości zbieranych odpadów komunalnych,
- systemu selektywnego zbierania odpadów: ulegających biodegradacji, odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych, wielkogabarytowych, odpadów przydatnych do recyklingu (w tym odpadów opakowaniowych), budowlano-remontowych,
- ilości odpadów poddanych odzyskowi i unieszkodliwianiu w tym odpadów ulegających biodegradacji, odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych, odpadów wielkogabarytowych, odpadów przydatnych do recyklingu (w tym odpadów opakowaniowych), odpadów budowlano-remontowych.

W Sprawozdaniu z realizacji powiatowego planu gospodarki odpadami zostaną ujęte informacje dotyczące powiatu bydgoskiego, za każdy rok w okresie sprawozdawczym oraz informacje o stanie realizacji zadań określonych w Planie

wraz z podaniem kosztów ich realizacji oraz źródeł ich finansowania. Ponadto, w sprawozdaniu będą zamieszczone wykazy instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych położonych na terenie powiatu według stanu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego, z wydzieleniem następujących instalacji:

- kompostownie odpadów organicznych selektywnie zbieranych,
- zakłady fermentacji,
- zakłady mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych,
- sortownie odpadów komunalnych selektywnie zebranych (ze wskazaniem sortowanych frakcji, np. papier, szkło),
- sortownie zmieszanych odpadów komunalnych,
- sortownie zarówno odpadów komunalnych selektywnie zebranych (ze wskazaniem sortowanych frakcji, np. papier, szkło), jak i zmieszanych odpadów komunalnych,
- spalarnie zmieszanych odpadów komunalnych,
- legalne składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są odpady komunalne,
- wraz z podaniem co najmniej rodzaju instalacji, nazwy, adresu, zdolności przerobowych.

Sprawozdanie może zawierać także informacje dotyczące zaistniałych zmian w aktach prawnych, założeniach podstawowych, planach wyższego rzędu, itp., co będzie powodować konieczność weryfikacji planu i jego aktualizację.

Weryfikacja i aktualizacja planu

Ustawa o odpadach wymaga, aby plany gospodarki odpadami aktualizowane były nie rzadziej niż raz na 4 lata. Jeżeli zmiany w gospodarce odpadami w gminie będą znaczące, lub będzie wymagała tego sytuacja lokalna, powiatowy plan gospodarki odpadami powinien być zaktualizowany przed tym terminem.

Proces aktualizacji poprzedza weryfikacja dokumentu w celu oceny, które części planu wymagają aktualizacji i w jakim zakresie. Weryfikacji podlega cały plan, tj. aktualny stan gospodarki odpadami, wytyczone cele i działania, program krótko i długoterminowy, określone zadania i harmonogram ich realizacji.

Przy aktualizacji planu niezbędna będzie weryfikacja danych wyjściowych przyjętych przy opracowywaniu niniejszego planu przez:

- udoskonalone metodyki szacowania,
- zamianę danych szacowanych przez dane pomierzone,
- uzupełnienie o dane uprzednio niedostępne lub nieuwzględnione, w szczególności w oparciu o informacje pozyskane drogą monitoringu i kontroli.

Dla zapewnienia wysokiej wiarygodności zbieranych danych o gospodarce odpadami planuje się:

- regularne gromadzenie danych,
- systematyczne aktualizowanie danych,
- zbieranie tylko tych danych, dla których istnieje możliwość wykorzystania,
- wprowadzenie zasady, że właściciel danych będzie przekazywał je do systemu kontroli tylko raz w wymaganym interwale czasu (unikanie duplikacji danych),
- wprowadzenie obowiązku weryfikacji danych przed wprowadzeniem do bazy oraz opracowanie i wdrożenie systemu weryfikacji zbieranych danych oraz kontroli jakości danych (ich spójności, jednolitości, możliwości weryfikacji, terminowości podawania, zgodności z wymaganym zakresem),
- zamiana, o ile to możliwe, danych szacowanych przez dane pomierzone,
- uzupełnienie baz danych i pozostałych systemów informacyjnych o dane uprzednio niedostępne lub nieuwzględnione, w szczególności w oparciu o informacje pozyskane drogą monitoringu i kontroli.

Wskaźniki monitorowania efektywności planu

Ocena wykonania zadań wyznaczonych w Planie przebiegać będzie w oparciu o analizę wskaźników efektywności realizacji wytyczonych działań i zadań. Wartości wskaźników określa plan wyższego szczebla (dla planu powiatowego – plan wojewódzki). Źródłami informacji o osiągniętych wynikach działań są zbiorcze zestawienia danych sporządzone przez podmioty uczestniczące w realizacji zadań składających się na system gospodarki odpadami.

Podstawowymi źródłami informacji niezbędnymi do dokonania przedmiotowej oceny, będą:

- wojewódzka baza danych, dotycząca wytwarzania i gospodarowania odpadami, prowadzona przez marszałka województwa, tworzona w oparciu o zapisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity - Dz. U. z 2007 r. Nr 39 poz. 251, art. 36 i 37) oraz rozporządzeń do ustawy,
- źródła administracyjne lub inne np., wynikające ze zobowiązań sprawozdawczych (m.in. decyzje w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami, informacje o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, rejestr posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskiwania zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów), tworzonych w oparciu o zapisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity - Dz. U. z 2007 r. Nr 39 poz. 251, art. 36 i 37, art. 17 – 33), oraz rozporządzeń do ustawy,
- informacje zbierane przez inspekcję ochrony środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska w oparciu o ustawę z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 982 z późn. zm.),
- badania statystyczne (w szczególności Głównego Urzędu Statystycznego) oraz procedury ocen statystycznych na podstawie próbek lub estymatorów związanych z odpadami,
- przyjęte wskaźniki dotyczące ilości i jakości odpadów,
- połączone powyższe metody.

Spośród powyższych, zasadnicze znaczenie będzie miała baza danych dotycząca wytwarzania i gospodarowania odpadami, która zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie niezbędnego zakresu informacji objętych obowiązkiem zbierania i przetwarzania oraz sposobu prowadzenia centralnej i wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami (Dz. U. z 2001 r. Nr 152 poz. 1740) zawiera następujące informacje:

- o ilościach i rodzajach wytworzonych odpadów, z wyłączeniem olejów odpadowych i komunalnych osadów ściekowych,
- o sposobach gospodarowania poszczególnymi rodzajami odpadów, z wyłączeniem olejów odpadowych i komunalnych osadów ściekowych, z podaniem metod odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- o gospodarce olejami odpadowymi, z wyszczególnieniem ilości olejów odpadowych poddanych odzyskowi i unieszkodliwionych oraz liczby wydanych decyzji i wpisów do rejestru w zakresie gospodarowania olejami odpadowymi,
- o gospodarce komunalnymi osadami ściekowymi, z wyszczególnieniem składu i właściwości komunalnych osadów ściekowych oraz miejsc ich stosowania,
- o rejestrze wydanych decyzji w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z zestawieniem rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
- o powiatowych i gminnych planach gospodarki odpadami, z uwzględnieniem zakresu planu i terminów kolejnych etapów opracowywania planu,
- o instalacjach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, z wyodrębnieniem składowisk odpadów i instalacji do termicznego przekształcania odpadów.

Dane z bazy dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami dotyczą posiadaczy odpadów realizujących obowiązek prowadzenia ewidencji.

W celu nadzoru nad realizacją opracowanego planu w tabeli przyjęto wskaźniki, które będą pomocne w przedstawianiu stopnia realizacji założonych w Planie celów i zadań.

Tabela nr 8-1. Wskaźniki monitorowania osiągania przyjętych w Planie celów i zadań

L.p.	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	Ogólne	
1	Odsetek decyzji wydanych przez burmistrza w zakresie gospodarki odpadami, na które złożono odwołania	%
2	Odsetek decyzji wydanych przez burmistrza w zakresie gospodarki odpadami, utrzymanych w postępowaniu odwoławczym	%
3	Środki finansowe wydatkowane na budowę lub modernizację instalacji gospodarki odpadów – ogółem	mln zł

Tabela nr 8-1. Wskaźniki monitorowania osiągania przyjętych w Planie celów i zadań

L.p.	Nazwa wskaźnika	Jednostka
4	Środki finansowe wydatkowane na budowę lub modernizację instalacji gospodarki odpadów – z funduszy Unii Europejskiej	mln zł
5	Liczba etatów w administracji gminnej w zakresie gospodarki odpadami	szt.
	Odpady komunalne	
6	Odsetek mieszkańców gminy objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych	%
7	Masa zebranych odpadów komunalnych – ogółem	mln Mg
8	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie	mln Mg
9	Masa odpadów komunalnych zebranych jako resztkowe lub zmieszane	mln Mg
10	Odsetek odpadów komunalnych zebranych jako resztkowe lub zmieszane poddanych przetwarzaniu metodami mechaniczno-biologicznymi	%
11	Odsetek odpadów komunalnych zebranych jako resztkowe lub zmieszane poddanych przetwarzaniu metodami termicznymi w spalarniach odpadów	%
12	Odsetek odpadów komunalnych zebranych jako resztkowe lub zmieszane bez przetwarzania	%
13	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych recyklingowi (bez recyklingu organicznego)	%
14	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych recyklingowi organicznego	%
15	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych termicznemu przekształcaniu w spalarniach odpadów (z odzyskiem energii)	%
16	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych termicznemu przekształcaniu w współspalarniach odpadów (z odzyskiem energii)	%
17	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych unieszkodliwianiu (poza składowaniem)	%
18	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych składowaniu	%
19	Masa odpadów komunalnych ulegających składowaniu na składowiskach odpadów	mln Mg
20	Iloraz masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów i masy tychże odpadów wytworzonych w 1995 r.	%
21	Liczba czynnych składowisk odpadów, na których składowane są odpady komunalne – ogółem	szt.
22	Liczba czynnych składowisk odpadów, na których składowane są odpady komunalne przetworzone termicznie lub biologicznie	szt.
23	Pozostała do wypełnienia pojemność składowisk odpadów, na których są składowane odpady komunalne – ogółem	szt.
24	Pozostała do wypełnienia pojemność składowisk odpadów, na których są składowane odpady komunalne przetworzone termicznie lub biologicznie	szt.
25	Liczba instalacji do biologiczno-mechanicznego przetwarzania odpadów resztkowych lub zmieszanych	szt.
26	Moce przerobowe instalacji do biologiczno-mechanicznego przetwarzania odpadów resztkowych lub zmieszanych	mln Mg
	Odpady niebezpieczne	
28	Masa selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych	tys. Mg
29	Odsetek selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych poddanych recyklingowi	%
30	Odsetek selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych poddanych termicznemu przekształcaniu	%
31	Odsetek selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych bez przetworzenia	%
32	Masa zebranych przenośnych baterii i akumulatorów	tys. Mg

Tabela nr 8-1. Wskaźniki monitorowania osiągnięcia przyjętych w Planie celów i zadań

L.p.	Nazwa wskaźnika	Jednostka
33	Poziom recyklingu baterii i akumulatorów kwasowo-ołowiowych (liczony wg dyrektywy ¹⁾)	%
34	Poziom recyklingu baterii i akumulatorów niklowo-kadmowych (liczony wg dyrektywy ¹⁾)	%
35	Poziom recyklingu pozostałych baterii i akumulatorów (liczony wg dyrektywy ¹⁾)	%
36	Masa pozostałych zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest – do usunięcia i unieszkodliwienia	mln Mg
37	Masa zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego – ogółem	tys. Mg
38	Masa zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z gospodarstw domowych	tys. Mg
39	Masa zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z gospodarstw domowych w przeliczeniu na statystycznego mieszkańca	kg/mieszkańca
40	Poziom odzysku dla zużytego sprzętu z grup 1 i 10 ²⁾	%
41	Poziom recyklingu dla zużytego sprzętu z grup 1 i 10 ²⁾	%
42	Poziom odzysku dla zużytego sprzętu z grup 3 i 4 ²⁾	%
43	Poziom recyklingu dla zużytego sprzętu z grup 3 i 4 ²⁾	%
44	Poziom odzysku dla zużytego sprzętu z grup 2, 5-7 i 9 ²⁾	%
45	Poziom recyklingu dla zużytego sprzętu z grup 2, 5-7 i 9 ²⁾	%

¹⁾ – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylająca dyrektywę 91/157/EWG,
²⁾ – wg załącznika nr 1 do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495),
³⁾ – określonych w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202 i Nr 175, poz. 1458).

Ustalenia końcowe:

Projekt powiatowego planu gospodarki odpadami wymaga uzyskania opinii Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, opinii wójtów gmin i burmistrzów miast wchodzących w skład powiatu bydgoskiego oraz Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Zarząd Powiatu Bydgoskiego ma obowiązek składania co 2 lata Radzie Powiatu w Bydgoszczy sprawozdania z realizacji powiatowego planu gospodarki odpadami.

Ustawa o odpadach wymaga, aby plany gospodarki odpadami aktualizowane były nie rzadziej niż raz na 4 lata

Podstawą monitoringu realizacji planu jest sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan gospodarki odpadami, stan środowiska i presję na środowisko.

Wykaz skrótów i akronimów:

EF - Ekofundusz
EFRR - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFRROW - Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich
FOGR - Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych
FS - Fundusz Spójności
GFOSiGW - Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
KPGO - Krajowy plan gospodarki odpadami
KPGO 2010- Krajowy plan gospodarki odpadami 2010 r.
M – mieszkaniec
MKUOK – Międzygminny Kompleks Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych
MS - Minister Środowiska
NFOSiGW - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
PEP - Polityka ekologiczna państwa
PFOSiGW - Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
PGO – Plan Gospodarki Odpadami
POLiS - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
POŚ – Program Ochrony Środowiska
PROW - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
RZGW - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SIGOP - Baza danych o odpadach z sektora gospodarczego prowadzona przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska
WFOSiGW - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOS - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WPGO - Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego 2010
WSO - Wojewódzka baza odpadowa
WUS - Wojewódzki Urząd Statystyczny

Wykaz tabel zawartych w treści opracowania

Lp.	Opis tabeli	str
1	Tabela nr 2-1. Ogólna charakterystyka powiatu bydgoskiego	7
2	Tabela nr 2.1-1. Liczba ludności w powiecie bydgoskim w latach 2004-2006	8
3	Tabela nr 2.1-2. Ruch naturalny ludności w powiecie bydgoskim według gmin w latach 2004-2006	8
4	Tabela nr 2.1-3. Wskaźnik migracji wewnętrznej w powiecie bydgoskim według gmin w 2006 r.	9
5	Tabela nr 3.1-1 Rodzaje i ilości poszczególnych odpadów wytworzonych w 2006 i 2007 r.	11
6	Tabela nr 3.1.1.1-1 Rodzaje i ilości wytworzonych odpadów komunalnych w 2006 lub 2007 r.	13
7	Tabela nr 3.1.1.1-2. Ilość zebranych odpadów w poszczególnych gminach na przestrzeni lat 2004-2007	15
8	Tabela nr 3.1.1.1-3. Odpady wytworzone w gospodarstwach domowych w 2006 r.	16
9	Tabela nr 3.1.1.1-4. Średni procentowy skład odpadów komunalnych wytworzonych w miastach, na obszarach wiejskich i obiektów infrastruktury (wg danych KPGO 2010)	17
10	Tabela nr 3.1.1.1-5. Skład strumienia odpadów w powiecie bydgoskim	17
11	Tabela nr 3.1.1.2-1. Ilości oraz sposób zagospodarowania osadów ściekowych w latach 2004-2006	18
12	Tabela nr 3.1.2.1-1 Rodzaje i ilości wytworzonych odpadów komunalnych w latach 2006-2007	19
13	Tabela nr 3.1.2.1-2 Wykaz wydanych pozwoleń, decyzji i zezwoleń w zakresie gospodarki odpadami w 2006 i 2007 r.	21
14	Tabela nr 3.1.3.1-1. Bilans gospodarki odpadami niebezpiecznymi w powiecie bydgoskim	30
15	Tabela nr 3.2.1-1. Orientacyjna ilość odpadów oraz wykaz odpadów zbieranych selektywnie	30
16	Tabela nr 3.2.1-2. Ilość odpadów komunalnych przekazanych do odzysku z terenów „miejskich” w powiecie bydgoskim	31
17	Tabela nr 3.2.1-3. Ilość odpadów komunalnych przekazanych do odzysku z terenów wiejskich w powiecie bydgoskim	32
18	Tabela nr 3.2.1-4. Założony i zrealizowany odzysk odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	32
19	Tabela nr 3.2.2-1. Bilans gospodarki odpadami przemysłowymi w powiecie bydgoskim	32
20	Tabela nr 3.2.2-2. Porównanie bilansów gospodarki odpadami przemysłowymi zakładanego i rzeczywistego	33
21	Tabela nr 3.2.2-3. Rodzaje i ilości odpadów poddawanych procesom odzysku na terenie powiatu bydgoskiego	33
22	Tabela nr 3.3.1.1-1. Charakterystyka i ocena składowisk odpadów komunalnych przyjmujących odpady z terenu powiatu bydgoskiego	37
23	Tabela nr 3.3.1.1-2. Ilość Mg odpadów zdeponowanych na składowiskach odpadów komunalnych w 2005 r.	38
24	Tabela nr 3.3.2-1. Rodzaje i ilości odpadów poddanych procesom unieszkodliwiania w 2006 r.	39
25	Tabela nr 3.4.1.1-1. Liczba pojemników do selektywnej zbiórki odpadów na terenie powiatu w 2006 r.	44
26	Tabela nr 3.5-1 Podmioty, które uzyskały pozwolenie na odzysk odpadów w latach 2006-2007	44
27	Tabela nr 3.5-2 Podmioty, które uzyskały pozwolenie na unieszkodliwianie odpadów w latach 2006-2007	45
28	Tabela nr 5.1-1. Prognoza ludności na lata 2008-2015	51
29	Tabela nr 5.2-1. Prognoza jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów w powiecie	51
30	Tabela nr 5.2-2. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych w podziale na poszczególne frakcje na terenie powiatu	52
31	Tabela nr 5.3-1 Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wg WPGO	52
32	Tabela nr 5.5-1 Prognoza ilości wytworzonych i zagospodarowanych odpadów przemysłowych	54
33	Tabela nr 5.6-1. Cele i zadania, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami	56
34	Tabela nr 6-1. Harmonogram realizacji działań na lata 2008-2015	61
35	Tabela nr 6.1-1. Wykaz zadań pozainwestycyjnych	63
36	Tabela nr 6.2-1. Wykaz zadań inwestycyjnych	64
37	Tabela nr 8-1. Wskaźniki monitorowania osiągania przyjętych w Planie celów i zadań	72

9 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejszy Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami jest częścią składową „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska”. Powiatowy plan gospodarki odpadami, zgodnie z art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. Nr 39, poz. 251 z 2007 r., z późn. zm.) określa:

- 1) aktualny stan gospodarki odpadami, a w szczególności odpadami komunalnymi, obejmujący ich ilość i źródła powstawania, rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku i unieszkodliwiania, istniejące systemy zbierania odpadów, wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- 2) cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia,
- 3) prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami,
- 4) działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbiórki, transportu oraz odzysku i unieszkodliwiania, działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów,
- 5) projektowany system gospodarki odpadami, rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz instytucje odpowiedzialne za ich realizację,
- 6) sposoby finansowania służące realizacji zamierzonych celów,
- 7) system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów.

Z danych dostarczonych przez gminy wynika, że na terenie powiatu w 2006 r. wytworzono w sumie ponad 23 tys. ton odpadów, czyli ok. 1 000 ton więcej niż podaje GUS. Ilości te przekraczają przewidywaną w Powiatowym Planie Gospodarki Odpadami na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011 ilość wytworzonych w 2007 r. odpadów, która miała wynosić ok. 19 tys. ton.

Ilość odpadów komunalnych wytworzonych przez jedną osobę w ciągu roku w większości gmin wykazuje tendencję wzrostową. Nie jest to jednak spowodowane wzrostem wytwarzania odpadów, lecz nasileniem kontroli nieruchomości pod kątem wypełniania obowiązków z zakresu gospodarki odpadami oraz faktem, że coraz więcej mieszkańców gmin objętych jest zorganizowaną zbiórką odpadów. Ponadto zwiększa się świadomość ekologiczna mieszkańców, co powoduje zwiększenie zebranych ilości odpadów w wyniku podpisania i realizacji umów na wywóz odpadów. Większość wytworzonych odpadów komunalnych (ok. 70%) w gminach powiatu bydgoskiego pochodzi z gospodarstw domowych.

Analiza stanu istniejącego gospodarowania odpadami w poszczególnych gminach powiatu bydgoskiego wykazuje, że we wszystkich gminach powiatu prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów komunalnych. Gminy wdrożyły systemy zbiórki selektywnej z odzyskiem odpadów opakowaniowych. Jest on stale doskonalony. Znaczna część obszaru powiatu bydgoskiego jest objęta unieszkodliwianiem odpadów przez ich gromadzenie na terenie międzygminnego składowiska odpadów w Bydgoszczy. Tam są zwożone odpady z gmin Białe Błota, Nowa Wieś Wielka i Solec Kujawski.

Składowiska na terenie powiatu bydgoskiego to:

- Bolumin - gmina Dąbrowa Chełmińska,
- Żołędowo - gmina Osielesko,
- Trzemiętówko - gmina Sicienko.

Ponadto tereny gminy Koronowo obsługuje składowisko odpadów w Bładowie - gmina Tuchola, powiat tucholski.

Z przeprowadzonej oceny składowisk odpadów wynika, że żadne z zlokalizowanych na terenie powiatu bydgoskiego składowisk odpadów nie spełnia podstawowych wymogów prawa. Na terenie powiatu poczyniono szereg działań związanych ze składowiskami odpadów niespełniającymi wymogów technicznych:

- Zakończono eksploatację składowiska odpadów zlokalizowanego na terenie gminy Dobrcz. Składowisko to wymaga rekultywacji. W chwili obecnej nie ma formalnej zgody na zamknięcie składowiska.

- Decyzją Starosty Bydgoskiego Nr OŚ.IV.7644-1/60/06 z dnia 16.03.2007 r. uzyskano zgodę na zamknięcie składowiska odpadów w Solcu Kujawskim przy ul. Toruńskiej 97. Zakończenie prac rekultywacyjnych przewidziano na dzień 31 grudnia 2013 r.
- Zakończono prace rekultywacyjne zamkniętego składowiska odpadów w Kolankowie, gmina Nowa Wieś Wielka.
- Przewiduje się zamknięcie i poddanie rekultywacji kwatery nr I składowiska odpadów w Boluminie, gmina Dąbrowa Chełmińska,
- Uzyskano zgodę na rekultywację I kwatery składowiska odpadów w Srebrnicy.

Według danych WPGO na terenie powiatu bydgoskiego nie przewidziano lokalizacji międzygminnego składowiska odpadów. Najbliżej zlokalizowane składowiska wchodzące w skład Międzygminnych Kompleksów Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych znajdują się w miejscowościach: Bładowo (powiat tucholski), Bydgoszcz (powiat Bydgoszcz), Toruń (powiat Toruń), Osnowo (powiat chełmiński), Inowrocław (powiat inowrocławski), Rozwarzyn (powiat nakielski), Sulnówko (powiat świecki), Wawrzynki (powiat żniński).

Składowisko odpadów w Trzemiętówku, wg WPGO może funkcjonować do czasu zapewnienia o ile wypełni wymogi, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz.U. Nr 61, poz. 549).

Na terenach gmin, zarówno zaliczanych do „miejskich”, jak i wsiach najczęściej poddaje się procesom odzysku szkło. Wynikać to może z bezpośredniego wykorzystywania przez gospodarstwa domowe rodzajów odpadów nadających się do termicznego przetworzenia lub kompostowania.

Na terenie powiatu bydgoskiego w 2005 r. 80% odpadów poddanych było unieszkodliwianiu poprzez składowanie na składowiskach odpadów. Zakłada się, że w ciągu najbliższych lat ilość ta zmaleje, na korzyść odzysku lub unieszkodliwiania innego niż składowanie.

Coraz więcej osadów ściekowych wykorzystywana jest na potrzeby rekultywacji terenów. Jednak w dalszym ciągu bardzo duża ilość osadów ściekowych poddawana jest procesom składowania.

Nie powinno być problemów z odpadami przemysłowymi, które aktualnie w większości są poddawane procesom odzysku. Ilość odpadów przemysłowych magazynowanych i unieszkodliwianych w masie odpadów komunalnych wytwarzanych w powiecie bydgoskim stanowi niewielki odsetek. Są to odpady w większości z grupy niebezpiecznych.

Spośród odpadów niebezpiecznych szczególną uwagę należy poświęcić olejom odpadowym, bateriom i akumulatorom, pojazdom wycofanym z eksploatacji oraz zużytem sprzętem elektrycznym i elektronicznym. W przypadku odpadów zawierających azbest na terenach gmin trwa realizacja programów usuwania azbestu.

Z analizy gospodarki odpadami niebezpiecznymi wynika, że w ciągu ostatnich lat nie zaobserwowano składowania odpadów niebezpiecznych na składowiskach natomiast wzrosła ilość odpadów poddawanych unieszkodliwianiu innemu niż składowanie.

Przeprowadzono prognozę ilości odpadów wytworzonych w latach 2010 i 2015 biorąc pod uwagę takie czynniki jak: prognoza zmian ilości ludności oraz procentowy wskaźnik wzrostu ilości wytwarzanych odpadów.

Ilość odpadów komunalnych w latach 2010 i 2015 wyniesie:

- w 2010 r. – 18 561 Mg,
- w 2015 r. – 20 541 Mg.

W celu dostosowania gospodarki odpadami komunalnymi do wymagań Dyrektywy Rady 1999/31/EC należy w 2011 r. 44% wytworzonych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wykorzystać gospodarczo. Dla osiągnięcia założonego celu niezbędny będzie rozwój lokalnych kompostowni wykorzystujących selektywnie zbierane odpady kuchenne ulegające biodegradacji i odpady zielone.

Należy przewidzieć rozwój metod fermentacji beztlenowej odpadów. W przypadku średniej wielkości regionalnych zakładów przerobu odpadów – zastosowanie mechaniczno-biologicznych metod przerobu odpadów może stanowić efektywną opcję przekształcania odpadów celem redukcji objętości i bezpiecznego składowania.

Celem nadrzędnym polityki w zakresie gospodarowania odpadami na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego jest zapobieganie powstawaniu odpadów, przy rozwiązywaniu problemu odpadów „u źródła”, odzyskiwanie surowców

i ponowne wykorzystanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów nie wykorzystanych w inny sposób.

Jako optymalny system unieszkodliwiania odpadów na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego należy uznać funkcjonowanie około 20 dużych międzygminnych nowoczesnych kompleksów unieszkodliwiania odpadów. W skład takiego kompleksu powinny wchodzić: zakład segregacji odpadów, kompostownia bioodpadów i składowisko pozostałości. Powinny być wyposażone w urządzenia do precyzyjnego określenia ilości przyjmowanych odpadów, urządzenia umożliwiające wysegregowanie ze strumienia odpadów surowców do powtórznego przerobu, urządzenia do zmniejszania objętości masy odpadów oraz bezpieczna dla środowiska niecka do składowania pozostałej części odpadów.

Istniejące składowiska odpadów obsługujące kilka gmin należy w dalszym ciągu modernizować i rozbudowywać oraz przystosowywać do pełnienia funkcji składowisk międzygminnych.

W oparciu o zidentyfikowane problemy, prognozę zmian w gospodarce odpadami, wyznaczone cele i kierunki działań określone zostały zadania w harmonogramie rzeczowo-finansowym w zakresie gospodarki odpadami w ramach Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bydgoskiego.

Proponowane przedsięwzięcia w dziedzinie gospodarki odpadami na terenie powiatu bydgoskiego obejmują zarówno przedsięwzięcia inwestycyjne jak i pozainwestycyjne.

W poniższej tabeli przedstawiono harmonogram realizacji działań na lata 2008–2015, których celem jest porządkowanie gospodarki odpadami, jednostki uczestniczące w ich realizacji oraz możliwe źródła finansowania.

Lp.	Rok	Zakres	Jednostka odpowiedzialna	Źródła finansowania
1	2	3	4	5
1	2008	Aktualizacja gminnych planów gospodarki odpadami	powiat, gminy	budżet powiatu, budżet gminy
2	2008	Opracowanie i uchwalenie regulaminów utrzymania czystości i porządku na terenie gmin	gminy	budżet gminy
3	2008-2015	Wydawanie zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od mieszkańców powiatu	gminy	Budżet gminy
4	2008-2015	Prowadzenie kontroli w zakresie podpisywania umów właścicieli nieruchomości z firmami odbierającymi odpady na danym terenie	gminy	budżet gminy
5	2008-2015	Prowadzenie kontroli sposobów i zakresu wypełniania ustaleń przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, w tym odbioru niesegregowanych odpadów komunalnych, odpadów selektywnie zbieranych i innych wyszczególnionych w decyzjach, a także kontrolowania ustaleń zawartych w zezwoleniach w zakresie metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów	gminy	budżet gminy
6	2008-2015	Wydawanie decyzji administracyjnych na zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów	powiat, marszałek województwa	budżet powiatu
7	2008-2015	Inwentaryzacja i likwidacja odpadów zawierających PCB w gminach powiatu	gminy	budżet gminy
8	2008-2011	Inwentaryzacja ilości azbestu do usunięcia z obiektów budowlanych, w tym w obiektach użyteczności publicznej i indywidualnych mieszkańców powiatu	gminy, powiat, jednostki	środki własne

Lp.	Rok	Zakres	Jednostka odpowiedzialna	Źródła finansowania
1	2	3	4	5
			organizacyjne gmin i powiatu, właściciele nieruchomości pozostałych	
9	2008-2011	Sukcesywne usuwanie azbestu z obiektów budowlanych	właściciele nieruchomości	środki własne
10	2008-2015	Likwidacja „dzikich” wysypisk odpadów	gminy, właściciele nieruchomości	budżet gmin, WFOSiGW, FOGR, środki własne właścicieli nieruchomości
11	2008-2011	Rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów (tworzyw sztucznych, papieru i szkła) – zakup pojemników	gminy, podmioty zajmujące się gosp. odpadami	budżet gmin, WFOSiGW
12	2008-2015	Organizowanie selektywnej zbiórki odpadów, w tym m.in.: odpadów wielkogabarytowych, budowlanych, tekstylnych, odpadów niebezpiecznych z grupy odpadów komunalnych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, olejów odpadowych	gminy, podmioty zajmujące się gosp. odpadami	budżet gmin, WFOSiGW
13	2008-2011	Zamknięcie i rekultywacja składowisk odpadów: - Bolumin, - Magdalenka, - Żołędowo, - Solec Kujawski - I kwatery składowiska w Srebrnicy oraz rozbudowa międzygminnych i modernizacja tych, które uzyskały pozwolenie na działalność po 2009r.	gminy, zarządcy obecnych składowisk	budżet gmin i powiatu, WFOSiGW, NFOSiGW, Fundusze UE, Budżet państwa
14	2008-2015	Organizowanie systemów wspólnej gospodarki odpadami z gminami sąsiednimi w celu zabezpieczenia miejsc odzysku i unieszkodliwiania odpadów	gminy, zarządcy obecnych składowisk	budżet gmin, NFOSiGW, WFOSiGW, Fundusze UE, Budżet państwa, Środki własne podmiotów gospodarczych – zarządców obiektów gospodarki odpadami
15	2008-2011	Partycypacja gmin Białe Błota, Solec Kujawski, Nowa Wieś Wielka, Sicienko i Osielsko w kosztach modernizacji składowiska międzygminnego w Bydgoszczy	gminy	budżet gmin
16	2008-2015	Edukacja ekologiczna – podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu (także z zakresu czystej produkcji dla przedsiębiorców); Promowanie kompostowania odpadów w przydomowych kompostownikach	gminy, powiat, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	GFOSiGW, PFOSiGW, WFOSiGW, NFOSiGW

Lp.	Rok	Zakres	Jednostka odpowiedzialna	Źródła finansowania
1	2	3	4	5
17	2008-2015	Stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami	powiat, gminy, województwo	NFOSiGW, WFOSiGW, Fundusze UE, Budżet państwa,
18	2010 2012	Raport z realizacji Planu gospodarki odpadami	powiat	PFOSiGW

Spśród w/w wymienionych zadań wyszczególniono zadania inwestycyjne, których wykaz oraz orientacyjny koszt realizacji przedstawiono w poniższej tabeli.

Lp.	Rok	Zakres	Jednostka odpowiedzialna	Orientacyjny koszt realizacji [tyś. zł]
1	2	3	4	5
1	2008-2011	Partycypacja gmin, które korzystają z MKUOK (obecnie: Białe Błota, Solec Kujawski, Nowa Wieś Wielka, Sicienko i Osielsko) w kosztach modernizacji składowiska międzygminnego w Bydgoszczy	gminy	4 000
2	2008-2011	Bieżąca likwidacja dzikich składowisk	gminy, właściciele nieruchomości	80
3	2008-2011	Wdrożenie i systematyczne poszerzanie działań w zakresie selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych	powiat , gminy, Ośrodki Doradztwa Rolniczego	2000
4	2008-2011	Inwentaryzacja ilości azbestu do usunięcia z obiektów budowlanych, w tym w obiektach użyteczności publicznej i indywidualnych mieszkańców powiatu	gminy, powiat , jednostki organizacyjne gmin i powiatu, właściciele nieruchomości pozostałych	20
5	2008-2011	Wdrożenie i systematyczne poszerzanie działań w zakresie selektywnej zbiórki odpadów budowlanych	powiat , gminy, Ośrodki Doradztwa Rolniczego	2000
6	2009-2015	Założenie rejestru i prowadzenie ewidencji i monitoringu stacji i zakładów upoważnionych do demontażu wyeksploatowanych samochodów	wojewoda	2000
7	2008-2011	Budowa zbiorczego i gminnych punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych (GPZON) na terenie powiatu	powiat , gminy	4000
8	2008-2011	Sukcesywne usuwanie azbestu z obiektów budowlanych	właściciele nieruchomości	1000
9	2008-2011	Rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów (tworzyw sztucznych, papieru i szkła) – zakup pojemników	gminy, podmioty zajmujące się gosp. odpadami	2000
10	2008-2015	Organizowanie selektywnej zbiórki odpadów, w tym m.in.: 1. odpadów wielkogabarytowych, 2. odpadów budowlanych, 3. odpadów tekstylnych, 4. odpadów niebezpiecznych z grupy odpadów komunalnych, 5. zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego 6. olejów odpadowych	gminy, podmioty zajmujące się gosp. odpadami	1. 850 2. 1000 3. 1000 4. 1000 5. 1000 6. 500
11	2008-2011	Zamknięcie i rekultywacja składowisk odpadów: 1. Bolumin, 2. Magdalenka, 3. Żołędowo, 4. Solec Kujawski 5. I kwatery składowiska w Srebrnicy	gminy, zarządcy obecnych składowisk	1. 4000 2. 2000 3. 2000 4. 3780 5. 1500

Lp.	Rok	Zakres	Jednostka odpowiedzialna	Orientacyjny koszt realizacji [tys. zł]
		oraz rozbudowa międzygminnych i modernizacja tych, które uzyskały pozwolenie na działalność po 2009r.		3000
12	2008-2015	Organizowanie systemów wspólnej gospodarki odpadami z gminami sąsiednimi w celu zabezpieczenia miejsc odzysku i unieszkodliwiania odpadów	gminy, zarządcy obecnych składowisk	1000
13	2008-2015	Edukacja ekologiczna – podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu (także z zakresu czystej produkcji dla przedsiębiorców); Promowanie kompostowania odpadów w przydomowych kompostowniach	gminy, powiat , organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	200
14	2008-2015	Stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami	powiat , gminy, województwo	2000

Samorząd powiatowy odpowiada za wdrożenie systemu zawartego w powiatowym planie gospodarki odpadami i jest zobowiązany do opracowania oraz wdrożenia systemu monitoringu. Monitoring gospodarki odpadami polegał będzie na działaniach organizacyjno – kontrolnych prowadzonych w zakresie gospodarki odpadami. System monitoringu i oceny zadań i celów zawartych w planie gospodarki odpadami dla powiatu bydgoskiego składać się będzie z następujących elementów:

- systemu sprawozdawczości prowadzonej przez organy urzędowe i podmioty gospodarcze, uwzględniającej obligatoryjne terminy zawarte w aktach prawnych oraz wskaźniki realizacyjne zamierzonych działań,
- systemu nadzoru i kontroli.

Projekt powiatowego planu gospodarki odpadami wymaga uzyskania opinii Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, opinii wójtów gmin i burmistrzów miast wchodzących w skład powiatu bydgoskiego oraz Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Zarząd Powiatu Bydgoskiego ma obowiązek składania co 2 lata Radzie Powiatu w Bydgoszczy sprawozdania z realizacji powiatowego planu gospodarki odpadami.

Ustawa o odpadach wymaga, aby plany gospodarki odpadami aktualizowane były nie rzadziej niż raz na 4 lata

Podstawą monitoringu realizacji planu jest sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan gospodarki odpadami, stan środowiska i presję na środowisko.